

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia economie, buget și finanțe

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

20 iulie 2017

CEB nr. 308

RAPORT

la proiectul de lege cu privire la energetică

(nr.284 din 23.06.2016)

Lectura II

Comisia economie, buget și finanțe a examinat pentru Lectura a doua proiectul de lege cu privire la energetică, denumit în continuare proiect de lege, înaintat ca inițiativă legislativă de Guvernul Republicii Moldova și comunică următoarele.

Principiile de bază pentru sectoarele energiei electrice, gazelor naturale, energiei termice și produselor petroliere, la moment sunt instituite prin Legea cu privire la energetică nr.1525-XIII din 19 februarie 1998, în calitate de lege cadru în domeniul energiei. Principiile și mecanismele specifice pentru sectoarele respective sunt stabilite în legile speciale.

Pentru a se asigura cadrul normativ corespunzător realităților din sectoarele energiei, în legislația specială au fost operate un șir de amendamente, chiar au fost promovate legi noi, în timp ce Legea cu privire la energetică nr. 1525-XIII din 19 februarie 1998 nu a fost modificată. Astfel, o serie de prevederi din această lege nu corespund normelor din legile speciale, fapt care a determinat necesitatea elaborării unui nou proiect de lege cu privire la energetică.

Proiectul de lege a fost examinat și aprobat pentru prima Lectură în ședința plenară a Parlamentului din 03 noiembrie 2016.

În cadrul examinării de Comisia economie, buget și finanțe a proiectului de lege pentru Lectura a doua, este de remarcat buna conlucrare cu autorul proiectului și cu Secretariatul Comunității Energetice, în rezultatul căreia a fost identificată necesitatea îmbunătățirii considerabile a proiectului, propunerile concrete fiind formulate în amendamentele corespunzătoare ale deputaților.

Comisia a examinat amendamentele deputatei Liliana Palihovici, deputaților Ștefan Creangă, Marcel Răducan, Vladimir Andronachi și propunerile de completare, și îmbunătățire a proiectului de lege, expuse de Direcția generală

juridică a Secretariatului Parlamentului, care sunt prezentate în sinteză ca anexă la raport.

Modificările și completări cele mai esențiale ale proiectului de lege, vizează în special următoarele aspecte:

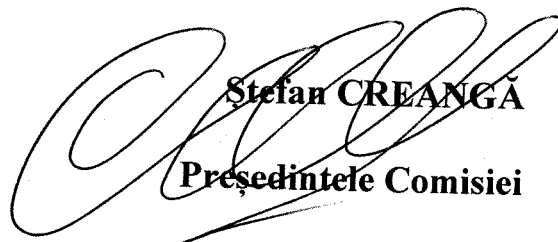
1. În contextul reformării Guvernului, s-a propus preluarea de către ANRE a funcțiilor de supraveghere energetică de stat prin lichidarea Inspectoratului energetic de stat, ca organ al administrației publice centrale. În acest sens, tot conținutul Articolului 8 din proiect s-a propus să fie exclus și, să se introducă, la locul potrivit, un articol nou "Articolul 14. Atribuții și drepturi ale Agenției în legătură cu supravegherea energetică de stat", care să conțină toate reglementările în acest sens.

2. Pentru a asigura o transparență mai mare în legătură cu numirea în funcție a directorilor Consiliului de administrație și la exercitarea de către aceștia a atribuțiilor prevăzute de lege, precum și pentru a asigura o independență reală a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, a fost propusă o redacție nouă la articolele care reglementează această instituție, care devin după redactare și renumerotare: Articolul 9 Administrarea Agenției. Organizarea activității Agenției și Articolul 10 Numirea directorilor și încetarea mandatului de director al CA.

3. S-a propus introducerea unui capitol nou Capitolul VII Dezvoltarea și exploatarea obiectivelor de infrastructură energetică de importanță strategică, care conține două articole noi și instituie, printre altele, obligațiile de serviciu public. Acest capitol are ca scop întreprinderea pașilor concreți în vederea asigurării securității energetice a Republicii Moldova prin crearea condițiilor de dezvoltare a interconexiunilor menite să asigure diversificarea surselor de alimentare cu energie.

Totodată, au fost propuse un șir de modificări de rigoare redacțională care vor exclude echivocul în interpretare.

Pornind de la cele menționate și, ținând cont de avizele comisiilor permanente, Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului și amendamentele menționate ale deputaților, Comisia economie, buget și finanțe cu votul majorității membrilor a aprobat proiectul de lege și îl propune spre examinare plenului Parlamentului în Lectura a doua care este și finală.

Stefan CREANGĂ
Președintele Comisiei

L E G E

cu privire la energetică

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul legii

Prezenta lege stabilește cadrul juridic pentru organizarea, reglementarea și asigurarea funcționării eficiente și sigure a sectoarelor energeticii.

Articolul 2. Scopul legii și sfera de aplicare

(1) Prezenta lege are drept scop:

- a) crearea cadrului juridic pentru organizarea și desfășurarea activităților în sectoarele energeticii în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, competitivitate, calitate și transparență;
- b) instituirea condițiilor de bază necesare pentru asigurarea independenței autorității de reglementare;
- c) reglementarea raporturilor juridice dintre întreprinderile energetice, dintre întreprinderile energetice și consumatori, utilizatorii de sistem, precum și dintre întreprinderile energetice și organele centrale de specialitate, alte autorități ale administrației publice centrale, autoritatea de reglementare, alte autorități publice, precum și autoritățile administrației publice locale;
- d) crearea condițiilor necesare pentru limitarea activității de monopol, pentru liberalizarea piețelor energeticii, precum și pentru promovarea concurenței pe piețele energeticii;

- e) instituirea principiilor de bază pentru asigurarea consumatorilor cu energie de calitate în condiții echitabile, transparente și nediscriminatorii;
- f) crearea cadrului juridic pentru asigurarea securității energetice a țării.

(2) Sub incidența prezentei legi intră:

- a) organizarea și funcționarea autorității de reglementare, precum și condițiile de desfășurare a activității acesteia;
- b) supravegherea energetică de stat;
- c) organizarea și desfășurarea activităților în sectoarele energiei;
- d) evidența energiei;
- e) securitatea și protecția obiectelor energetice;
- f) protecția consumatorilor.

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

consumator – consumator final de energie electrică, de gaze naturale, consumator de energie termică, consumator de alte tipuri de energie;

distribuitor de energie termică – unitate termoelectrică ce desfășoară activitatea de distribuție a energiei termice în condițiile prezentei legi și ale Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării;

echipament de măsurare – aparat sau sistem destinat măsurării cantității de energie produsă, exportată, importată, transportată, distribuită, stocată, furnizată și/sau comercializată, care este legalizat și verificat metrologic;

energetică – ramură a economiei naționale care include următoarele sectoare: electroenergetic, termoelectric, de gaze naturale, de produse petroliere și de combustibil solid și lichid;

energie – orice tip de produs energetic, combustibili, energia electrică, energia termică, energia din surse regenerabile sau orice alt tip de energie;

întreprindere energetică – persoană fizică sau persoană juridică, înregistrată în modul stabilit în Republica Moldova în calitate de întreprindere, care desfășoară cel puțin una dintre activitățile reglementate prin Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și prin Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere (în continuare – *legi sectoriale*);

laborator electrotehnic – laborator autorizat de organul supravegherii energetice de stat, care are dreptul de a efectua măsurări și încercări profilactice și de reglare-recepție în rețelele și instalațiile electrice;

obiecte energetice – instalații de producere, centrale electrice, centrale termice, rețele, instalații, utilaje, mecanisme, echipamente și aparate, care, împreună cu clădirile și spațiile în care sînt instalate, se utilizează pentru explorarea, extragerea, rafinarea, producerea, transportul, distribuția, stocarea și/sau comercializarea energiei;

operator de sistem – operator al sistemului de transport, operator al sistemului de distribuție din sectorul electroenergetic, operator al sistemului de transport, operator al sistemului de distribuție din sectorul gazelor naturale, care dețin licență pentru desfășurarea activităților respective în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.

Capitolul II

COMPETENȚE ADMINISTRATIVE. SUPRAVEGHEREA ENERGETICĂ DE STAT. SUPRAVEGHEREA TEHNICĂ DE STAT ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII INDUSTRIALE

Articolul 4. Competența Guvernului

(1) Pentru asigurarea funcționării și dezvoltării sectoarelor energeticii, Guvernul:

- a) stabilește politica de stat în domeniul energeticii și direcțiile prioritare de dezvoltare ale acestuia;
- b) elaborează strategia energetică și o transmite Parlamentului spre adoptare;
- c) aprobă programele de stat de dezvoltare în domeniul energeticii, conform competențelor;
- d) creează premisele și condițiile necesare pentru dezvoltarea și funcționarea eficientă și durabilă a sectoarelor energeticii;
- e) asigură securitatea energetică a statului;
- f) aprobă planurile de acțiuni pentru situații excepționale în conformitate cu legile sectoriale;
- g) stabilește cantitatea minimă obligatorie a rezervelor de combustibil, necesară centralelor electrice și termice care utilizează combustibil fosil;
- h) promovează interesele sectoarelor energeticii pe plan internațional;
- i) promovează cooperarea regională și internațională în sectoarele energeticii.

(2) Pentru asigurarea dezvoltării durabile a sectoarelor energeticii, precum și pentru consolidarea securității energetice naționale, Guvernul este în drept să creeze fonduri speciale sau fonduri investiționale.

(3) Guvernul exercită și alte atribuții stabilite în prezenta lege și în legile sectoriale.

Articolul 5. Atribuțiile organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii

(1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii are următoarele atribuții:

- a) elaborează și promovează politica de stat în domeniul energeticii;
- b) elaborează balanța energetică de perspectivă a statului și o publică pe pagina sa web oficială;
- c) elaborează programele de stat de dezvoltare în domeniul energeticii;
- d) elaborează și promovează actele legislative și normative în domeniul energeticii, inclusiv în contextul armonizării legislației naționale cu cea a Uniunii Europene;
- e) monitorizează implementarea strategiei energetice, a programelor de stat de dezvoltare și de investiții în domeniul energeticii, precum și a actelor legislative și normative în domeniul energeticii;
- f) asigură securitatea energetică a statului prin monitorizarea și coordonarea procesului de dezvoltare și de bună funcționare a obiectelor energeticii;
- g) promovează, în limitele competenței, cooperarea regională și internațională în domeniul energeticii, inclusiv privind procurările strategice de energie, atragerea investițiilor, extinderea interconexiunilor și integrarea piețelor din sectoarele energeticii ale Republicii Moldova în cadrul piețelor regionale și internaționale;
- h) administrează proprietatea de stat în domeniul energeticii;
- i) promovează concurența și limitează activitatea de monopol în sectoarele energeticii conform competenței, fără a limita drepturile și atribuțiile Consiliului Concurenței și ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, stabilite în Legea concurenței nr. 183/2012, în prezenta lege și în legile sectoriale.

(2) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii exercită și alte atribuții stabilite în prezenta lege și în legile sectoriale.

Articolul 6. Competența autorităților administrației publice locale

(1) Autoritățile administrației publice locale contribuie la asigurarea fiabilă și eficientă a consumatorilor din localitate cu energie.

(2) De competența autorităților administrației publice locale sînt următoarele:

a) construirea obiectelor energetice cu destinație locală, inclusiv a sistemului de iluminat public;

b) soluționarea problemelor privind alocarea terenurilor pentru construcția și exploatarea obiectelor energetice;

c) transmiterea în folosință operatorilor de sistem, distribuitorilor de energie termică a terenurilor necesare pentru construcția și amplasarea, inclusiv pentru reconstrucție și reamplasare, a rețelelor electrice de transport și/sau de distribuție, a rețelelor de transport și/sau de distribuție a gazelor naturale, a rețelelor termice, precum și pentru exploatarea, întreținerea, reabilitarea sau modernizarea acestora;

d) alocarea de resurse financiare, în limitele bugetelor locale, pentru dezvoltarea sistemului de aprovizionare cu energie a consumatorilor din localitate, precum și a sistemului de iluminat public;

e) coordonarea lucrărilor de lichidare a consecințelor situațiilor excepționale la obiectele energetice;

f) acordarea, în limitele bugetelor locale, a compensațiilor pentru achitarea plăților pentru energie consumatorilor din localitate;

g) asigurarea exploatării, întreținerii, reabilitării, modernizării, construcției și, după caz, a reconstrucției obiectelor energetice care se află în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale.

(3) Autoritățile administrației publice locale exercită și alte atribuții stabilite în prezenta lege și în legile sectoriale.

Articolul 7. Supravegherea energetică de stat și supravegherea tehnică de stat în domeniul securității industriale

(1) Supravegherea energetică de stat se asigură de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(2) Controlul și supravegherea tehnică de stat în domeniul securității industriale se efectuează de organul de control și supraveghere tehnică de stat în modul și în condițiile stabilite în Legea nr. 116/2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase.

Capitolul III

AUTORITATEA DE REGLEMENTARE

Articolul 8. Autoritatea de reglementare

(1) Autoritatea învestită cu competențe de reglementare și de monitorizare a activităților din sectoarele energiei este Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare – *Agenție*).

(2) Agenția este autoritate de reglementare cu statut de persoană juridică, este independentă în raport cu alte autorități și organe publice ori în raport cu alte entități publice sau private, are cont bancar propriu și ștampilă cu denumirea sa.

(3) Nicio decizie sau măsură luată de Guvern, de organele centrale de specialitate, alte autorități ale administrației publice centrale, de autoritățile de reglementare, de alte autorități publice sau de autoritățile administrației publice locale nu poate restrânge independența funcțională și financiară a Agenției și nu poate împiedica îndeplinirea de către Agenție a atribuțiilor stabilite prin prezenta lege și prin legile sectoriale.

(4) Agenția este instituită, administrată și își desfășoară activitatea în conformitate cu prezenta lege, legile sectoriale și Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică. Agenția se lichidează doar prin lege, adoptată în acest scop, și cu condiția preluării atribuțiilor acesteia de alte autorități independente.

(5) Agenția își exercită atribuțiile în mod independent, cu respectarea principiilor de obiectivitate, imparțialitate, transparență și nediscriminare.

(6) Directorii Consiliului de administrație al Agenției și personalul Agenției, la îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, acționează în mod independent de orice interes de pe piețele reglementate, nu solicită și nu acceptă instrucțiuni din partea Guvernului, a organelor centrale de specialitate, a altor autorități ale administrației publice centrale, din partea Parlamentului, a autorităților de reglementare, a altor autorități publice sau din partea autorităților administrației publice locale.

(7) Nicio prevedere menită să asigure independența Agenției nu poate fi interpretată în sensul excluderii Agenției de sub controlul parlamentar exercitat în modul și în limitele stabilite de prezenta lege, precum și de sub controlul judiciar.

(8) Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (în continuare – *Regulamentul Agenției*) se aprobă de Parlament.

Articolul 9. Administrarea Agenției. Organizarea activității Agenției

(1) Agenția este condusă de un Consiliu de administrație format din 5 directori care exercită funcții de demnitate publică. Directorii Consiliului de administrație al Agenției (în continuare – *Consiliu de administrație*) sînt numiți în funcție în conformitate cu prezenta lege.

(2) Directorii Consiliului de administrație beneficiază de toate drepturile, privilegiile și garanțiile conferite prin prezenta lege, Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și au următoarele obligații:

a) să ia decizii și să acționeze în limitele legii, să fie imparțiali și să acționeze în mod independent, în interes public, fără a solicita sau accepta instrucțiuni de la persoane terțe, inclusiv de natură politică;

b) să nu divulge informații oficiale cu accesibilitate limitată, obținute în cadrul sau în legătură cu exercitarea mandatului;

c) să nu desfășoare alte activități remunerate, cu excepția celor din domeniul didactic și științific. Se interzice unui director al Consiliului de administrație să desfășoare activități didactice sau științifice dacă acestea sînt finanțate, direct sau indirect, de întreprinderile energetice reglementate de Agenție în conformitate cu prezenta lege și legile sectoriale;

d) să depună declarația de avere și interese personale în conformitate cu Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale;

e) să respecte legislația muncii, Regulamentul Agenției, Codul de etică și conduită profesională al Agenției, precum și alte regulamente interne ale Agenției.

(3) La întreprinderile energetice a căror activitate este reglementată de Agenție în conformitate cu prezenta lege și legile sectoriale, directorii Consiliului de administrație nu sînt în drept:

a) să desfășoare activități remunerate ori să obțină alte avantaje;

b) să dețină acțiuni ale acestei întreprinderi;

c) să obțină câștiguri materiale, inclusiv financiare;

d) să faciliteze angajarea proprie sau angajarea altor persoane.

(4) Consiliul de administrație organizează activitatea Agenției în conformitate cu prezenta lege, Regulamentul Agenției și regulamentele interne aprobate de Consiliul de administrație.

(5) Consiliul de administrație exercită următoarele atribuții:

a) aprobă planul anual de activitate al Agenției;

b) aprobă regulamentul privind angajarea personalului Agenției, Codul de etică și conduită profesională al Agenției, precum și alte regulamente interne;

c) aprobă structura organizatorică, statele de personal, funcțiile, competențele, modul de remunerare a personalului Agenției, precum și condițiile de muncă ale acestuia;

d) organizează activitatea Agenției și stabilește modul de coordonare a activității subdiviziunilor structurale ale acesteia;

e) aprobă ordinea de zi a ședințelor Consiliului de administrație;

f) aprobă procedurile interne de elaborare a actelor normative de reglementare în domeniul energiei;

g) aprobă actele normative de reglementare în domeniul energiei, prețurile reglementate, tarifele reglementate, planurile de dezvoltare, planurile de investiții și adoptă alte hotărâri în conformitate cu prezenta lege și legile sectoriale;

h) adoptă hotărâri cu privire la eliberarea, prelungirea, reperfectarea, suspendarea, reluarea valabilității sau retragerea licențelor, a autorizațiilor;

i) examinează rezultatele privind monitorizarea activității întreprinderilor energetice;

j) stabilește direcțiile de colaborare ale Agenției pe plan național și internațional;

k) aprobă rapoartele de activitate ale Agenției;

l) exercită alte atribuții stabilite în prezenta lege și în legile sectoriale.

(6) Regulamentul Agenției, Codul de etică și conduită profesională al Agenției, precum și alte regulamente interne se publică pe pagina web oficială a Agenției.

(7) Consiliul de administrație este în drept să decidă cu privire la crearea unui consiliu de experți. Modul de constituire și atribuțiile consiliului de experți se stabilesc printr-un regulament aprobat de Consiliul de administrație.

(8) Directorii Consiliului de administrație își exercită atribuțiile și beneficiază de drepturi egale în conformitate cu prezenta lege, legile sectoriale și Regulamentul Agenției. Directorii Consiliului de administrație reprezintă Agenția în raport cu terții și examinează reclamațiile și sesizările parvenite în adresa Agenției în modul stabilit de Consiliul de administrație.

(9) Directorul general îndeplinește suplimentar următoarele atribuții:

a) convoacă ședințele Consiliului de administrație din oficiu sau la solicitarea a cel puțin doi directori ai Consiliului de administrație;

b) organizează și prezidează ședințele Consiliului de administrație și propune ordinea de zi a acestora;

c) angajează personalul Agenției, cu acordul unui membru al Consiliului de administrație, în conformitate cu regulamentul aprobat de Consiliul de

administrație, în baza unor cerințe și criterii de calificare, aplicate în mod clar, rezonabil, transparent și nediscriminatoriu, și semnează contractele individuale de muncă;

d) modifică, suspendă și desface contractele individuale de muncă, aplică sancțiuni disciplinare personalului Agenției și îndeplinește alte funcții ale angajatorului, stabilite în legislația muncii;

e) semnează documentele financiare și bancare ale Agenției, contractează terții pentru prestarea serviciilor Agenției și poartă răspundere pentru activitatea economico-financiară a Agenției;

f) asigură pregătirea și perfecționarea cadrelor, organizează dotarea tehnico-materială a Agenției;

g) reprezintă Agenția în raport cu Guvernul, Parlamentul și alte autorități publice;

h) exercită alte atribuții stabilite în prezenta lege și în legile sectoriale.

(10) Directorul general este în drept să delege, parțial sau integral, unuia dintre directorii Consiliului de administrație atribuțiile sale pe perioada absenței.

Articolul 10. Numirea directorilor și încetarea mandatului de director al Consiliului de administrație

(1) Directorii Consiliului de administrație sînt numiți în funcție de către Parlament, pe bază de concurs.

(2) Concursul de selectare a directorilor se organizează de către comisia parlamentară de profil și se desfășoară în mod public. Inițierea procedurii de desfășurare a concursului are loc prin publicarea, pe pagina web oficială a Parlamentului, precum și în cel puțin trei surse ale mass-mediei naționale, a unui anunț privind organizarea concursului. Anunțul respectiv se va publica cu cel puțin o lună înainte de termenul-limită stabilit pentru primirea cererilor de participare la concurs și va conține în mod obligatoriu cerințele față de candidați, criteriile de selectare, lista documentelor confirmative pe care candidații trebuie să le prezinte, termenul-limită de prezentare a cererilor, alte cerințe relevante, inclusiv cu privire la procedura de desfășurare a concursului. În cazul în care pentru fiecare loc vacant anunțat pentru concurs nu există cel puțin doi candidați, se organizează un concurs repetat.

(3) Evaluarea candidaților înscriși se efectuează de comisia parlamentară de profil. Pentru participare la ședințele comisiei, în calitate de membri observatori fără drept de vot, pot fi invitați reprezentanți ai Guvernului, mediului academic de profil, Secretariatului Comunității Energetice, Delegației Uniunii Europene și experți în domeniul energiei care își desfășoară activitatea pe plan național și internațional.

(4) După evaluare, comisia parlamentară de profil propune Parlamentului candidații desemnați.

(5) Candidatul la funcția de director al Consiliului de administrație trebuie să întrunească cumulativ următoarele cerințe:

- a) să dețină cetățenia Republicii Moldova;
- b) să aibă studii superioare în domeniul tehnic, economic, financiar sau juridic și experiență de lucru de cel puțin 10 ani în unul dintre domeniile menționate, dintre care cel puțin 3 ani în funcții de conducere în instituții publice sau întreprinderi din sectoarele reglementate de Agenție;
- c) să aibă capacitate deplină de exercițiu;
- d) să se bucure de o reputație ireproșabilă;
- e) să cunoască limba de stat și limba engleză;
- f) să nu fie membru al vreunui partid politic la momentul depunerii cererii de participare la concurs.

(6) Se consideră că nu are o reputație ireproșabilă în sensul alin. (5) și nu poate candida la funcția de director al Consiliului de administrație persoana:

- a) care are antecedente penale, inclusiv stinse, sau cea care a fost absolvită de răspundere ori pedeapsă penală, inclusiv printr-un act de amnistie sau de grațiere;
- b) care a fost privată de dreptul de a ocupa anumite funcții, ca pedeapsă principală sau complementară, printr-o hotărâre judecătorească definitivă;
- c) în privința căreia s-a constatat, printr-un act definitiv, încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților sau al restricțiilor;
- d) în privința căreia există o hotărâre irevocabilă a instanței de judecată prin care s-a dispus confiscarea averii.

(7) După numirea în funcție, în termen de 30 de zile, directorul Consiliului de administrație este obligat să semneze o declarație pe propria răspundere, indicând întrunirea cerințelor stabilite la alin. (5) din prezentul articol, la art. 9 alin. (2) și (3), precum și lipsa oricăror interese ce ar putea fi considerate susceptibile de a-i prejudicia independența în luarea deciziilor. Declarațiile pe propria răspundere se publică pe pagina web oficială a Agenției.

(8) Mandatul unui director al Consiliului de administrație este de 6 ani. Niciunul dintre directorii Consiliului de administrație nu este în drept să dețină funcția de director mai mult de 12 ani.

(9) În cazul în care mandatele directorilor Consiliului de administrație încetează în același timp, prin derogare de la alin. (8), la prima desemnare, directorii Consiliului de administrație sînt numiți de Parlament după cum urmează:

un director – pe un termen de 6 ani, doi directori – pe un termen de 4 ani, ceilalți doi – pe un termen de 2 ani.

(10) Dacă termenul regulamentar de exercitare a mandatului de director al Consiliului de administrație a expirat, iar succesorul său nu a fost numit de Parlament, directorul Consiliului de administrație continuă să-și exercite mandatul pînă la numirea de către Parlament a succesorului acestuia.

(11) Parlamentul, la propunerea Președintelui Parlamentului, investește în funcția de director general unul dintre directorii Consiliului de administrație aflați în exercițiu sau selectați prin concursul respectiv, ținînd cont de experiența acestora în sectoarele reglementate de Agenție, precum și în funcția de conducere. Învăstirea directorului în exercițiu în funcția de director general nu prelungește durata mandatului acestuia, iar după învestire directorul Consiliului de administrație exercită atribuțiile de director general pînă la încetarea mandatului de director.

(12) Mandatul de director al Consiliului de administrație încetează în cazul demisiei, revocării, expirării mandatului sau al decesului. Directorul se revocă de Parlament în caz de:

- a) pierdere a cetățeniei Republicii Moldova;
- b) imposibilitate a exercitării funcției, din motive de sănătate, pe o durată mai mare de 6 luni consecutive;
- c) alegere sau numire în altă funcție;
- d) condamnare pentru comiterea infracțiunilor cu intenție și/sau în caz de condamnare la privațiune de libertate, prin hotărîre definitivă și irevocabilă a instanței de judecată;
- e) rămînere definitivă a actului de constatare al Autorității Naționale de Integritate, prin care s-a stabilit emiterea/adoptarea de către directorul respectiv a unui act administrativ sau încheierea unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese și/sau prin care s-a stabilit faptul că se află în stare de incompatibilitate, în conformitate cu Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și/sau în conformitate cu art. 9 alin. (2) și (3) din prezenta lege.

(13) Comisia parlamentară de profil audiază directorul Consiliului de administrație a cărui revocare se propune, iar în cazul constatării unuia dintre temeiurile indicate la alin. (12), propune Parlamentului revocarea directorului respectiv. În cazul în care se propune revocarea directorului Consiliului de administrație care exercită concomitent atribuțiile de director general, comisia parlamentară de profil propune concomitent candidatura directorului Consiliului de administrație care urmează să asigure interimatul funcției de director general pînă

la învestirea, în conformitate cu alin. (11), a unuia dintre directorii Consiliului de administrație în funcția de director general, după ocuparea tuturor locurilor vacante de directori ai Consiliului de administrație.

(14) În cazul funcției vacante de director al Consiliului de administrație, Parlamentul numește, în conformitate cu prevederile alin. (1)–(6) și (11), în termen de cel mult 3 luni, un nou director al Consiliului de administrație, cu împuternicirea unui mandat deplin.

(15) În decurs de un an după încetarea mandatului, directorul Consiliului de administrație nu este în drept să ocupe funcții la întreprinderea energetică a cărei activitate este reglementată de Agenție.

Articolul 11. Bugetul și activitatea financiară a Agenției

(1) Agenția își formează bugetul pentru anul următor în baza plăților regulatorii, aplicate anual de Agenție titularilor de licențe, și în baza altor surse prevăzute de lege.

(2) Agenția stabilește mărimea plăților regulatorii pentru anul următor la un nivel suficient, încât să acopere cheltuielile necesare pentru asigurarea activității sale în conformitate cu legea, în baza estimărilor cantităților de energie electrică, de energie termică, ale volumelor de gaze naturale, necesare pentru aprovizionarea consumatorilor, ale volumului serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și în baza estimărilor volumelor de produse petroliere principale și de gaze lichefiate importate pentru anul următor, prezentate de către titularii de licențe pînă la data de 1 noiembrie a anului curent. Agenția publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova hotărîrea Consiliului de administrație privind cuantumul plăților regulatorii, stabilite pentru anul următor.

(3) Mărimea plăților regulatorii se determină după cum urmează:

a) pentru energia electrică – din venitul de vânzări al titularului de licență pentru producerea energiei electrice, al titularului de licență pentru operarea pieței energiei electrice, al titularului de licență pentru transportul energiei electrice, al titularului de licență pentru conducerea centralizată a sistemului electroenergetic, al titularului de licență pentru distribuția energiei electrice, precum și al titularului de licență pentru furnizarea energiei electrice;

b) pentru gazele naturale – din venitul de vânzări al titularului de licență pentru producerea gazelor naturale, al titularului de licență pentru transportul gazelor naturale, al titularului de licență pentru distribuția gazelor naturale, al titularului de licență pentru stocarea gazelor naturale, al titularului de licență pentru

furnizarea gazelor naturale, precum și al titularului de licență pentru furnizarea gazelor naturale comprimate pentru vehicule la stațiile de alimentare;

c) pentru energia termică – din venitul de vânzări al titularului de licență pentru producerea energiei termice, al titularului de licență pentru distribuția energiei termice, precum și al titularului de licență pentru furnizarea energiei termice;

d) pentru produsele petroliere – din venitul de vânzări al titularului de licență pentru importul și comercializarea cu ridicata a benzinei și a motorinei, precum și al titularului de licență pentru importul și comercializarea cu ridicata a gazului lichefiat;

e) pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare – în conformitate cu legea de profil.

(4) Plățile regulatorii se transferă de către titularii de licență la contul curent al Agenției, trimestrial, în termenul stabilit de Agenție. Agenția are dreptul unic de a utiliza mijloacele de pe contul său. Mijloacele neutilizate în exercițiul financiar curent se transferă în bugetul anului următor. Dacă pe parcursul exercițiului financiar curent se formează un deficit de fonduri, Agenția este în drept să-l recupereze din bugetul anului următor, corectînd corespunzător plățile regulatorii. Agenția este în drept să contracteze împrumuturi bancare, la dobînzii rezonabile, pentru a acoperi cheltuielile curente ce nu pot fi acoperite din plățile regulatorii colectate. Agenția rambursează împrumuturile din mijloacele obținute de la plățile regulatorii colectate ulterior.

(5) Bugetul Agenției se aprobă anual, pînă la 25 noiembrie, de către Consiliul de administrație în limita necesității asigurării unei activități conforme, precum și a independenței sale financiare. Mărimea plăților regulatorii nu va depăși 0,3 la sută din veniturile indicate la alin. (3).

(6) Agenția informează Parlamentul despre aprobarea bugetului în termen de 10 zile lucrătoare de la aprobare. Bugetul Agenției se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a Agenției.

(7) Agenția ține contabilitatea în conformitate cu standardele naționale de contabilitate. Anual, pînă la 1 martie, Agenția întocmește un raport financiar pentru anul precedent, care conține informații cu privire la executarea bugetului aprobat, plățile regulatorii transferate pe contul său curent, cheltuielile pe care le-a efectuat de pe acest cont, împrumuturile bancare contractate și alte mijloace pe care le-a utilizat, precum și alte informații relevante. Raportul financiar se supune verificării de către o companie de audit independentă, recunoscută pe plan internațional și selectată, pe bază de concurs, de către Consiliul de administrație. În termen de 10 zile lucrătoare de la primirea raportului de audit, Agenția prezintă raportul financiar, însoțit de raportul de audit, Parlamentului pentru informare. Raportul

financiar și raportul de audit se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a Agenției.

(8) Situațiile financiare (legalitatea, regularitatea și eficiența formării și utilizării bugetului Agenției) se auditează de Curtea de Conturi. Raportul de audit al Curții de Conturi se prezintă pentru informare Parlamentului.

Articolul 12. Atribuțiile Agenției

(1) În legătură cu reglementarea activităților în sectoarele energiei, Agenția:

a) eliberează, prelungește, reperfectează, suspendă, reia valabilitatea sau retrage licențele, autorizațiile pentru desfășurarea activităților în sectoarele energiei, eliberează copii și duplicate ale acestora în conformitate cu Legea nr. 451/2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și legile sectoriale;

b) monitorizează și controlează, în modul și în limitele stabilite în prezenta lege și în legile sectoriale, respectarea de către titularii de licențe, de autorizații a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate, autorizate, a prevederilor prezentei legi, ale legilor sectoriale, inclusiv ale celor menite să asigure protecția drepturilor consumatorilor și calitatea serviciilor prestate;

c) promovează dezvoltarea piețelor energiei în condiții de competitivitate, securitate și sustenabilitate a mediului;

d) promovează și facilitează, în conformitate cu legile sectoriale, accesul participanților noi, inclusiv al producătorilor de energie din surse regenerabile, la rețelele electrice și de gaze naturale, la piețele energiei electrice și gazelor naturale, în special prin eliminarea barierelor care le-ar putea împiedica accesul;

e) promovează dezvoltarea concurenței pe piețele energiei, cu respectarea cerințelor stabilite în legile sectoriale;

f) creează premisele necesare pentru deschiderea efectivă a pieței energiei electrice și a pieței gazelor naturale pentru toți consumatorii și furnizorii de pe piața regională, precum și pentru exploatarea fiabilă și sigură a rețelelor electrice și a rețelelor de gaze naturale, ținând cont și de obiectivele pe termen lung;

g) elimină restricțiile care împiedică realizarea schimburilor comerciale de energie electrică, de gaze naturale pe piața regională, inclusiv prin promovarea dezvoltării capacităților de interconexiune pentru a satisface cererea și pentru a contribui la integrarea pieței Republicii Moldova în piața regională, ceea ce ar putea duce la facilitarea efectuării fluxurilor în cadrul Comunității Energetice;

h) monitorizează activitatea participanților la piețele energiei, inclusiv prin prisma respectării de către aceștia a actelor legislative și a actelor normative de reglementare în domeniul energiei;

i) monitorizează și asigură respectarea de către întreprinderile energetice a transparenței în activitatea desfășurată, inclusiv a transparenței prețurilor pe piețele angro;

j) promovează o politică tarifară echitabilă și argumentată economic, prin elaborarea și aprobarea metodologiilor de calculare, de aprobare și de aplicare a tarifelor și prețurilor reglementate, în baza unor criterii transparente, obiective și nediscriminatorii, în conformitate cu legile sectoriale;

k) aprobă tarife reglementate și prețuri reglementate în conformitate cu metodologiile aprobate și monitorizează corectitudinea aplicării de către întreprinderile energetice a metodologiilor respective, precum și a tarifelor și prețurilor reglementate, aprobate în baza acestora;

l) pune în aplicare principiul eficienței maxime la cheltuieli minime și supraveghează respectarea acestuia de către întreprinderile energetice ale căror prețuri și tarife sînt reglementate de Agenție, asigurînd lipsa subvențiilor încrucișate;

m) promovează și asigură protecția consumatorilor, colaborează cu organizațiile necomerciale care apără interesele consumatorilor;

n) exercită controlul asupra modului de respectare a drepturilor consumatorilor de către întreprinderile energetice, examinează reclamațiile consumatorilor și adoptă hotărîri, emite decizii în cazurile stabilite în legile sectoriale;

o) exercită alte atribuții stabilite în prezenta lege și în legile sectoriale.

(2) În scopul exercitării atribuțiilor sale, Agenția elaborează și aprobă regulamente, metodologii și alte acte normative de reglementare prevăzute de prezenta lege și de legile sectoriale.

(3) Fără a se aduce atingere principiilor de independență stabilite prin prezenta lege, Agenția colaborează cu organele centrale de specialitate, alte autorități ale administrației publice centrale, cu Consiliul Concurenței, cu autoritățile de reglementare, cu alte autorități publice, cu autoritățile administrației publice locale, cu societatea civilă și consultă, după caz, participanții la piețele energeticii.

(4) La îndeplinirea atribuțiilor sale, Agenția contribuie la realizarea de către Republica Moldova a angajamentelor asumate în baza acordurilor internaționale, inclusiv în cadrul Tratatului Comunității Energetice.

(5) În legătură cu îndeplinirea atribuțiilor stabilite prin prezenta lege și prin legile sectoriale, Agenția cooperează, pe plan regional și internațional, cu autoritățile de reglementare ale altor țări, inclusiv cu autoritățile de reglementare din țările părți ale Comunității Energetice, precum și cu organizațiile și organisme internaționale și instituțiile acestora, inclusiv cu Comitetul de

reglementare al Comunității Energetice, precum și cu Secretariatul Comunității Energetice. Pentru a favoriza cooperarea în domeniul reglementării, Agenția este în drept să încheie acorduri de colaborare cu orice autoritate de reglementare din alte țări.

(6) Anual, pînă la 31 decembrie, Agenția elaborează, aprobă și publică pe pagina sa web oficială programul de activitate pentru anul următor, cu stabilirea indicatorilor de performanță.

(7) Anual, pînă la 30 iunie, Agenția elaborează, prezintă în plenul Parlamentului și publică pe pagina sa web oficială raportul privind activitatea desfășurată în anul precedent, care cuprinde informații cu privire la realizarea programului de activitate al Agenției aprobat pentru anul precedent, gradul de îndeplinire a indicatorilor de performanță, măsurile întreprinse și rezultatele obținute în sectoarele reglementate în urma îndeplinirii atribuțiilor sale stabilite prin prezenta lege și prin legile sectoriale, rezultatele monitorizării activității participanților la piețele energeticii, precum și informații cu privire la formarea și executarea bugetului Agenției. Cîte o copie a raportului se remite Președintelui Republicii Moldova și Guvernului Republicii Moldova pentru informare.

Articolul 13. Alte atribuții și drepturi ale Agenției în legătură cu reglementarea și monitorizarea activităților în sectoarele energeticii

(1) Agenția exercită alte atribuții și drepturi după cum urmează:

a) efectuează controale în modul și în limitele stabilite la art. 15 din prezenta lege, în Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și în legile sectoriale;

b) solicită și are acces la contabilitatea participanților la piețele energeticii, la informația și la documentele aferente activităților practicate conform licenței/autorizației, la informația și documentele contabile, la informația și la documentele care conțin informații ce constituie secret de stat, secret comercial sau alte informații oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv de la organele centrale de specialitate ale administrației publice, de la organele fiscale, vamale și de la alte autorități publice, în legătură cu activitatea participanților la piețele energeticii;

c) solicită și obține, în condițiile legii, de la participanții la piețele energeticii copii, extrase din documentele menționate la lit. b), precum și informații suplimentare necesare;

d) solicită și are acces la obiectele energetice, inclusiv în legătură cu verificarea cheltuielilor suportate și a investițiilor efectuate de întreprinderile reglementate, precum și în legătură cu verificarea circumstanțelor expuse în reclamațiile adresate Agenției;

e) adoptă hotărîri și emite decizii în limitele competenței;

f) inițiază și desfășoară consultări publice și de cooperare în scopul colectării informațiilor și a propunerilor necesare pentru evaluarea soluțiilor și pentru

adoptarea de hotărâri și decizii justificate, precum și în scopul armonizării practicilor de reglementare conform planurilor naționale de armonizare;

g) înaintează prescripții în cazul constatării încălcării de către participanții la piețele energeticii a prevederilor stabilite în prezenta lege, în legile sectoriale și în actele normative de reglementare aprobate de Agenție, adoptă hotărâri și emite decizii privind lichidarea încălcărilor depistate;

h) constată contravenții în sectoarele energeticii și depune în instanța de judecată procesele-verbale de constatare a contravențiilor;

i) aplică sancțiuni financiare în mărimea și în cazurile stabilite la art. 95 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și la art. 113 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, cu respectarea procedurii stabilite la art. 20 din prezenta lege;

j) participă la forurile și la evenimentele naționale și internaționale în domeniu.

(2) Solicitarea informației și a documentelor prevăzute la alin. (1) lit. b) și c) se prezintă în scris, de către unul dintre directorii Consiliului de administrație, cu indicarea scopului respectiv.

(3) Agenția efectuează supravegherea energetică de stat și îndeplinește în acest scop atribuțiile stabilite la art. 14.

(4) Agenția exercită și alte atribuții și drepturi stabilite în prezenta lege și în legile sectoriale.

Articolul 14. Atribuțiile și drepturile Agenției în legătură cu supravegherea energetică de stat

(1) În calitate de organ al supravegherii energetice de stat, Agenția exercită următoarele atribuții și drepturi:

a) elaborează și aprobă documentele normativ-tehnice care reglementează modul de amenajare și de exploatare a centralelor electrice, a rețelelor electrice și a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali;

b) elaborează și aprobă documentele normativ-tehnice de exploatare și de securitate tehnică în sectorul termoelectric;

c) se adresează în instanța de judecată pentru a solicita sistarea procesului de producere a echipamentului electrotehnic de către agenții economici în cazul în care condițiile tehnice nu corespund documentelor normativ-tehnice prevăzute la lit. a);

d) emite prescripții pe numele proprietarilor sau al persoanelor care exploatează centralele electrice și termice, rețelele electrice și termice, precum și

instalațiile electrice și termice, în cazul constatării abaterilor de la documentele normativ-tehnice prevăzute la lit. a) și b);

e) cere proprietarilor și persoanelor care exploatează centralele electrice și termice, rețelele electrice și termice, precum și instalațiile electrice și termice, deconectarea imediată a acestora dacă, din cauza stării tehnice, centralele electrice și termice, rețelele electrice și termice sau instalațiile electrice și termice pot provoca avarii, incendii, electrocutări, explozii și/sau dacă pot pune în pericol viața ori sănătatea oamenilor;

f) cere operatorilor de sistem din sectorul electroenergetic și distribuitorilor de energie termică să întrerupă prestarea serviciului de transport și/sau de distribuție a energiei electrice, a serviciului de distribuție a energiei termice consumatorilor care nu respectă documentele normativ-tehnice prevăzute la lit. a) și b) și care nu întreprind acțiunile indicate în prescripțiile emise în acest sens, ceea ce poate provoca avarii, incendii, electrocutări și/sau explozii;

g) are acces la centralele electrice și termice, la rețelele electrice și termice, la instalațiile electrice și termice, indiferent de tipul de proprietate, pentru exercitarea atribuțiilor stabilite în prezentul articol;

h) emite prescripții pe numele persoanelor fizice sau juridice în cazul constatării abaterilor de la documentele normativ-tehnice prevăzute la lit. a) și b);

i) participă la examinarea circumstanțelor și a cauzelor avariilor, incendiilor, electrocutărilor sau exploziilor provocate de centralele electrice și termice, de rețelele electrice și termice sau de instalațiile electrice și termice;

j) solicită și primește de la agenții economici, pentru examinare operativă, acte și informații referitoare la respectarea documentelor normativ-tehnice prevăzute la lit. a) și b);

k) se adresează în instanța de judecată pentru a solicita sistarea producerii sau montării utilajului, a rețelelor electrice și termice, a instalațiilor electrice și termice a căror exploatare poate provoca avarii, incendii, electrocutări și/sau explozii;

l) eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile de electrician autorizat și monitorizează activitatea electricienilor autorizați;

m) eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile cu privire la laboratoarele electrotehnice;

n) verifică, la solicitare, cunoștințele personalului electrotehnic al agenților economici, al întreprinderilor electroenergetice și termice și al agenților economici care prestează servicii de deservire a obiectelor energetice, cu acordarea grupei de securitate electrică și eliberarea talonului de autorizare în acest sens;

o) efectuează controale tehnice ale rețelelor electrice și termice, ale instalațiilor electrice și termice în scopul prevenirii avariilor, incendiilor, electrocutărilor și/sau a exploziilor;

p) constată contravenții, în limitele competenței sale, și depune în instanța de judecată procesele-verbale de constatare a contravențiilor;

q) antrenează specialiști de la instituțiile științifice și cele de proiectare, de la alte organizații, în caz de necesitate, la efectuarea de expertize și prezentarea de concluzii pentru soluționarea anumitor probleme conform competențelor.

(2) În caz de pericol de avarii, incendii, electrocutări și/sau explozii, Agenția este în drept să dispună sistarea imediată a activităților prevăzute la alin. (1) lit. b) și k), cu adresarea ulterioară în instanța de judecată în termen de 3 zile lucrătoare. În caz de nerespectare a acestui termen, decizia privind sistarea activităților în cauză se anulează.

(3) Decizia de sistare, adoptată de Agenție în temeiul alin. (2), produce efecte obligatorii pînă la o eventuală hotărîre judecătorească contrarie, emisă ca urmare a exercitării unei căi de atac.

(4) Agenția efectuează controale pentru verificarea respectării documentelor normativ-tehnice prevăzute la alin. (1) lit. a) și b).

(5) Agenția exercită și alte atribuții și drepturi ce țin de supravegherea energetică de stat, stabilite în prezenta lege și în legile sectoriale.

Articolul 15. Controalele Agenției

(1) Agenția efectuează controale și stabilește durata de timp necesară pentru efectuarea controalelor, care, în funcție de complexitate, nu trebuie să depășească 90 de zile calendaristice. Termenul de întocmire a raportului privind rezultatele controlului și de prezentare a acestuia persoanelor supuse controlului nu poate depăși 30 de zile lucrătoare de la data încheierii controlului. Rapoartele privind rezultatele controlului, întocmite de angajații autorizați ai Agenției, se înaintează spre examinare Consiliului de administrație care, prin hotărîre, se expune pe marginea acestora și dispune cu privire la măsurile ce trebuie întreprinse pentru înlăturarea abaterilor constatate și/sau cu privire la aplicarea de eventuale sancțiuni.

(2) Agenția efectuează controale planificate sau controale inopinate, din oficiu sau la cerere. Prevederile art. 3 alin. (1) lit. a), g) și j) și ale art. 4 alin. (3), (7¹), (10) și (11) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activităților de întreprinzător nu se extind asupra controalelor efectuate de Agenție.

(3) Anual, în termen de pînă la 31 decembrie, Consiliul de administrație aprobă planul controalelor planificate pentru anul următor, care se publică pe pagina web oficială a Agenției. Directorul general dispune, prin delegație de

control, inițierea controalelor Agenției indiferent de faptul că acestea sînt planificate sau inopinate.

(4) Ieșirile la fața locului ale angajaților Agenției în legătură cu verificarea cheltuielilor suportate și a investițiilor efectuate de întreprinderile reglementate sau a circumstanțelor expuse în reclamațiile adresate Agenției nu constituie acțiuni de control.

(5) Pe parcursul desfășurării acțiunii de control, angajații autorizați ai Agenției au dreptul:

a) să aibă acces, în incintele clădirilor (sediile principale și/sau secundare), la rețele, la instalații, precum și în orice alt loc în perimetrul căruia sînt situate instalații, echipamente, aparate aferente activităților din sectoarele energiei, precum și la instalațiile consumatorilor, în prezența persoanei supuse controlului sau a reprezentantului acesteia;

b) să examineze și să aibă acces la registrele și documentele aflate în raport cu obiectul și scopul controlului, inclusiv la informațiile din conturile contabile, indiferent de suportul fizic sau electronic pe care sînt păstrate;

c) să ridice sau să obțină copii sau extrase, sub orice formă, din registrele și documentele menționate la lit. b). Ridicarea registrelor și a documentelor se admite numai dacă asemenea măsură este necesară pentru prevenirea ascunderii, înlăturării, modificării sau distrugerii acestora sau dacă nu este posibil de a face copii de pe acestea în incinta respectivă. Registrele și documentele ridicate pot fi reținute cel mult 60 de zile calendaristice și vor fi returnate persoanei supuse controlului pînă la întocmirea raportului privind rezultatele controlului;

d) să solicite oricărui reprezentant sau angajat al întreprinderii energetice explicații asupra faptelor sau documentelor aflate în raport cu obiectul și scopul controlului;

e) alte drepturi stabilite în Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(6) Pe parcursul desfășurării acțiunii de control, angajații autorizați ai Agenției au obligația:

a) să informeze persoana supusă controlului despre drepturile și obligațiile acesteia;

b) să efectueze controlul în conformitate cu împuternicirile atribuite, ținînd cont de obiectul și scopul controlului;

c) alte obligații stabilite în Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(7) Pe parcursul desfășurării acțiunii de control, întreprinderile energetice supuse controlului au dreptul:

a) să ia cunoștință de delegația de control în baza căreia a fost dispusă efectuarea controlului;

b) să prezinte explicații înregistrate sub orice formă referitoare la obiectul și scopul controlului;

c) să obțină copii de pe toate registrele sau documentele ridicate pe parcursul controlului, precum și lista registrelor și a documentelor ridicate, semnată de angajații Agenției care sînt autorizați să efectueze controlul;

d) alte drepturi stabilite în Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(8) Pe parcursul desfășurării acțiunii de control, întreprinderile energetice supuse controlului au obligația:

a) să permită accesul angajaților autorizați ai Agenției, în condițiile legii, în incintele clădirilor sau în orice alt loc în perimetrul căruia sînt amplasate rețelele, instalațiile, echipamentele, aparatele aferente activităților specifice din sectoarele energeticii, precum și la instalațiile consumatorilor, în prezența persoanei supuse controlului sau a reprezentantului acesteia;

b) să pună la dispoziția angajaților autorizați ai Agenției, la sediul, la locul în care se desfășoară controlul, toate documentele, evidențele și actele specifice solicitate, în original sau în copie, și să permită preluarea acestora în copie. La solicitarea angajaților autorizați ai Agenției, acestea vor fi certificate cu mențiunea „conform cu originalul” și vor fi semnate;

c) să pună la dispoziția angajaților autorizați ai Agenției un spațiu adecvat în vederea bunei desfășurări a acțiunii de control;

d) alte obligații stabilite în Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(9) Angajații Agenției autorizați să efectueze un control pot solicita sprijinul subdiviziunilor abilitate ale Ministerului Afacerilor Interne, care sînt obligate să acorde asistența necesară angajaților Agenției în exercițiul funcțiunii, în conformitate cu Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului.

(10) Prin derogare de la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, Agenția înregistrează controalele sale într-un registru propriu, pe care urmează să-l țină cu respectarea principiilor stabilite la art. 8 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(11) Informația cu privire la controalele efectuate de Agenție pe parcursul unui an se reflectă în raportul privind activitatea desfășurată în anul precedent, întocmit în conformitate cu art. 12 alin. (7).

(12) Prevederile art. 9, 10–13, art. 21 alin. (5), art. 30, 31, art. 31¹ alin. (4) și ale art. 31² din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nu se aplică în raport cu Agenția, iar actele emise de aceasta în legătură cu efectuarea controalelor se supun controlului judiciar în conformitate cu Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000.

Articolul 16. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției

(1) Ședințele Consiliului de administrație în cadrul cărora se examinează proiectele actelor normative de reglementare, cererile privind costurile de bază, privind prețurile reglementate, tarifele reglementate ori alte hotărâri care pot avea impact asupra piețelor energeticii și asupra obligațiilor de serviciu public sînt publice. La ședințele în cadrul cărora se discută informații oficiale cu accesibilitate limitată participă numai persoanele vizate.

(2) Invitația de participare la ședințele publice ale Consiliului de administrație și agenda aferentă se expediază persoanelor interesate și se publică pe pagina web oficială a Agenției cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ziua preconizată pentru ședință. Invitația de participare la ședințele în cadrul cărora se discută informațiile oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv informațiile care constituie secret comercial, se expediază numai persoanelor vizate, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ziua preconizată pentru ședință.

(3) În cazul în care Consiliului de administrație i se propun spre examinare proiectele actelor normative de reglementare, cererile privind costurile de bază, privind prețurile reglementate, tarifele reglementate ori alte hotărâri care pot avea impact asupra piețelor energeticii și asupra obligațiilor de serviciu public, Agenția este obligată să publice pe pagina sa web oficială proiectul hotărîrii și/sau proiectul actului ce se supune aprobării prin hotărîre și informațiile relevante în termenele și în condițiile stabilite în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Persoanele care au solicitat înscrierea adresei lor de poștă electronică pe lista de corespondență a Agenției se informează referitor la începerea consultărilor.

(4) În conformitate cu Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Agenția publică pe pagina sa web oficială proiectele actelor normative de reglementare, nota informativă, analiza impactului de reglementare la proiectele actelor respective, sinteza recomandărilor recepționate în cadrul avizării și consultării publice, precum și alte materiale relevante.

(5) Cererile titularilor de licențe privind costurile de bază, privind prețurile reglementate, tarifele reglementate, precum și materialele ce justifică

nivelul acestora se publică pe pagina web oficială a Agenției în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la înregistrarea cererilor respective. Agenția oferă publicului 15 zile lucrătoare de la publicarea cererilor menționate și a materialelor aferente pentru prezentarea recomandărilor cu privire la acestea. În termenele stabilite în Legea nr. 239/2008 cu privire la transparența în procesul decizional, Agenția publică pe pagina sa web oficială rezultatele examinării cererilor titularilor de licență și propunerile sale privind nivelul costurilor de bază, al prețurilor reglementate sau al tarifelor reglementate.

(6) Consiliul de administrație este obligat să examineze cererile privind costurile de bază, privind prețurile reglementate, tarifele reglementate în termen de cel mult 180 de zile calendaristice de la data înregistrării solicitării corespunzătoare din partea unei întreprinderi energetice și după prezentarea tuturor documentelor și a informației necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate, aprobat de Agenție în conformitate cu legile sectoriale.

(7) Consiliul de administrație adoptă, în numele Agenției, hotărâri. Hotărârile se adoptă cu votul a cel puțin 3 directori ai Consiliului de administrație. Fiecare director al Consiliului de administrație deține un singur vot.

(8) Directorii Consiliului de administrație deliberază în camera de deliberare sau pot consimți să delibereze fără a se retrage din sala de ședință. Directorii Consiliului de administrație nu au dreptul de a se abține de la vot, cu excepția cazului în care aceștia sînt în conflict de interese. Directorii care au votat împotriva își consemnează opinia separată ce se anexează la procesul-verbal al ședinței respective. Pentru fiecare ședință a Consiliului de administrație se întocmește proces-verbal, semnat de directorul general sau de directorul care îl substituie la prezidarea ședinței și de secretarul ședinței.

(9) Pentru soluționarea neînțelegerilor dintre părți, un director al Consiliului de administrație emite, în numele Agenției, decizii.

(10) Hotărârile și deciziile Agenției trebuie să fie întemeiate, motivate și să conțină normele legale în baza cărora au fost adoptate, emise. Hotărârile și deciziile Agenției pot fi contestate în instanța de contencios administrativ în conformitate cu Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000. Hotărârile și deciziile Agenției produc efecte obligatorii pînă la o eventuală hotărîre judecătorească contrarie, emisă ca urmare a exercitării unei căi de atac. Instanța de judecată este în drept să dispună suspendarea hotărîrilor și deciziilor Agenției în conformitate cu prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 793/2000 și ale Codului de procedură civilă nr. 225/2003. Hotărârile Agenției prin care se aprobă actele

normative de reglementare, costurile de bază, tarifele reglementate și prețurile reglementate se suspendă doar în raport cu participantul la proces în favoarea căruia a fost dispusă măsura de suspendare.

(11) Hotărârile Agenției cu privire la aprobarea actelor normative de reglementare, a costurilor de bază, a prețurilor reglementate, tarifelor reglementate, precum și alte hotărâri care pot avea impact asupra piețelor energeticii și asupra îndeplinirii obligațiilor de serviciu public se publică pe pagina web oficială a Agenției și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Agenția publică pe pagina sa web oficială informații cu privire la licențele și autorizațiile eliberate pentru activitățile reglementate.

(12) În conformitate cu Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație, Agenția prezintă, la cererea persoanelor fizice și a persoanelor juridice, informațiile solicitate, cu excepția informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv a informațiilor care constituie secret comercial. Informația din registrele de licențiere se prezintă de asemenea la cerere.

Articolul 17. Expertiza juridică și înregistrarea de stat a actelor normative de reglementare ale Agenției

(1) Până la înaintarea spre examinare de către Consiliul de administrație, în ședință publică, a proiectului unui act normativ de reglementare al Agenției, acesta se supune expertizei juridice. Expertiza juridică se efectuează de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției.

(2) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției examinează proiectul actului normativ de reglementare al Agenției în termen de 30 de zile de la data primirii acestuia. La proiectul actului normativ aprobat se anexează proiectul hotărârii de aprobare, nota informativă, analiza impactului de reglementare, sinteza recomandărilor recepționate în cadrul avizării și consultării publice și copiile avizelor primite. Avizul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției este consultativ.

(3) După aprobarea de către Consiliul de administrație a unui act normativ de reglementare, Agenția expediază actul normativ de reglementare respectiv organului central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției pentru înregistrarea de stat. La actul normativ aprobat se anexează hotărârea de aprobare, nota informativă, analiza impactului de reglementare, sinteza recomandărilor recepționate în cadrul avizării și consultării publice, copiile avizelor primite și extrasul din procesul-verbal al ședinței Consiliului de administrație, în cadrul căreia a fost aprobat actul normativ de reglementare ce urmează a fi înregistrat.

(4) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției înregistrează actul normativ de reglementare, aprobat de Consiliul de administrație, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la primirea acestuia și a materialelor aferente.

(5) În cazul în care organul central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției nu înregistrează în termenul stabilit la alin. (4) actul normativ de reglementare al Agenției, acesta se consideră înregistrat, iar Agenția este în drept să-l expedieze pentru publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Articolul 18. Examinarea neînțelegerilor și a litigiilor dintre participanții la piețele energeticii

(1) Neînțelegerile dintre întreprinderile energetice în legătură cu prezenta lege și legile sectoriale se examinează de Agenție. La reclamația oricăreia dintre întreprinderile energetice, Agenția emite o decizie în termen de cel mult 2 luni de la data primirii reclamației respective. Agenția este în drept să prelungească motivat termenul respectiv cu cel mult 2 luni, comunicând acest fapt persoanei care a depus reclamația. Ulterior, Agenția este în drept să extindă suplimentar termenul de examinare a reclamației cu acordul persoanei care a depus reclamația.

(2) Agenția examinează în procedură extrajudiciară neînțelegerile dintre consumatori, utilizatorii de sistem și întreprinderile energetice ce survin în legătură cu aplicarea prezentei legi și a legilor sectoriale și emite decizii în caz de necesitate. Agenția examinează reclamațiile depuse de consumatori, de utilizatorii de sistem în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la înregistrarea reclamației, iar pe cele care nu necesită o examinare suplimentară – în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării. Termenul de examinare a reclamației poate fi prelungit cu cel mult 30 de zile lucrătoare, fapt despre care sînt informați consumatorul, utilizatorul de sistem respectiv.

(3) În scopul verificării circumstanțelor expuse în reclamațiile adresate Agenției în conformitate cu alin. (1) și (2), angajații Agenției pot efectua ieșiri la fața locului.

(4) În termen de 3 zile lucrătoare de la data emiterii, Agenția remite decizia asupra neînțelegerii spre executare părților implicate, cu expunerea motivelor pe care se întemeiază această decizie.

(5) În cazul în care consumatorul final, utilizatorul de sistem nu sînt de acord cu răspunsul Agenției la petiția depusă, aceștia sînt în drept să conteste răspunsul în instanța de judecată în conformitate cu Legea nr. 190/1994 cu privire la

petiționare. Decizia Agenției de soluționare a problemelor invocate în reclamație poate fi contestată în termenele prevăzute de Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000.

(6) Participanții la piețele energeticii se pot adresa în instanța de judecată pentru soluționarea litigiilor în legătură cu aplicarea prezentei legi și a legilor sectoriale. În cazul în care un participant la piețele energeticii adresează Agenției o reclamație în conformitate cu prevederile alin. (1)–(2), acesta este în drept să se adreseze în instanța de judecată după examinarea reclamației de către Agenție și după primirea răspunsului din partea Agenției sau la expirarea perioadei în care urma să primească răspunsul Agenției dacă nu a primit vreun răspuns din partea acesteia.

Articolul 19. Răspunderea pentru încălcarea legislației în domeniul energeticii

(1) Întreprinderile energetice poartă răspundere pentru neîndeplinirea sau pentru îndeplinirea necorespunzătoare a funcțiilor și a obligațiilor stabilite în prezenta lege, în legile sectoriale, precum și în actele normative de reglementare aprobate de Agenție.

(2) Dacă Agenția constată încălcarea de către întreprinderile energetice a prevederilor prezentei legi, ale legilor sectoriale, precum și ale actelor normative de reglementare aprobate de Agenție, aceasta este în drept să inițieze procedura contravențională în condițiile și în termenele stabilite în Codul contravențional nr. 218/2008.

(3) Agenția este în drept să aplice titularilor de licențe, titularilor de autorizații și altor persoane juridice sancțiuni financiare în mărimea și în cazurile stabilite în legile sectoriale, cu respectarea procedurii stabilite la art. 20 din prezenta lege. Mijloacele bănești obținute din aplicarea sancțiunilor financiare se fac venit în bugetul de stat.

Articolul 20. Procedura de aplicare a sancțiunilor financiare

(1) Sancțiunile financiare se aplică în baza hotărârilor Consiliului de administrație, adoptate în cadrul ședințelor organizate în conformitate cu art. 16.

(2) La ședința Consiliului de administrație în cadrul căreia se examinează aplicarea sancțiunii financiare se invită, în mod obligatoriu, administratorul întreprinderii energetice în privința căreia se aplică sancțiunea financiară. Invitația la ședință se expediază administratorului întreprinderii energetice cu cel puțin

20 de zile lucrătoare înainte de data preconizată pentru ședință, în formă scrisă, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire.

(3) Odată cu invitația la ședință, Agenția expediază întreprinderii energetice copiile de pe toate materialele care se află în dosarul de aplicare a sancțiunii financiare. Întreprinderea energetică este în drept să prezinte Agenției, în scris, opinia argumentată privind aplicarea sancțiunii financiare, cu anexarea documentelor justificative.

(4) În cazul în care administratorul întreprinderii energetice sau reprezentantul legal al acesteia nu se prezintă la ședință, Consiliul de administrație amână ședința și stabilește examinarea dosarului de aplicare a sancțiunii financiare pentru o altă dată, comunicând acest fapt întreprinderii energetice, în scris, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, cu condiția că administratorul întreprinderii energetice sau reprezentantul legal al acesteia a comunicat, în scris sau oral, despre imposibilitatea participării la ședință.

(5) La solicitarea scrisă și motivată a administratorului întreprinderii energetice sau a reprezentantului legal al acesteia, Consiliul de administrație este obligat să amâne o dată, din cauza neprezentării, ședința de examinare a dosarului de aplicare a sancțiunii financiare. Data ședinței în caz de amânare se stabilește ținându-se cont de datele comunicate de administratorul întreprinderii energetice sau de reprezentantul legal al acesteia. În cazul în care administratorul întreprinderii energetice sau reprezentantul legal al acesteia nu se prezintă nemotivat și nu comunică despre imposibilitatea participării la ședință, Consiliul de administrație examinează dosarul de aplicare a sancțiunii financiare, consemnând acest fapt în procesul-verbal al ședinței.

(6) Pentru fiecare ședință a Consiliului de administrație în cadrul căreia se examinează dosarul de aplicare a sancțiunii financiare se întocmește un proces-verbal al ședinței, semnat de directorul general sau de directorul care îl substituie la prezidarea ședinței și de secretarul ședinței. Conform solicitării administratorului întreprinderii energetice sau a reprezentantului legal al acesteia, ședința Consiliului de administrație se înregistrează pe suport audio. La solicitarea administratorului întreprinderii energetice sau a reprezentantului legal al acesteia, Agenția este obligată să elibereze extrasul din procesul-verbal și copia înregistrării audio a ședinței.

(7) Administratorul întreprinderii energetice sau reprezentantul legal al acesteia este în drept să participe la ședința Consiliului de administrație însoțit de un avocat și să depună înscrisuri sau alte probe pentru susținerea poziției sale. În cazul în care, în cadrul ședinței Consiliului de administrație, angajații Agenției prezintă administratorului întreprinderii energetice sau reprezentantului legal al

acesteia înscrișuri, probe care nu i-au fost aduse la cunoștință anterior, la solicitarea acestuia, Consiliul de administrație este obligat să amâne ședința de examinare a dosarului de aplicare a sancțiunii financiare pentru o altă dată.

(8) După audierea administratorului întreprinderii energetice sau a reprezentantului legal al acesteia, a personalului Agenției implicat în pregătirea dosarului de aplicare a sancțiunii financiare, a altor persoane invitate la ședință, precum și după examinarea tuturor probelor prezentate în cadrul ședinței, directorii Consiliului de administrație încep deliberarea. Hotărîrea Consiliului de administrație se comunică în ședință și se consemnează în procesul-verbal al ședinței.

(9) Hotărîrea motivată a Consiliului de administrație cu privire la aplicarea sancțiunii financiare, în formă scrisă, se înmînează sau se expediază întreprinderii energetice, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data pronunțării hotărîrii Consiliului de administrație. Hotărîrea Consiliului de administrație cu privire la aplicarea sancțiunii financiare se contestă în termenele și în condițiile stabilite în Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000.

(10) Întreprinderea energetică este în drept să achite jumătate din suma sancțiunii financiare respective dacă o achită în cel mult 72 de ore de la data în care a primit hotărîrea Consiliului de administrație cu privire la aplicarea sancțiunii financiare. În acest caz, se consideră că hotărîrea cu privire la aplicarea sancțiunii financiare este executată integral.

(11) În cazul în care hotărîrea cu privire la aplicarea sancțiunii financiare a fost anulată, integral sau parțial, printr-o hotărîre judecătorească definitivă și irevocabilă, suma corespunzătoare a sancțiunii financiare se restituie plătitorului acesteia din bugetul de stat în termen de 30 de zile calendaristice.

(12) Termenul de prescripție pentru aplicarea unei sancțiuni financiare, în conformitate cu prezentul articol, este de un an de la data constatării acesteia, fără a depăși însă 3 ani de la săvîrșirea încălcării. În cazul încălcărilor repetate sau cu caracter continuu, termenul de prescripție începe să curgă de la data încetării încălcării.

(13) Agenția va indica în raportul privind activitatea desfășurată în anul precedent, întocmit în conformitate cu art. 12 alin. (7) din prezenta lege, numărul cazurilor de aplicare a sancțiunilor financiare conform art. 95 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și conform art. 113 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, cu informații relevante despre acestea,

inclusiv sub aspectul respectării principiului eficienței, proporționalității și al efectului de descurajare al sancțiunilor financiare.

Capitolul IV

ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚILOR ÎN SECTOARELE ENERGETICII

Articolul 21. Principii de activitate

(1) Toate întreprinderile energetice își desfășoară activitatea în conformitate cu principiul eficienței economice, cu respectarea parametrilor și indicatorilor de calitate, stabiliți în prezenta lege și în legile sectoriale. Prețurile și tarifele, inclusiv cele reglementate, aplicate de întreprinderile energetice se stabilesc în conformitate cu legile sectoriale.

(2) Organele centrale de specialitate, alte autorități ale administrației publice centrale, autoritățile de reglementare, alte autorități publice, autoritățile administrației publice locale, organizațiile necomerciale nu au dreptul:

- a) să intervină în activitatea întreprinderilor energetice;
- b) să distragă personalul întreprinderilor energetice de la îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;
- c) să se implice în relațiile contractuale dintre întreprinderile energetice și consumatori, utilizatorii de sistem, cu excepțiile stabilite în prezenta lege și în legile sectoriale.

(3) Organele centrale de specialitate, alte autorități ale administrației publice centrale, autoritățile de reglementare, alte autorități publice, autoritățile administrației publice locale sînt obligate să notifice Guvernul cu privire la înstrăinarea obiectelor energetice aflate în proprietatea lor cu cel puțin 6 luni înainte de încheierea actelor juridice de înstrăinare.

(4) Măsurile întreprinse de Agenție, de organele centrale de specialitate, alte autorități ale administrației publice centrale, de autoritățile de reglementare, de alte autorități publice, de autoritățile administrației publice locale în conformitate cu prezenta lege și legile sectoriale, inclusiv privind licențierea, autorizarea, monitorizarea și supravegherea activității întreprinderilor energetice, nu se consideră a fi un amestec în activitatea întreprinderilor energetice în sensul stabilit la alin. (2).

(5) Obiectele energetice pot fi construite și admise în exploatare în conformitate cu Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de

construcție. Exploatarea obiectelor energetice se efectuează doar după obținerea de către întreprinderile energetice a licențelor, a autorizațiilor, a altor acte permise, eliberate în termenele și în condițiile stabilite prin lege.

(6) Întreprinderile energetice, indiferent de tipul de proprietate, inclusiv distribuitorii de energie termică, sînt obligate să prezinte Agenției planuri, informații și rapoarte în termenele și în condițiile stabilite în legile sectoriale.

(7) Întreprinderile energetice sînt obligate să efectueze în termen lucrările curente de exploatare și de reparație a obiectelor energetice, cu respectarea actelor normative și a documentelor normativ-tehnice cu privire la calitate, securitate, inclusiv securitatea industrială, precum și cu privire la protecția mediului, astfel încît consumatorii să fie aprovizionați cu energie în mod fiabil și continuu.

(8) Întreprinderile energetice au drept de acces la terenurile terților cu condiția obținerii acordului proprietarilor terenurilor respective, pentru efectuarea lucrărilor de construcție, exploatare, întreținere, reabilitare, modernizare, inclusiv de rețehnologizare a obiectelor energetice. Efectuarea lucrărilor menționate trebuie să fie coordonată cu proprietarii terenurilor, cu excepția lucrărilor necesare pentru prevenirea producerii avariilor, incendiilor, electrocutărilor și/sau a exploziilor ori pentru înlăturarea consecințelor acestora. După finalizarea lucrărilor menționate, întreprinderile energetice sînt obligate să asigure degajarea terenului și repunerea lui în situația inițială în termenele convenite cu proprietarii terenurilor respective. Întreprinderile energetice sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile stabilite în prezentul articol și să achite proprietarului de teren sau de alte bunuri proprietate privată despăgubirea cuvenită pentru pagubele produse la efectuarea lucrărilor menționate, inclusiv în cazul înlăturării consecințelor avariilor, incendiilor, electrocutărilor și/sau ale exploziilor.

(9) Producătorii care exploatează centralele electrice, centralele termice, care funcționează pe bază de combustibili fosili, cu excepția celor care desfășoară activitate sezonieră și/sau care produc energie electrică, energie termică exclusiv pentru necesități proprii, sînt obligați să mențină rezerve de combustibili la nivel suficient pentru a asigura securitatea aprovizionării cu energie, în condițiile stabilite de Guvern.

(10) Consumatorii care dispun de centrală electrică sînt în drept să livreze în rețelele electrice surplusul de energie electrică în condițiile stabilite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și în Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.

Articolul 22. Proprietatea în domeniul energiei

(1) În domeniul energiei, proprietatea este publică sau privată.

(2) Obiectele energetice proprietate publică pot fi supuse privatizării în cazurile și în condițiile stabilite în Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice.

(3) Nu sînt pasibile privatizării obiectele energetice proprietate a statului prevăzute în anexa la Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice.

(4) Obiectele energetice proprietate privată pot fi expropriate numai în modul și în cazurile stabilite în Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, cu condiția despăgubirii proprietarului obiectului energetic respectiv.

(5) Rețelele electrice, rețelele de gaze naturale, rețelele termice, precum și obiectele pentru păstrarea și comercializarea produselor petroliere, indiferent de tipul de proprietate, sînt supuse înregistrării de stat în Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară.

Articolul 23. Raporturile juridice dintre întreprinderile energetice, dintre întreprinderile energetice și consumatori, utilizatorii de sistem

(1) Raporturile juridice dintre întreprinderile energetice, dintre întreprinderile energetice și consumatori, utilizatorii de sistem se stabilesc în conformitate cu contractele încheiate, cu prezenta lege, legile sectoriale, Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor.

(2) Furnizarea energiei se efectuează cu respectarea prevederilor stabilite în prezenta lege, în legile sectoriale, în Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor, precum și în Codul civil nr. 1107/2002.

(3) Furnizarea energiei se efectuează în bază de contract, încheiat între furnizor și consumator, în care se stipulează, în mod obligatoriu, informațiile cu privire la denumirea și adresa furnizorului, obiectul contractului, cantitatea și parametrii de calitate a energiei, condițiile de fiabilitate și regimul de furnizare a energiei, prețurile și tarifele aplicate, modalitățile de plată, cuantumul compensațiilor sau modalitatea de calcul al acestora în cazul încălcării de către furnizor a obligațiilor sale, durata contractului, cazurile și modalitatea de

prelungire, de modificare, de suspendare și de reziliere a contractului, inclusiv să prevadă expres dreptul consumatorilor finali de a rezilia contractul, în mod unilateral și gratuit, modalitățile de soluționare a neînțelegerilor și a litigiilor aferente neexecutării sau executării defectuoase a clauzelor contractuale, precum și penalitățile aplicate de furnizor în cazul nerespectării de către consumator a termenelor de plată pentru energia furnizată, dacă părțile consimt cu privire la aplicarea penalităților, alte clauze stabilite în legile sectoriale.

(4) Consumatorul are dreptul:

a) să racordeze instalațiile sale la rețelele electrice, termice, de gaze naturale, în condițiile stabilite în legile sectoriale;

b) să solicite majorarea puterii electrice, a debitului de gaze naturale, a puterii termice, în modul și în termenele stabilite în legile sectoriale;

c) să-și schimbe furnizorul de energie electrică, de gaze naturale, în condițiile stabilite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și, respectiv, în Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.

(5) Consumatorul în cazul căruia întreruperea, limitarea sau sistarea livrării energiei electrice poate periclita viața oamenilor sau poate provoca pierderi materiale trebuie să fie aprovizionat cu energie electrică din două surse distincte. În scopul majorării gradului de fiabilitate, acesta este în drept să instaleze din cont propriu a treia sursă de energie electrică de rezervă.

(6) În cazul în care consumatorul nu achită integral plata pentru energia furnizată, în termenele stipulate în contract, furnizorul este în drept să întreprindă măsurile necesare pentru sistarea furnizării la locul de consum, cu respectarea condițiilor stabilite în legile sectoriale.

(7) Furnizorul este obligat să asigure reluarea furnizării energiei, care a fost sistată în conformitate cu alin. (6), după achitarea de către consumator a datoriei pentru energia furnizată, în condițiile stabilite în legile sectoriale.

(8) Pentru pagubele cauzate consumatorului, furnizorul poartă răspundere în conformitate cu legislația civilă, legile sectoriale și contractele de furnizare încheiate între părți.

(9) Pentru plata întârziată a consumului de energie, consumatorii plătesc penalitate dacă aceasta este prevăzută în contract și numai în mărimea stabilită de părți, în conformitate cu legile sectoriale. Eventualele neînțelegeri survenite între părți în acest sens nu pot servi drept temei pentru refuzul furnizorului de a încheia contract cu consumatorul dacă acesta a respectat toate condițiile necesare pentru încheierea contractului, stabilite prin prezenta lege și prin legile sectoriale.

(10) Se interzice conectarea instalațiilor ce aparțin consumatorilor la rețelele electrice, la rețelele de gaze naturale, la rețelele termice fără acordul prealabil al operatorului de sistem, respectiv, al distribuitorului de energie termică. Deconectarea instalațiilor ce aparțin consumatorului de la rețelele electrice, de la rețelele de gaze naturale, de la rețelele termice se efectuează în condițiile și cu respectarea procedurilor stabilite în legile sectoriale.

(11) Consumatorul nu este în drept să împiedice accesul personalului operatorului de sistem, al distribuitorului de energie termică pentru controlul și pentru citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, precum și pentru controlul, deservirea și reparația rețelelor electrice, a rețelelor de gaze naturale, a rețelelor termice care aparțin operatorului de sistem, respectiv, distribuitorului de energie termică și sînt amplasate pe proprietatea consumatorului.

(12) Drepturile consumatorilor în raport cu întreprinderile energetice sînt garantate și protejate prin prezenta lege, prin legile sectoriale, precum și prin Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor.

Capitolul V

EVIDENȚA ENERGIEI. RAPOARTELE STATISTICE ȘI TRANSPARENȚA

Articolul 24. Evidența energiei

(1) Cantitatea energiei produse, exportate, importate, transportate, distribuite, stocate, furnizate și/sau comercializate se măsoară prin intermediul echipamentelor de măsurare.

(2) Echipamentele de măsurare care servesc la măsurarea, determinarea și decontarea consumurilor de energie se verifică metrologic, conform Legii metrologiei nr. 19/2016, iar operatorii de sistem, distribuitorii de energie termică sînt responsabili de instalarea și sigilarea lor în prezența consumatorului sau a reprezentantului acestuia, cu întocmirea procesului-verbal în acest sens și cu respectarea condițiilor stabilite în legile sectoriale. Se permite utilizarea doar a echipamentelor de măsurare verificate metrologic, ale căror tipuri sînt incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a Institutului Național de Metrologie.

(3) Caracteristicile tehnice ale echipamentelor de măsurare instalate la consumator se stabilesc de către operatorii de sistem, distribuitorii de energie termică, în funcție de parametrii și de condițiile specifice, de tipurile energiei, în conformitate cu prevederile actelor normative de reglementare aprobate de Agenție.

(4) Cheltuielile legate de procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare la consumatorii casnici sînt suportate de către operatorii sistemului de distribuție din sectorul electroenergetic, din sectorul gazelor naturale, de către distribuitorii de energie termică. Cheltuielile respective justificate se includ în tariful reglementat pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, pentru serviciul de distribuție a gazelor naturale și, respectiv, în tariful pentru serviciul de distribuție a energiei termice.

(5) Consumatorii casnici sînt în drept să solicite operatorilor de sistem concursul la instalarea echipamentelor de măsurare inteligente care permit înregistrarea orară a cantităților de energie electrică și a volumelor de gaze naturale. În acest caz, costurile aferente procurării, instalării, întreținerii, reparării și înlocuirii echipamentelor de măsurare inteligente se suportă integral de consumatorii casnici respectivi.

(6) Cheltuielile privind procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare la consumatorii noncasnici se suportă de consumatorii noncasnici.

(7) În cazul în care deteriorarea echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate acestuia se produce din vina consumatorului, acesta va suporta costul de demontare, reparare, verificare metrologică, instalare sau înlocuire a echipamentului de măsurare deteriorat.

Articolul 25. Rapoartele statistice

(1) Întreprinderile energetice prezintă organelor statisticii oficiale, în condițiile stabilite în Legea nr. 412/2004 cu privire la statistica oficială, rapoarte de un anumit tip despre importul, exportul, producerea și consumul de energie.

(2) Responsabilitatea pentru corectitudinea întocmirii rapoartelor prezentate este pusă pe seama persoanelor cu funcție de conducere ale întreprinderilor energetice.

Articolul 26. Transparența

(1) Întreprinderile energetice sînt obligate să publice pe paginile lor electronice informațiile privind activitatea desfășurată în modul și în condițiile

stabilite în actele legislative și normative, inclusiv în actele normative de reglementare aprobate de Agenție.

(2) Persoanele cu funcții de conducere ale întreprinderilor energetice poartă răspundere pentru denaturarea și tăinuirea informației prevăzute la alin. (1).

Capitolul VI

ASIGURAREA SECURITĂȚII LA FUNCȚIONAREA OBIECTELOR ENERGETICE ȘI PROTECȚIA LOR

Articolul 27. Zonele de protecție

(1) Obiectele energetice au grad sporit de pericol. Pentru asigurarea exploatării lor în siguranță se stabilesc zone de protecție. Modul de delimitare a zonelor respective, dimensiunile și regimul lor se stabilesc în legile sectoriale și în regulamentele care reglementează zonele de protecție ale rețelelor, aprobate de Guvern.

(2) Orice lucrare în zona de protecție se efectuează cu acordul întreprinderii energetice și cu respectarea cerințelor stabilite în legile sectoriale.

Articolul 28. Protecția obiectelor energetice

(1) Paza obiectelor energetice de importanță majoră este exercitată de Ministerul Afacerilor Interne sau de întreprinderile care dețin licență pentru activitatea particulară de pază.

(2) Lista obiectelor energetice de importanță majoră se stabilește de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.

(3) Persoanele fizice și juridice care întreprind acțiuni ce afectează funcționarea obiectelor energetice poartă răspundere în conformitate cu prevederile Codului civil nr. 1107/2002, ale Codului contravențional nr. 218/2008 și ale Codului penal nr. 985/2002.

Articolul 29. Formarea profesională

(1) Pentru asigurarea exploatării în condiții de securitate a obiectelor energetice, personalul administrativ, personalul operativ și personalul tehnic al întreprinderilor energetice, precum și al agenților economici care prestează servicii de deservire a obiectelor energetice, trebuie să aibă studii de specialitate sau instruire specială. Întreprinderile energetice contribuie la formarea profesională și perfecționarea specialiștilor în cadrul instituțiilor de învățământ de profil.

(2) Instruirea și atestarea personalului în domeniul securității industriale se efectuează conform prevederilor Legii nr. 116/2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase.

(3) Personalul operativ și personalul tehnic al întreprinderilor energetice, precum și al agenților economici care prestează servicii de deservire a obiectelor energetice este supus periodic atestării și examinării medicale.

Capitolul VII

DEZVOLTAREA ȘI EXPLOATAREA OBIECTELOR DE INFRASTRUCTURĂ ENERGETICĂ DE IMPORTANȚĂ STRATEGICĂ

Articolul 30. Obiectele de infrastructură energetică de importanță strategică

(1) La propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, Guvernul poate acorda unor interconexiuni sau rețele de transport din sistemul electroenergetic și cel al gazelor naturale statut de obiecte strategice în măsura în care acestea servesc pentru interesul economic general, precum și pentru asigurarea securității energetice. Acordarea statutului de obiect strategic nu exonerează participanții la piețele energiei de obligațiile stabilite prin prezenta lege și prin legile sectoriale în legătură cu obiectul strategic respectiv.

(2) În legătură cu dezvoltarea și modernizarea obiectelor strategice, precum și în legătură cu exploatarea și/sau întreținerea acestora, Guvernul poate impune, cu respectarea prevederilor alin. (3)–(6) din prezentul articol, obligații de serviciu public în conformitate cu art. 31 și poate institui plăți pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectelor strategice în cazul în care venitul obținut din sau în legătură cu dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectelor strategice nu acoperă costurile justificate ce țin de activitățile respective.

(3) Plățile pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectelor strategice se determină de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, în baza calculelor estimative efectuate de Agenție, și se înaintează spre aprobare Guvernului, cu precizarea obiectului strategic vizat, a mărimii și structurii plăților, a modului de finanțare sau de cofinanțare a obiectului strategic respectiv din contul plăților impuse, a persoanelor care urmează să efectueze plățile respective și a perioadei pe parcursul căreia urmează să fie achitate plățile, a mecanismului de colectare și de evidență a plăților respective și a altor argumente justificative.

(4) Plățile pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectelor strategice se calculează de Agenție în baza unei metodologii aprobate în acest sens și trebuie să corespundă cerințelor privind obligațiile de serviciu public, stabilite la art. 31 din prezenta lege, în legile sectoriale, precum și condițiilor privind acordarea ajutorului de stat prevăzute în Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.

(5) Plățile pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectelor strategice pot fi stabilite pentru a acoperi, total sau parțial, costurile justificate aferente dezvoltării, modernizării, exploatării și/sau întreținerii unui obiect de importanță strategică și pot fi impuse unor categorii sau tuturor participanților la una dintre piețele energeticii sau la toate piețele energeticii, în mod neechivoc, transparent și nediscriminatoriu, în funcție de importanța obiectului strategic a cărui dezvoltare, modernizare, exploatare și/sau întreținere sînt necesare.

(6) Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii sau a Agenției, este în drept, înainte de expirarea termenului stabilit, să revizuiască sau să anuleze plățile pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectelor strategice, cu indicarea argumentelor justificative și cu condiția ca, prin revizuirea sau anularea plății respective, să nu fie pusă în pericol funcționarea obiectului strategic în cauză.

Articolul 31. Obligații de serviciu public

(1) Guvernul este în drept să impună obligații de serviciu public întreprinderilor energetice pentru a asigura finanțarea dezvoltării, a modernizării, a exploatării și/sau a întreținerii obiectelor strategice.

(2) Obligațiile de serviciu public se stabilesc de Guvern, în mod neechivoc, transparent și nediscriminatoriu, pentru o perioadă de timp predefinită și se revizuiesc cu regularitate, din oficiu ori la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii sau a Agenției, în scopul determinării necesității menținerii obligațiilor respective, în special în cazul în care datorită circumstanțelor noi fiabilitatea financiară a obiectelor strategice poate fi asigurată prin aplicarea de alte mecanisme, inclusiv prin aplicarea mecanismelor de piață.

(3) Obligațiile de serviciu public pot fi impuse în conformitate cu prezentul articol, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și pot fi justificate în contextul asigurării securității, inclusiv a securității aprovizionării cu energie, al continuității, calității și prețului

furnizărilor și/sau al protecției mediului, inclusiv în contextul promovării eficienței energetice și/sau al utilizării energiei din surse regenerabile.

(4) Obligațiile de serviciu public trebuie să fie proporționale, ușor de verificat și trebuie să garanteze accesul egal și pe bază de reciprocitate al întreprinderilor energetice din țările părți ale Comunității Energetice la consumatorii din Republica Moldova.

(5) Hotărîrea cu privire la stabilirea obligațiilor de serviciu public, aprobată în conformitate cu prezentul articol, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, trebuie să fie argumentată și se supune, în prealabil, consultărilor publice în conformitate cu Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, precum și se consultă autoritățile de resort, inclusiv Agenția și Consiliul Concurenței. La argumentarea hotărîrilor cu privire la stabilirea obligațiilor de serviciu public, aprobate în conformitate cu prezentul articol, trebuie să se țină cont de necesitatea lor pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectului strategic respectiv, în conformitate cu obiectivul său strategic definit. Hotărîrea motivată cu privire la stabilirea obligațiilor de serviciu public se expediază pentru informare Secretariatului Comunității Energetice.

(6) Monitorizarea îndeplinirii de către întreprinderile energetice a obligațiilor de serviciu public impuse în legătură cu obiectivele de importanță strategică este de competența Agenției.

(7) În baza informației prezentate de Agenție, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei elaborează și prezintă Guvernului, o dată la doi ani, raportul referitor la îndeplinirea de către întreprinderile energetice a obligațiilor de serviciu public impuse în conformitate cu prezentul articol și îl publică pe pagina sa web oficială. Raportul respectiv se expediază pentru informare Secretariatului Comunității Energetice.

Capitolul VIII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 32. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Directorii Consiliului de administrație care au fost numiți pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi exercită atribuțiile pînă la finalizarea mandatului.

(2) În termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Guvernul și Agenția vor întreprinde acțiunile necesare pentru preluarea de către Agenție a

activității de supraveghere energetică de stat. Pentru a asigura continuitate la desfășurarea activității de supraveghere energetică de stat, Agenția este în drept să angajeze prin transfer angajații Inspectoratului Energetic de Stat.

(3) Guvernul, în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi:

- va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege;
- va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- va aproba, în temeiul prezentei legi, actele normative care asigură funcționarea obiectelor energetice.

(4) Agenția, în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi:

- va aduce actele sale normative de reglementare în concordanță cu prezenta lege;
- va elabora, va aproba și va pune în aplicare actele normative de reglementare noi, prevăzute de prezenta lege.

(5) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea nr. 1525/1998 cu privire la energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 50–51, art. 366), cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

SINTEZA

rezultatelor examinării obiecțiilor și propunerilor deputaților, comisiilor permanente și Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului la proiectul de lege cu privire la energetică
(nr.284 din 23.06.2016)
(pentru lectura II)

N d/o al art.	Conținutul proiectului de lege	Autorul și conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Poziția autorului, argumentarea	Rezultatele examinării de către Comisia economie, buget și finanțe
1	2	3	4	5
Art. 1-3	Articolul 1. Noțiuni principale În sensul prezentei legi, se utilizează următoarele noțiuni principale: consumator – consumator angro sau final de energie electrică, gaze naturale, energie termică, alte resurse energetice; consumator angro – persoană fizică întreprinzător individual sau persoană juridică ce procură energie electrică, gaze naturale în scopul revinzării acestora în interiorul sau în exteriorul sistemului electroenergetic, al sistemului de gaze naturale, în care este stabilită; consumator casnic – persoană fizică ce procură energie, gaze naturale pentru propriile necesități casnice, cu excepția utilizării acestora în scopuri comerciale, pentru desfășurarea activităților de întreprinzător sau profesionale; consumator noncasnic – persoana fizică sau juridică ce procură energie, gaze naturale în alte scopuri decât pentru propriile necesități casnice; consumator final – consumator casnic și consumator noncasnic, care procură energie, gaze naturale pentru consum propriu;	Direcția generală juridică a SP Potrivit art. 28 alin. (1) din Legea nr. 780/2001, dispozițiile generale ale actului legislativ reglementează inițial obiectul, scopul și sfera lui de aplicare, ulterior explică termenii, pentru care motiv articolele 1-3 urmează a fi reamplasate consecutiv după cum prevede dispozițiile art. 28 din Legea nr. 780/2001; Deputat Marcel RĂDUCAN Potrivit art. 28 alin. (1) din Legea nr. 780/2001, dispozițiile generale ale actului legislativ reglementează inițial obiectul, scopul și sfera lui de aplicare, ulterior explică termenii, pentru care motiv articolele 1-3 urmează a fi reamplasate consecutiv după cum prevede dispozițiile art. 28 din Legea nr. 780/2001. Astfel, articolul 1 devine articolul 3, iar articolele 2 și 3, devin articolele 1 și 2 în următoarea redacție: „Articolul 1. Obiectul legii Prezenta lege stabilește cadrul juridic pentru organizarea, reglementarea și	Se acceptă redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN	

	distribuitor de energie termică – întreprindere energetică, titular de licență pentru distribuția energiei termice, care dispune de rețele termice de distribuție, îndeplinește funcții de distribuție a energiei termice și care este responsabilă de exploatarea, de întreținerea, de rețehnologizarea, de modernizarea și de dezvoltarea rețelelor termice; echipament de măsurare – aparat sau sistem destinat pentru măsurarea cantității de energie, de gaze naturale sau de alte resurse energetice produse, exportate, importate, transportate, distribuite, furnizate și/sau comercializate, care este legalizat și verificat metrologic; energetică – ramură a economiei naționale care include sectoarele electroenergetic, termoeenergetic, de gaze naturale, de produse petroliere și de combustibil solid și lichid; energie – energie electrică și energie termică; întreprindere energetică – persoană fizică sau persoană juridică, înregistrată în modul stabilit în Republica Moldova, în calitate de întreprindere, ce desfășoară cel puțin una din activitățile, reglementate prin Legea nr.137-XIV din 17 septembrie 1998 cu privire la energia electrică, Legea nr.123-XVIII din 23 decembrie 2009 cu privire la gazele naturale, Legea nr.92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, Legea nr.10 din 26 februarie 2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și prin Legea nr.461-XV din 30 iulie 2001 privind piața produselor petroliere (în continuare – legi speciale sectoriale); laborator electrotehnic – laborator autorizat de organul supravegherii energetice de stat, cu dreptul de a efectua măsurări și încercări	asigurarea funcționării eficiente și sigure a sectoarelor energeticii. Articolul 2. Scopul legii și sfera de aplicare (1) Prezenta lege are drept scop: a) crearea cadrului juridic pentru organizarea și desfășurarea activităților în sectoarele energeticii în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, competitivitate, calitate și transparență; b) instituirea condițiilor de bază necesare pentru asigurarea independenței autorității de reglementare; c) reglementarea raporturilor juridice dintre întreprinderile energetice, dintre utilizatorii de sistem, precum și dintre întreprinderile energetice și organele centrale de specialitate, alte autorități ale administrației publice centrale, autoritatea de reglementare, alte autorități publice, precum și autoritățile administrației publice locale; d) crearea condițiilor necesare pentru limitarea activității de monopol, pentru liberalizarea piețelor energeticii, precum și pentru promovarea concurenței pe piețele energeticii; e) instituirea principiilor de bază pentru asigurarea consumatorilor cu energie de calitate, în condiții echitabile, transparente și nediscriminatorii; f) crearea cadrului juridic pentru asigurarea securității energetice a țării. (2) Sub incidența prezentei legi intră: a) organizarea și funcționarea autorității de reglementare, precum și condițiile de desfășurare a activității acesteia; b) supravegherea energetică de stat;		

de reglare-recepție și profilactice în rețelele și instalațiile electrice; obiecte energetice – instalații de producere, centrale electrice, centrale termice, rețele, instalații, utilaje, mecanisme, echipamente și aparate, care, împreună cu clădirile și spațiile unde sînt instalate, se utilizează pentru explorarea, extragerea, rafinarea, producerea, stocarea, transportul sau distribuția resurselor energetice și/sau a energiei; operator de sistem – operator al sistemului de transport din sectorul electroenergetic, din sectorul gazelor naturale, operator al sistemului de distribuție din sectorul electroenergetic, din sectorul gazelor naturale, care deține licență pentru desfășurarea activității respective, în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică și Legea cu privire la gazele naturale; resurse energetice – totalitate a purtătorilor de energie, inclusiv resursele naturale și/sau produsele obținute prin procesarea acestora, utilizați pentru producerea energiei în industrie, în transport, în agricultură, în alte sectoare ale economiei, în sectorul rezidențial, precum și în alte sectoare terțiare. Articolul 2. Scopul prezentei legi Scopul prezentei legi constă în instituirea unui cadru juridic necesar pentru organizarea, reglementarea și asigurarea funcționării eficiente și sigure a sectoarelor energeticii, pentru crearea de condiții necesare aprovizionării cu energie, cu resurse energetice, în baza unor criterii de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, competitivitate, calitate și	c) organizarea și desfășurarea activităților în sectoarele energeticii; d) evidența energiei; e) securitatea și protecția obiectelor energetice; f) protecția consumatorilor.”.

	transparență, pentru promovarea concurenței pe piețele energeticii, precum și pentru monitorizarea acestora. Articolul 3. Obiectul prezentei legi (1) Prezenta lege: a) creează cadrul juridic necesar pentru desfășurarea activităților în sectoarele energeticii; b) instituie condițiile de bază necesare pentru asigurarea independenței autorității publice centrale de reglementare; c) reglementează raporturile juridice dintre întreprinderile energetice și consumatori, utilizatori de sistem, dintre întreprinderile energetice și autoritățile administrației publice centrale, autoritatea publică centrală de reglementare, alte autorități sau organe de stat, autoritățile administrației publice locale, precum și raporturile juridice dintre întreprinderile energetice; d) creează condițiile necesare pentru limitarea activității monopoliste, pentru liberalizarea piețelor energeticii, precum și pentru dezvoltarea concurenței pe piețele energeticii; e) instituie principiile de bază pentru asigurarea consumatorilor cu energie și resurse energetice de calitate, în condiții echitabile, transparente și nediscriminatorii; f) creează cadrul juridic necesar pentru asigurarea securității energetice a țării. (2) Sub incidența prezentei legi cad: a) organizarea și funcționarea autorității publice centrale de reglementare, precum și condițiile de desfășurare a activității acesteia; b) supravegherea energetică de stat; c) organizarea și desfășurarea activităților în sectoarele energeticii;		

Art. 1	d) evidența energiei și a resurselor energetice; e) securitatea și protecția obiectelor energetice; f) protecția drepturilor consumatorilor.			
Art. 1	Articolul 1. Noțiuni principale În sensul prezentei legi, se utilizează următoarele noțiuni principale: consumator – consumator angro sau final de energie electrică, gaze naturale, energie termică, alte resurse energetice; consumator angro – persoană fizică întreprinzător individual sau persoană juridică ce procură energie electrică, gaze naturale în scopul revânzării acestora în interiorul sau în exteriorul sistemului electroenergetic, al sistemului de gaze naturale, în care este stabilită; consumator casnic – persoană fizică ce procură energie, gaze naturale pentru propriile necesități casnice, cu excepția utilizării acestora în scopuri comerciale, pentru desfășurarea activităților de întreprinzător sau profesionale; consumator noncasnic – persoana fizică sau juridică ce procură energie, gaze naturale în alte scopuri decât pentru propriile necesități casnice; consumator final – consumator casnic și consumator noncasnic, care procură energie, gaze naturale pentru consum propriu; distribuitor de energie termică – întreprindere energetică, titular de licență pentru distribuția energiei termice, care dispune de rețele termice de distribuție, îndeplinește funcții de distribuție a energiei termice și care este responsabilă de exploatarea, de întreținerea, de rețnologizarea, de modernizarea și de dezvoltarea rețelelor termice;	Directia generală juridică a SP Art. 1, definiția „întreprindere energetică” atenționăm, că Legea cu privire la energia electrică și Legea cu privire la gazele naturale au fost adoptate recent prin Legea nr. 107 din 27.05.2016 și respectiv, Legea nr. 108 din 27.05.2016; Deputat Liliana PALIOVICI La articolul 1 propun să fie definite doar noțiunile care nu se regăsesc în legislația specială sectorială, iar în cazul noțiunilor care deja sunt definite să se aplice prevederile art.18 alin.(3) al Legii nr.780 din 27.12.2001 privind actele legislative, adică să se facă trimitere la ele. Atrag atenția asupra faptului că noțiunile: „consumator, consumator angro, consumator casnic, consumator noncasnic, consumator final”, sunt deja definite în Legea nr.107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, Legea nr.108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale.	Se acceptă La noțiunea „întreprindere energetică” textul „Legea nr. 137 din 17.09.98 cu privire la energia electrică” se substituie cu textul „Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică,, iar textul „Legea nr.123 din 23.12.2009 cu privire la gazele naturale” cu textul „Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale”. Se acceptă parțial Definițiile noțiunilor de „consumator angro”, „consumator casnic”, „consumator final”, „consumator noncasnic” se exclud, pentru a se evita dublarea acestora cu definițiile din legile speciale care reglementează sectoarele energiei electrice și gazelor naturale. Totodată, definiția noțiunii de „consumator” din Proiectul legii nu se suprapune cu definițiile din Legile 107/2016 și 108/2016, întrucât vizează nu numai consumatorii finali de energie electrică și de gaze naturale, dar și consumatorii de energie termică, precum și consumatorii de alte resurse energetice.	Se acceptă

	echipament de măsurare – aparat sau sistem destinat pentru măsurarea cantității de energie, de gaze naturale sau de alte resurse energetice produse, exportate, importate, transportate, distribuite, furnizate și/sau comercializate, care este legalizat și verificat metrologic; energetică – ramură a economiei naționale care include sectoarele electroenergetic, termoeenergetic, de gaze naturale, de produse petroliere și de combustibil solid și lichid; energie – energie electrică și energie termică; înțelegere energetică – persoană fizică sau persoană juridică, înregistrată în modul stabilit în Republica Moldova, în calitate de înțelegere, ce desfășoară cel puțin una din activitățile, reglementate prin Legea nr.137-XIV din 17 septembrie 1998 cu privire la energia electrică, Legea nr.123-XVIII din 23 decembrie 2009 cu privire la gazele naturale, Legea nr.92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, Legea nr.10 din 26 februarie 2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și prin Legea nr.461-XV din 30 iulie 2001 privind piața produselor petroliere (în continuare – legi speciale sectoriale); laborator electrotehnic – laborator autorizat de organul supravegherii energetice de stat, cu dreptul de a efectua măsurări și încercări de reglare-recepție și profilactice în rețelele și instalațiile electrice; obiecte energetice – instalații de producere, centrale electrice, centrale termice, rețele, instalații, utilaje, mecanisme, echipamente și aparate, care, împreună cu clădirile și spațiile unde sînt instalate, se utilizează pentru explorarea, extragerea, rafinarea, producerea, stocarea, transportul sau	La articolul 1 propun ca la noțiunea „înțelegere energetică” să fie substituit textul „Legea nr.137 din 17.09.98 cu privire la energia electrică” cu textul „Legea nr.107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică,, iar textul „Legea nr.123 din 23.12.2009 cu privire la gazele naturale” cu textul „Legea nr.108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale”. Această modificare se impune întrucât actele legislative la care face referire autorul sunt deja abrogate, spre exemplu: „Legea nr.137 din 17.09.98 cu privire la energia electrică” este abrogată prin „Legea nr.107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică”, iar „Legea nr.123 din 23.12.2009 cu privire la gazele naturale” este abrogată prin „Legea nr.108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale. La articolul 1 propun de modificat noțiunea „energie” după cum urmează: „energie – combustibili, energie termică, energie regenerabilă, energie electrică;” Menționez că această formulare este conformă noțiunii din art.2 lit.(d) a Regulamentului (CE) nr.1099/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2008 privind statisticile în domeniul energiei. Deputat Marcel RĂDUCAN La articolul 1 propun redefinirea noțiunii de „energie” cu următorul conținut: „energie – orice tip de produs energetic, combustibili, energia electrică, energia termică, energia din surse regenerabile sau orice alt tip de energie;”. Totodată, definiția noțiunii de „resurse energetice” se exclude iar în definiția noțiunii de „consumator”, cuvintele „alte	Se acceptă La noțiunea „înțelegere energetică” textul „Legea nr.137 din 17.09.98 cu privire la energia electrică” se substituie cu textul „Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică,, iar textul „Legea nr.123 din 23.12.2009 cu privire la gazele naturale” cu textul „Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale”.	Se acceptă Se acceptă redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN

	distribuția resurselor energetice și/sau a energiei; operator de sistem – operator al sistemului de transport din sectorul electroenergetic, din sectorul gazelor naturale, operator al sistemului de distribuție din sectorul electroenergetic, din sectorul gazelor naturale, care deține licență pentru desfășurarea activității respective, în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică și Legea cu privire la gazele naturale; resurse energetice – totalitate a purtătorilor de energie, inclusiv resursele naturale și/sau produsele obținute prin procesarea acestora, utilizați pentru producerea energiei în industrie, în transport, în agricultură, în alte sectoare ale economiei, în sectorul rezidențial, precum și în alte sectoare terțiare.	resurse energetice” se înlocuiesc cu cuvintele „alte tipuri de energie”. În scop de rigoare redacțională, în definiția noțiunii de „echipament de măsurare” se exclud cuvintele „de gaze naturale sau de alte resurse energetice”, iar la art. 23, alin. (5) cuvintele „energiei”, „energie” se substituie cu cuvintele „energiei electrice”, „energie electrică”. În contextul prevederilor art. 5 din Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, definiția noțiunii de „distribuitor de energie termică” va avea următorul conținut: „distribuitor de energie termică - unitate termoeenergetică ce desfășoară activitatea de distribuție a energiei termice în condițiile prezentei legi și ale Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării;”. Pentru spor de precizie, în definiția noțiunii de „obiecte energetice” cuvintele „producerea, transportul, distribuția resurselor energetice și/sau a energiei” se substituie cu cuvintele „producerea, transportul, distribuția, stocarea și/sau comercializarea energiei”.		
Art. 3	Articolul 3. Obiectul prezentei legi (1) Prezenta lege: a) creează cadrul juridic necesar pentru desfășurarea activităților în sectoarele energeticii; b) instituie condițiile de bază necesare pentru asigurarea independenței autorității publice centrale de reglementare; c) reglementează raporturile juridice dintre întreprinderile energetice și consumatori, utilizatori de sistem, dintre întreprinderile energetice și autoritățile administrației publice centrale, autoritatea publică centrală	Direcția generală juridică a SP Art. 3 alin. (1): - lit. b), pentru a fi în acord cu terminologia utilizată în legile speciale sectoriale din domeniul energetic, spre exemplu, art. 6 din Legea nr. 107/2016 și art. 6 din Legea nr. 108/2016 (în continuare se va face trimitere la prevederile Legii nr. 107/2016), sintagma „autorității publice centrale de reglementare” se va substitui cu sintagma „autoritatea de reglementare”. Obiecția este valabilă și pentru lit. c) al acestui	Se acceptă	Se acceptă

	de reglementare, alte autorități sau organe de stat, autoritățile administrației publice locale, precum și raporturile juridice dintre întreprinderile energetice; d) creează condițiile necesare pentru limitarea activității monopoliste, pentru liberalizarea piețelor energeticii, precum și pentru dezvoltarea concurenței pe piețele energeticii; e) instituie principiile de bază pentru asigurarea consumatorilor cu energie și resurse energetice de calitate, în condiții echitabile, transparente și nediscriminatorii; f) creează cadrul juridic necesar pentru asigurarea securității energetice a țării. (2) Sub incidența prezentei legi cad: a) organizarea și funcționarea autorității publice centrale de reglementare, precum și condițiile de desfășurare a activității acesteia; b) supravegherea energetică de stat; c) organizarea și desfășurarea activităților în sectoarele energeticii; d) evidența energiei și a resurselor energetice; e) securitatea și protecția obiectelor energetice; f) protecția drepturilor consumatorilor.	alineat, precum și pentru alin. (2) lit. a); - lit. d), întrucât legile speciale sectoriale au fost elaborate întru transpunerea actelor comunitare din domeniul energetic, precum și întru conformitatea cadrului juridic existent, sugerăm expunerea textului lit. d) ținând cont de formularea cuprinsă la art. 4 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 107/2016. Reiterăm propunerea și pentru art. 5 alin. (1) lit. h);		
Art. 4	Articolul 4. Competența Guvernului (1) Pentru a asigura funcționarea și dezvoltarea sectoarelor energeticii, Guvernul: a) stabilește politica de stat în sectoarele energeticii și direcțiile prioritare de dezvoltare ale acestora; b) elaborează strategia energetică și o transmite Parlamentului spre adoptare; c) aprobă balanța energetică a statului, precum și programele de stat de dezvoltare și de investiții în sectoarele energeticii,	Deputat Marcel RĂDUCAN Reieșind din prevederile Hotărârii de Guvern nr. 141/24.02.2014 privind crearea sistemului de statistică energetică, în conformitate cu care balanța energetică se elaborează de Ministerul Economiei și se publică pe pagina sa electronică, fără a fi necesară aprobarea prealabilă prin hotărâre de Guvern, la art. 4, alin. (1) lit. c) cuvintele „balanța energetică a statului, precum și” se exclud. De asemenea, întrucât planurile de investiții se aprobă de	Se acceptă	Se acceptă

Art. 5	conform competențelor; d) asigură crearea premiselor și a condițiilor necesare pentru dezvoltarea și funcționarea eficientă și durabilă a sectoarelor energeticii; e) asigură securitatea energetică a statului; f) aprobă Planurile de acțiune pentru situații excepționale în sectoarele electroenergetic și cel al gazelor naturale; g) stabilește și asigură menținerea cantităților minime obligatorii a stocurilor de combustibili; h) aprobă documentele normativ-tehnice care reglementează modul de amenajare și de exploatare a centralelor electrice, a rețelelor electrice și a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, elaborate de organul supravegherii energetice de stat; i) aprobă documentele normativ-tehnice de exploatare și de securitate tehnică în sectorul energiei termice, elaborate de organul supravegherii energetice de stat; j) promovează interesele sectoarelor energeticii pe plan internațional; k) promovează cooperarea regională și internațională în sectoarele energeticii. (2) Pentru a asigura dezvoltarea durabilă a sectoarelor energeticii, precum și pentru a consolida securitatea energetică națională, Guvernul este în drept să creeze fonduri speciale sau fonduri investiționale. (3) Guvernul exercită alte atribuții stabilite în prezenta lege și în legile speciale sectoriale.	ANRE, pentru a se exclude echivocul în interpretare, cuvintele „și de investiții” se exclud. Pentru a se exclude echivocul în interpretare, la alin. (1), la lit. d) cuvintele „asigură crearea premiselor și a condițiilor necesare” se înlocuiesc cu cuvintele „crează premisele și condițiile necesare”. La art. 4, alin. (1), lit. f) sintagma ”în sectoarele electroenergetic și cel al gazelor naturale” se substituie cu sintagma ”în conformitate cu legile sectoriale”. Totodată, la art. 4, alin. (1), lit. g) se expune în următoarea redacție: „g) stabilește cantitatea minimă obligatorie a rezervelor de combustibil, necesară centralelor electrice și termice, care utilizează combustibil fosil;”. În contextul preluării de către ANRE a funcțiilor de supraveghere energetică de stat, lit. h) și i) se exclud. Documentele normativ-tehnice de exploatare și de securitate tehnică în sectoarele electroenergetic și termoelectric urmează să fie elaborate și aprobate tot de ANRE.	
	Articolul 5. Atribuțiile organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii (1) Atribuțiile organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii sînt următoarele: a) elaborarea și promovarea politicii de stat	Direcția generală juridică a SP Art. 5, întru consecutivitatea reglementării materiei, propunem ca textul art. 5 să fie plasat la Capitolul III;	Nu se acceptă Capitolul III este dedicat autorității de reglementare, iar art. 5 stabilește atribuțiile autorității administrației publice centrale de specialitate.

	în domeniul energeticii; b) elaborarea balanței energetice a statului, a programelor de stat de dezvoltare și de investiții în sectoarele energeticii; c) elaborarea și promovarea actelor legislative și normative ce reglementează sectoarele energeticii, inclusiv în contextul armonizării legislației naționale cu cea a Uniunii Europene; d) monitorizarea implementării strategiei energetice, a programelor de stat de dezvoltare și de investiții în sectoarele energeticii, a actelor legislative și normative ce reglementează sectoarele energeticii; e) asigurarea securității energetice a statului prin monitorizarea și coordonarea procesului de dezvoltare și de buna funcționare a obiectelor energeticii; f) promovarea, în limitele competenței, a relațiilor internaționale în sectoarele energeticii, inclusiv în legătură cu: procurările strategice de resurse energetice, atragerea investițiilor, extinderea interconexiunilor și integrarea piețelor din sectoarele energeticii ale Republicii Moldova în cadrul piețelor regionale și internaționale; g) administrarea proprietății de stat în energetică; h) stimularea concurenței și limitarea activității monopoliste în sectoarele energeticii. (2) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii exercită alte atribuții stabilite în prezenta lege și în legile speciale sectoriale.	Deputat Liliana PALIHOVICI La articolul 5 alin.(1) devine alin.(2), iar alin.(1) va avea următorul conținut: „(1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii este Ministerul Economiei.” Menționez că în proiectul de lege autorul utilizează sintagma „organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii” fără a indica concret care este instituția sau organul de stat cu atribuții în domeniul energeticii. Totodată, atrag atenția asupra faptului că potrivit art. 9 al Legii nr.98 din 04.05.2012 privind administrația publică centrală de specialitate, organe centrale de specialitate sunt ministerele – care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile care le sunt încredințate.	Nu se acceptă Denumirea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii poate fi schimbată în rezultatul reformelor ulterioare	Nu se acceptă
		Deputat Marcel RĂDUCAN Reieșind din prevederile Hotărârii de Guvern nr. 141/24.02.2014 privind crearea sistemului de statistică energetică, în conformitate cu care balanța energetică se elaborează de Ministerul Economiei și se publică pe pagina sa electronică, fără a fi necesară aprobarea prealabilă prin hotărâre de Guvern, la art. 5, alin. (1), lit. b) se expune în următoarea redacție: „elaborează balanța energetică de perspectivă a statului și o publică pe pagina sa web oficială.”. În aceeași ordine de idei, după lit. b) se introduce o nouă literă, lit. c) în următoarea redacție: „elaborează programele de stat de dezvoltare în domeniul energeticii.”. Lit. c) – h) devin lit. d) – i). În scop de rigoare redacțională, în legătură cu reformularea definiției de „energie”, la	Se acceptă	Se acceptă

Art. 6	Articolul 6. Atribuțiile autorităților administrației publice locale (1) Autoritățile administrației publice locale contribuie la asigurarea fiabilă și eficientă a consumatorilor din localitate cu energie și resurse energetice. (2) De competența autorităților administrației publice locale este: a) construirea obiectelor energetice cu destinație locală, soluționarea problemelor privind alocarea terenurilor pentru	alin. (1), lit. f) cuvintele „procurările strategice de resurse energetice” se substituie cu cuvintele „procurările strategice de energie”. La alin. (1), lit. h) urmează a fi expusă în următoarea redacție: „h) promovează concurența și limitează activitatea de monopol în sectoarele energeticii conform competenței, fără a limita drepturile și atribuțiile Consiliului Concurenței și ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, stabilite în Legea concurenței nr. 183/2012, în prezenta lege și în legile sectoriale.”. Modificarea respectivă este necesară pentru a exclude echivocul în interpretare cu privire la faptul că în legătură cu stimularea concurenței, Ministerul Economiei nu substituie Consiliului Concurenței și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în exercitarea funcțiilor acestora. De altfel, Ministerul Economiei contribuie la stimularea concurenței și limitarea activității monopoliste în sectoarele energeticii prin promovarea de principii corespunzătoare la nivelul politicii de stat în domeniul energeticii.	Se acceptă redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN
		alin. (1), lit. f) cuvintele „procurările strategice de resurse energetice” se substituie cu cuvintele „procurările strategice de energie”. La alin. (1), lit. h) urmează a fi expusă în următoarea redacție: „h) promovează concurența și limitează activitatea de monopol în sectoarele energeticii conform competenței, fără a limita drepturile și atribuțiile Consiliului Concurenței și ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, stabilite în Legea concurenței nr. 183/2012, în prezenta lege și în legile sectoriale.”. Modificarea respectivă este necesară pentru a exclude echivocul în interpretare cu privire la faptul că în legătură cu stimularea concurenței, Ministerul Economiei nu substituie Consiliului Concurenței și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în exercitarea funcțiilor acestora. De altfel, Ministerul Economiei contribuie la stimularea concurenței și limitarea activității monopoliste în sectoarele energeticii prin promovarea de principii corespunzătoare la nivelul politicii de stat în domeniul energeticii.	Se acceptă redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN
	Articolul 6. Atribuțiile autorităților administrației publice locale (1) Autoritățile administrației publice locale contribuie la asigurarea fiabilă și eficientă a consumatorilor din localitate cu energie și resurse energetice. (2) De competența autorităților administrației publice locale este: a) construirea obiectelor energetice cu destinație locală, soluționarea problemelor privind alocarea terenurilor pentru	Directia generală juridică a SP Art. 6 alin. (2) lit. f), pentru un spor de precizie normativă, cuvintele „proprietatea lor publică sau privată” propunem a fi substituite cu cuvintele „proprietatea publică sau privată a autorităților administrației publice locale”; Deputat Marcel RĂDUCAN	Se acceptă redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN

	construcția și exploatarea obiectelor energetice; b) transmiterea, în folosință, cu titlu gratuit, operatorilor de sistem, distribuitorilor de energie termică a terenurilor necesare construcției și amplasării rețelelor electrice de transport și de distribuție, a rețelelor de transport și de distribuție a gazelor naturale și a rețelelor termice; c) alocarea, în limitele bugetelor locale, de resurse financiare pentru dezvoltarea sistemului de aprovizionare cu energie și resurse energetice a consumatorilor din localitate; d) coordonarea lucrărilor de lichidare a consecințelor situațiilor excepționale la obiectele energetice; e) acordarea, în limitele bugetelor locale, de compensații consumatorilor pentru achitarea plăților pentru energie și resurse energetice din localitate; f) asigurarea întreținerii, exploatarei, dezvoltării, renovării și reconstrucției obiectelor energetice care se află în proprietatea lor publică sau privată. (3) Autoritățile administrației publice locale exercită alte atribuții stabilite în prezenta lege și în legile speciale sectoriale.	În scop de rigoare redacțională, în legătură cu reformularea definiției de „energie”, la alin. (1) se exclud cuvintele „și resurse energetice”. Întrucât autoritățile publice locale gestionează problemele legate de iluminatul public, la art. 6, alin. (2), lit. a) se divizează în două litere, cu următorul conținut: „a) construirea obiectelor energetice cu destinație locală, inclusiv a sistemului de iluminat public; b) soluționarea problemelor privind alocarea terenurilor pentru construcția și exploatarea obiectelor energetice;”. <i>Corespunzător lit. b)-f) devin lit. c)-g)</i> La alin. (2), lit. b), devenită lit. c), pentru a se exclude echivocul în interpretare, cuvintele ”cu titlu gratuit” se exclud, cuvintele „construcției și amplasării” se substituie cu cuvintele „pentru construcția și amplasarea, inclusiv pentru reconstrucția și reamplasarea”, iar cuvintele „rețelelor electrice de transport și de distribuție, rețelelor de transport și de distribuție a gazelor naturale și a rețelelor termice” se substituie cu cuvintele „rețelelor electrice de transport și/sau de distribuție, a rețelelor de transport și/sau de distribuție a gazelor naturale, a rețelelor termice, precum și pentru exploatarea, întreținerea, reabilitarea sau modernizarea acestora”. Pentru motivele invocate mai sus, la art. 6, alin. (2), lit. c), devenită lit. d), cuvintele ”și resurse energetice” se exclud, iar după sintagma ”consumatorilor din localitate” se inserează sintagma ”, precum și a sistemului de iluminat public” La alin. (2), lit. e), devenită lit. f), cuvintele „și resurse energetice” se exclud.		

Art. 7	Articolul 7. Supravegherea energetică de stat și supravegherea tehnică de stat în domeniul securității industriale (1) Supravegherea energetică de stat se asigură de organul supravegherii energetice de stat. Condițiile de organizare și de funcționare se aprobă de Guvern. (2) Organul supravegherii energetice de stat efectuează, în conformitate cu Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreținător, controlul asupra respectării actelor legislative, a actelor normative și a documentelor normativ-tehnice, inclusiv a normelor de securitate în legătură cu amenajarea, echiparea, exploatarea și funcționarea obiectelor sistemelor electroenergetic și termoeenergetic, a instalațiilor electrice și termice ale consumatorilor. Îndeplinește alte funcții stabilite în prezenta lege și în legile speciale sectoriale. (3) Activitatea organului supravegherii energetice de stat se finanțează din mijloacele ce se includ în tariful reglementat pentru serviciul de transport al energiei electrice. (4) Controlul și supravegherea tehnică de stat în domeniul securității industriale se efectuează de organul de control și supraveghere tehnică de stat în modul și limitele stabilite în Legea nr. 116 din 18 mai	La art. 6 alin. (2) pentru a se exclude echivocul în interpretare, lit. f), devenită lit.g), se expune în următoarea redacție: „asigurarea exploataării, întreținerii, reabilitării, modernizării, construcției și, după caz, a reconstrucției obiectelor energetice care se află în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale”. Deputat Liliana PALHOVICI La articolul 7 propun să fie prevăzut expres care este „organul supravegherii energetice de stat” și care este „organul de control și supraveghere tehnică de stat”. Atrag atenția asupra faptului că norma de la articolul 7 are conținut neclar și interpretativ, deoarece autorul nu prevede care este „organul supravegherii energetice de stat” și care este „organul de control și supraveghere tehnică de stat”. Pe când „Legea nr 780 din 27.12.2001 privind actele legislative” prevede că actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc. Deputat Marcel RĂDUCAN În contextul preluării de către ANRE a funcțiilor de supraveghere energetică de stat, alin. (1) se expune în următoarea redacție: „(1) Supravegherea energetică de stat se asigură de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.”. Pentru motivele invocate mai sus, alin. (2) și (3) se exclud.	Nu se acceptă Denumirile pot fi schimbate în rezultatul reformelor ulterioare	Nu se acceptă
		Se acceptă	Se acceptă	Se acceptă

Art. 8	2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase. Articolul 8. Limitele efectuării controlului, atribuțiile și drepturile de bază ale organului supravegherii energetice de stat (1) Organul supravegherii energetice de stat efectuează controlul pentru verificarea: a) respectării de către producători, de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic, de către consumatorii finali a normelor de amenajare a rețelelor electrice și a instalațiilor electrice, a regulamentelor de exploatare a centralelor electrice, a rețelelor electrice și a instalațiilor electrice, a normelor de securitate tehnică în procesul utilizării rețelelor electrice și a instalațiilor electrice, a documentelor normativ-tehnice privind calitatea energiei electrice, precum și a altor documente normativ-tehnice stabilite prin legi; b) efectuării măsurărilor, încercărilor de reglare-recepție și a încercărilor periodice pentru centralele electrice, pentru rețelele electrice și pentru instalațiile electrice, în conformitate cu documentele normativ-tehnice stabilite prin lege; c) corespunderii centralelor electrice, a instalațiilor electrice, noi sau reconstruite, cu normele de amenajare și alte documente normativ-tehnice stabilite prin lege și emite acte de corespundere a acestora, în cazurile stabilite în Legea cu privire la energia electrică; d) respectării cerințelor documentelor normativ-tehnice la emiterea avizelor de racordare de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic, de către distribuitorii de energie termică, în conformitate cu legile speciale sectoriale; e) respectării documentelor normativ-tehnice	Direcția generală juridică a SP Art. 8: - alin. (2) lit. f), ținând cont de principiile legiferării stabilite la art. 19 lit. a) din Legea nr. 780/2001, obiectăm asupra utilizării sintagmei „doar în cazurile prevăzute în mod expres prin lege”. Pentru a nu lăsa loc de înțebări, care ar fi cazurile în care organul supravegherii energetice de stat nu poate să aibă acces la centralele electrice și termice, la instalațiile electrice și termice, norma acestui punct ar trebui să prevadă expres cazurile în care organul supravegherii de stat poate să aibă acces la obiectele energetice; - alin. (2), lit. b), g) și j), se propune acordarea organului supravegherii energetice de stat a dreptului de a emite prescripții privind suspendarea activității persoanelor neautorizate și a celor care încălcă regulile și normele de securitate la executarea lucrărilor în rețelele și instalațiile electrice și termice; să se adreseze în instanța de judecată pentru a solicita suspendarea procesului de fabricare a echipamentului electrotehnic în cazul în care condițiile tehnice nu corespund documentelor normativ-tehnice. În temeiul art. 18 alin. (9) lit. b) și d) din Legea nr. 116 din 18.05.2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase, organul de control și supraveghere tehnică de stat are drept funcție emiterea dispozițiilor privind înlăturarea încălcărilor depistate ale cerințelor de securitate industrială și verificarea executării lor de către agentul economic; emiterea dispozițiilor privind	Se acceptă parțial În contextul deciziei, cu privire la preluarea de către ANRE a funcțiilor de supraveghere energetică de stat, articolul 8 se exclude, iar propunerile Direcției juridice se iau în considerare la elaborarea articolului corespunzător pentru stabilirea funcțiilor ANRE în domeniul supravegherii energetice de stat.	Se acceptă parțial

	de exploatare și de securitate tehnică în sectorul energiei termice. (2) Organul supravegherii energetice de stat are următoarele atribuții și drepturi: a) să elaboreze documentele normativ-tehnice ce se aprobă de Guvern în conformitate cu art. 4 alin. (1) lit. h) și i); b) să se adreseze în instanța de judecată pentru a solicita suspendarea procesului de fabricare a echipamentului electrotehnic de către agenții economici în cazul în care condițiile tehnice nu corespund documentelor normativ-tehnice stabilite prin lege; c) să emită prescripții pentru proprietarii sau pentru persoanele care exploatează centralele electrice, rețelele electrice și instalațiile electrice și termice în vederea excluderii abaterilor de la documentele normativ-tehnice menționate în art. 8 alin. (1); d) să ceară proprietarilor și persoanelor care exploatează centralele electrice, rețelele electrice, instalațiile electrice și termice deconectarea imediată a acestora dacă, din cauză stării tehnice, centralele electrice, rețelele electrice, instalațiile electrice și termice pot provoca avarii, incendii, electrocutări sau explozii și/sau dacă acestea pot pune în pericol viața ori sănătatea oamenilor; e) să ceară operatorilor de sistem din sectorul electroenergetic și distribuitorilor de energie termică sistarea transportului, a distribuției energiei electrice, a energiei termice consumatorilor în cazul în care aceștia nu respectă documentele normativ-tehnice stabilite prin lege privind organizarea lucrărilor și protecția muncii la deservirea și exploatarea rețelelor electrice și	sistarea lucrărilor executate în condiții de nerespectare a cerințelor de securitate industrială și sigilarea echipamentului ori a utilajului utilizat la obiectul industrial periculos, inclusiv a încăperilor, în cazul în care utilizarea lor ulterioară poate provoca avarii sau în caz de pericol pentru viața și sănătatea angajaților și/sau a populației și privind verificarea executării de către agentul economic a dispozițiilor conform formei stabilite în anexa nr. 4. În corespundere cu dispoziția art. 18 din Legea nr. 116/2012, organul de control și supraveghere tehnică de stat dispune de dreptul de a „sista” lucrările executate în condiții de nerespectare a cerințelor de securitate industrială și nu de a le „suspenda”. Conform DEX, „a sista” - compl. indică acțiuni, lucrări –semnifică a opri, a întrerupe, a suspenda (temporar sau definitiv); „a suspenda” – compl. indică activități, manifestări, procese, aflate în deplină desfășurare – a întrerupe, a amâna, a opri temporar, a interzice (temporar); jur. compl. indică acțiuni judiciare, exercitarea unui drept - a face să înceteze în condițiile prevăzute de lege; compl. indică salariați – a destitui din funcție, din post. Deși verbul „a sista” semnifică și a „suspenda”, totuși în privința unor lucrări, acțiuni, se atribuie calificativul „a sista”. Cu referire la posibilitatea organului supravegherii energetice de stat de a se adresa în instanța de judecată privind suspendarea activităților în cazul unui pericol iminent de avarii, incendii sau electrocutări, (alin. (3) al art. 8 din proiect), relevăm că în temeiul alin. (14) și (15) al art. 18 din Legea nr. 116/2012,	

termice, a instalațiilor electrice și termice, fapt care poate provoca avarii, incendii, electrocutări sau explozii, și dacă prescripțiile inspectorilor nu sînt executate; f) să aibă acces la centralele electrice și termice, la rețelele electrice și termice, la instalațiile electrice și termice, indiferent de apartenența lor departamentală și tipurile de proprietate, doar în cazurile prevăzute în mod expres prin lege; g) să emită prescripții pentru agenții economici privind suspendarea activității persoanelor neautorizate și a celor care încalcă regulile și normele de securitate la executarea lucrărilor în rețelele și instalațiile electrice și termice; h) să participe la examinarea circumstanțelor și a cauzelor avariilor, incendiilor și electrocutărilor provocate de centralele electrice și termice, de rețelele electrice și termice și de instalațiile electrice și termice; i) să primească de la agenții economici, pentru examinare operativă, documente și informații referitoare la respectarea documentelor normativ-tehnice menționate în art. 8 alin. (1); j) să se adreseze în instanța de judecată pentru a solicita suspendarea producerii sau montării utilajului, a rețelelor electrice și termice, a instalațiilor electrice și termice, a căror exploatare poate provoca avarii, incendii sau electrocutări; k) să elibereze, să suspende sau să retragă autorizațiile de electrician autorizat și să monitorizeze activitatea electricienilor autorizați; l) să elibereze, să suspende sau să retragă, la solicitare, autorizațiile cu privire la laboratoarele electrotehnice pentru măsurări și încercări de reglare-recepție, pentru	sistarea lucrărilor executate în condiții de nerespectare a cerințelor de securitate industrială pe un termen de pînă la 2 luni se face în baza dispoziției organului de control și supraveghere tehnică de stat, iar în cazul sistării lucrărilor executate în condiții de nerespectare a cerințelor de securitate industrială pe un termen ce depășește 2 luni, dispoziția pentru sistarea lucrărilor este valabilă doar cu adresarea în instanța judecătorească în termen de 3 zile lucrătoare din ziua de emiterie a dispoziției pentru sistarea lucrărilor. Astfel, norma alin. (14) și (15) al art. 18 din Legea nr. 116/2012 distinge 2 ipoteze juridice: - sistarea lucrărilor executate în condiții de nerespectare a cerințelor de securitate industrială pe un termen de pînă la 2 luni se face în baza dispoziției organului de control și supraveghere tehnică de stat; - în cazul sistării lucrărilor executate în condiții de nerespectare a cerințelor de securitate industrială pe un termen ce depășește 2 luni, dispoziția pentru sistarea lucrărilor este valabilă doar cu adresarea în instanța judecătorească în termen de 3 zile lucrătoare din ziua emiterii dispoziției pentru sistarea lucrărilor. Respectiv, efectele neexecutării lucrărilor se soluționează în dependență de termenul de „2 luni”, adică, pînă la 2 luni - se sistează în baza dispoziției organului de control și supraveghere tehnică de stat, iar ce depășește 2 luni - dispoziția pentru sistarea lucrărilor este valabilă doar cu adresarea în instanța de judecată. Reiterăm, că mecanismul adresării în instanța de judecată pentru cazurile enumerate la alin. (2) lit. b) și j) din art. 8 se conține la alin.	

	încercări profilactice la rețelele și la instalațiile electrice; m) să verifice, la solicitare, cunoștințele personalului electrotehnic al agenților economici, al întreprinderilor electroenergetice și termice și al agenților economici care prestează servicii de deservire a obiectelor energetice, cu acordarea grupei de securitate electrică și eliberarea Talonului de autorizare în acest sens; n) să efectueze controale tehnice ale rețelilor electrice și termice, ale instalațiilor electrice și termice în scopul prevenirii avariilor, incendiilor și electrocutărilor; o) să constate contravenții, în limitele competenței, și să depună în instanța de judecată procesele-verbale de constatare a contravențiilor; p) să antreneze, în caz de necesitate, specialiști de la instituțiile științifice și cele de proiectare, de la alte organizații în legătură cu efectuarea expertizelor și prezentarea concluziilor referitoare la problemele ce țin de competența organului supravegherii energetice de stat. (3) În cazul unui pericol iminent de avarii, incendii sau electrocutări, organul supravegherii energetice de stat este în drept să dispună, imediat, suspendarea activităților prevăzute la alin. (2) lit. b) și j), cu adresarea ulterioară în instanța de judecată. Adresarea în instanță trebuie să se facă în termen de 3 zile lucrătoare. În caz de nerespectare a acestui termen, suspendarea activităților menționate la alin. (2) lit. b) și j) se anulează. (4) Măsura de suspendare dispusă de organul supravegherii energetice de stat în temeiul alin. (3) se aplică până la adoptarea	(3) al acestui articol din proiect, doar că redacția acestui alineat nu concretizează procedura sistării lucrărilor în dependență de termenul „de până la 2 luni”, „ce depășește 2 luni”. În dezvoltarea celor menționate, ținând cont că, potrivit art. 7 alin. (4) din proiectul de lege, controlul și supravegherea tehnică de stat în domeniul securității industriale va fi efectuat de către organul de control și supraveghere tehnică de stat în modul și limitele stabilite în Legea nr. 116/2012, pentru a nu fi în dezacord cu dispoziția art. 18 din Legea nr. 116/2012, urmează a fi supuse reexaminării lit. b), g) și j) de la alin. (2), precum și alin. (3) și (4) al art. art.8;	Se acceptă	Se acceptă
	Deputat Marcel RĂDUCAN În scopul optimizării activităților în domeniu, ANRE va prelua funcțiile de supraveghere energetică de stat (după modelul României), cu excluderea articolului 8 și inserarea în textul Proiectului a articolului corespunzător pentru stabilirea funcțiilor ANRE în domeniul supravegherii energetice de stat. Astfel, art.9, 10, 11, 12, 13, 14 devin corespunzător art. 8,9,10,11,12,13.		Se acceptă	Se acceptă

Art. 9	de către instanța de judecată a hotărârii definitive și irevocabile.	Articolul 9. Autoritatea publică centrală de reglementare (1) Autoritatea investită cu competențe de reglementare, monitorizare și supraveghere a sectoarelor energeticii este Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare – Agenție). (2) Agenția este o autoritate publică centrală de reglementare, are statut de persoană juridică, este independentă în raport cu alte organe și autorități publice sau private, are cont bancar propriu și ștampilă cu denumirea sa. (3) Nici o decizie sau măsură luată de Guvern, de autoritățile administrației publice centrale, de alte autorități sau organe de stat, de autoritățile administrației publice locale nu poate restrânge independența funcțională și financiară a Agenției și nu poate împiedica îndeplinirea de către Agenție a funcțiilor stabilite prin prezenta lege și prin legile speciale sectoriale. (4) Agenția este instituită, administrată și își desfășoară activitatea în conformitate cu prezenta lege, legile speciale sectoriale, precum și potrivit Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică. Agenția se lichează doar prin lege adoptată în acest scop. (5) Agenția își exercită funcțiile și atribuțiile în mod independent, cu respectarea principiilor de obiectivitate, imparțialitate, transparență și nediscriminare. (6) Directorii Consiliului de administrație al Agenției și personalul Agenției, la îndeplinirea funcțiilor ce le revin, acționează în mod independent de orice interes de pe	Direcția generală juridică a SP Art. 9: - alin. (3), referitor la principiul „independenței” Agenției, sugerăm a se lua în considerare prevederea art. 7 alin. (5) din Legea nr. 107/2016; - alin. (8), se propune ca Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției să fie aprobat de Consiliul de administrație, pe când art. 6 alin. (3) din Legea nr. 107/2016 dispune, că Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției se aprobă de Parlament. Având în vedere, că legile din domeniul energetic nu trebuie să conțină prevederi contradictorii, urmează a fi reexaminată norma acestui alineat;	Se acceptă redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN
		Deputat Marcel RĂDUCAN La art. 9, În scop de rigoare redacțională, la alin. (2) cuvintele „alte organe și autorități publice sau private” se substituie cu cuvintele „alte autorități și organe publice ori în raport cu alte entități publice sau private”. Întru respectarea principiului independenței Agenției, alin. (3) se expune în următoarea redacție: „(3) Nici o decizie sau măsură luată de Guvern, de organele centrale de specialitate, alte autorități ale administrației publice centrale, de autoritățile de reglementare, de alte autorități publice sau de autoritățile administrației publice locale nu poate restrânge independența funcțională și financiară a Agenției și nu poate împiedica îndeplinirea de către Agenție a atribuțiilor stabilite prin prezenta lege și prin legile	Se acceptă redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN	Se acceptă redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN

	piețele reglementate, nu solicită și nu acceptă instrucțiuni directe din partea Guvernului, a Parlamentului, a autorităților administrației publice centrale, din partea altor autorități sau organe de stat sau din partea autorităților administrației publice locale. (7) Nici o prevedere menită să asigure independența Agenției nu poate fi interpretată în sensul excluderii Agenției de sub controlul parlamentar, exercitat în modul și în limitele stabilite de prezenta lege, și de sub controlul judiciar. (8) Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică se aprobă de Consiliul de administrație al Agenției.	sectoriale.” Întrucât reglementarea sectoarelor energeticii de către o autoritate independentă în raport cu alte organe și autorități publice sau private, este una din premisele fundamentale pentru dezvoltarea piețelor energeticii în condiții de concurență, competitivitate și eficacitate, inclusiv în conformitate cu TCE, alin. (4) se expune în următoarea redacție: „(4) Agenția este instituită, administrată și își desfășoară activitatea în conformitate cu prezenta lege, legile sectoriale și Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică. Agenția se lichidează doar prin lege, adoptată în acest scop și cu condiția preluării atribuțiilor acesteia de alte autorități independente.”. În scop de rigoare redacțională, alin. (6) va avea următoarea redacție: „(6) Directorii Consiliului de administrație al Agenției și personalul Agenției, la îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, acționează în mod independent de orice interes de pe piețele reglementate, nu solicită și nu acceptă instrucțiuni din partea Guvernului, a organelor centrale de specialitate, a altor autorități ale administrației publice centrale, din partea Parlamentului, a autorităților de reglementare, a altor autorități publice sau din partea autorităților administrației publice locale.”. În alin. (8), se propune ca Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției să fie aprobat de Consiliul de administrație, pe când art. 6 alin. (3) din Legea nr. 107/2016 dispune, că Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției se aprobă de	

Art. 10	Articolul 10. Administrarea Agenției (1) Agenția este condusă de un Consiliu de administrație alcătuit din cinci directori, care își exercită mandatul în calitate de demnitari publici. Fiecare director al Consiliului de administrație al Agenției (în continuare – Consiliu de administrație) este numit în funcție de către Parlament, în bază de concurs. (2) Concursul de selectare a directorilor se desfășoară în mod public de către Comisia parlamentară de profil, prin publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, pe pagina oficială a Parlamentului și în cel puțin trei surse mass-media naționale a unui anunț privind organizarea concursului. Anunțul se publică cu cel puțin trei luni înainte de termenul limită stabilit pentru primirea cererilor de participare la concurs și va conține în mod obligatoriu cerințele față de candidați, criteriile de selectare, lista documentelor confirmative pe care candidații trebuie să le prezinte, termenul limită de prezentare a cererilor, alte cerințe relevante inclusiv cu privire la procedura de desfășurare a concursului. În cazul în care numărul candidaților este mai mic sau egal cu numărul de poziții până la concurs, procedura de selectare se reia. (3) Candidatul la funcția de director al Consiliului de administrație trebuie să întrunească următoarele cerințe: a) să dețină cetățenia Republicii Moldova; b) să aibă studii superioare integrate în	Parlament. Avînd în vedere, că legile din domeniul energetic nu trebuie să conțină prevederi contradictorii, propun la alin. (8) cuvintele „de Consiliul de administrație al Agenției” se substituie cu cuvintele „de Parlament”. Direcția generală juridică a SP Art. 10: - alin. (1), cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică, întru respectarea terminologiei utilizate în Legea nr. 199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, sintagma „care își exercită mandatul în calitate de demnitari publici” sugerăm a fi substituită cu sintagma „care exercită funcția de demnitate publică”; - alin. (2) ultima propoziție, pentru a reda o claritate stilului normativ, urmează a se revedea cuvîntul „poziții”; - alin. (3), propunem ca cerințele prevăzute pentru ocuparea funcției de director al Consiliului de administrație să fie întrunite „cumulativ”; - alin. (4), propunem a se revedea cuvintele „selectați prin concurs sau în exercițiu”, fiindcă are un sens ambiguu. Totodată, nu este clară modalitatea de numire a unuia dintre directorii generali, deoarece se prevede, atît numirea din rîndul directorilor selectați, precum și „investirea directorului în exercițiu”. De altfel, ultima propoziție a acestui alineat prevede, în acest sens, că „investirea directorului în exercițiu cu funcția de director general nu prelungește durata mandatului acestuia”; - alin. (9) lit. c) se introduc careva interdicții la desfășurarea activităților didactice și științifice. Prevederea acestui alineat urmează a fi corelată cu dispoziția	Se acceptă redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN

domeniul tehnic, economic, financiar sau juridic și experiență de lucru de cel puțin 10 ani în unul din domeniile menționate și cel puțin 3 ani în funcție administrativă de conducere; c) să se bucure de o reputație ireproșabilă; d) să aibă capacitate deplină de exercițiu; e) să nu aibă antecedente penale; f) să cunoască limba de stat și cel puțin o limbă de circulație internațională; g) să nu fie membru al unui partid politic la momentul depunerii cererii de participare la concurs. (4) La propunerea Președintelui Parlamentului, cu avizul pozitiv al Comisiei parlamentare de profil, Parlamentul numește unul din directorii selectați prin concurs sau în exercițiu în funcția de director general al Consiliului de administrație. Investirea directorului în exercițiu cu funcția de director general nu prelungește durata mandatului acestuia. (5) Mandatul de director al Consiliului de administrație încetează în cazul demisiei, revocării, expirării mandatului, sau decesului. Directorul se revocă de Parlament în cazul: a) pierderii cetățeniei Republicii Moldova; b) imposibilității exercitării funcției din motive de sănătate pe o durată mai mare de trei luni consecutive; c) alegerii în altă funcție; d) condamnării pentru comiterea de infracțiuni din intenție și/sau în cazul condamnării la privațiune de libertate, prin hotărâre definitivă și irevocabilă a instanței de judecată; e) rămânerii definitive a actului de constatare al Comisiei Naționale de Integritate prin care s-a stabilit emiterea/aprobarea de către	art. 12 alin. (1) din Legea nr. 199/2010, care acordă dreptul demnitarului de a desfășura activități didactice și științifice nefiind specificate careva interdicții; Deputat Marcel RĂDUCAN Pentru a se asigura o transparență mai mare în legătură cu numirea în funcție a directorilor Consiliului de administrație și în legătură cu exercitarea de către aceștia a atribuțiilor prevăzute de lege, precum și pentru a asigura o independență reală a Agenției, articolul 10, devenit articolul 9, se expune după cum urmează: „Articolul 9. Administrarea Agenției Organizarea activității Agenției „(1) Agenția este condusă de un Consiliu de administrație format din 5 directori care exercită funcții de demnitate publică. Directorii Consiliului de administrație ai Agenției (în continuare – Consiliu de administrație) sint numiți în funcție în conformitate cu prezent lege. (2) Directorii Consiliului de administrație beneficiază de toate drepturile, privilegiile și garanțiile conferite prin prezenta lege, Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și au următoarele obligații: a) să ia decizii și să acționeze în limitele legii, să fie imparțiali și să acționeze în mod independent, în interes public, fără a solicita sau accepta instrucțiuni de la persoane terțe, inclusiv de natură politică; b) să nu divulge informații oficiale cu accesibilitate limitată, obținute în cadrul sau în legătură cu exercitarea mandatului; c) să nu desfășoare alte activități remunerate, cu excepția celor din domeniul didactic și științific. Se interzice unui	

	acesta a unui act administrativ sau încheierea unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese și/sau prin care s-a stabilit faptul că este în incompatibilitate, în conformitate cu Legea nr.16-XVI din 15 februarie 2008 cu privire la conflictul de interese, Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și/sau în conformitate cu alin. (9) și (10). (6) Mandatul unui director al Consiliului de administrație, inclusiv al directorului general, este de 6 ani. Nici unul din directorii Consiliului de administrație nu este în drept să dețină funcția de director mai mult de două mandate. Dacă termenul regulamentar de exercitare a mandatului de director al Consiliului de administrație expiră sau a expirat, iar succesorul său nu a fost numit de Parlament, directorul Consiliului de administrație continuă să-și exercite mandatul pînă la numirea de către Parlament a succesorului acestuia. (7) Desemnarea și eliberarea directorului Consiliului de administrație, inclusiv a directorului general, se face în baza unei hotărîri de Parlament. (8) În cazul apariției funcției vacante de director al Consiliului de administrație, Parlamentul numește, în conformitate cu prevederile alin. (1)-(4), (6) și (7), în termen de cel mult 3 luni, un nou director al Consiliului de administrație, cu împuternicirea unui mandat deplin. (9) În perioada exercitării mandatului, directorul Consiliului de administrație beneficiază de toate drepturile, privilegiile și garanțiile conferite prin prezenta lege, prin Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și are	director al Consiliului de administrație să desfășoare activități didactice sau științifice dacă acestea sînt finanțate, direct sau indirect, de întreprinderile energetice reglementate de Agenție în conformitate cu prezenta lege și legile sectoriale; d) să depună declarația de avere și interese personale în conformitate cu Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale. e) să respecte legislația muncii, Regulamentul Agenției, Codul de etică și conduită profesională al Agenției, precum și alte regulamente interne ale Agenției. (3) La întreprinderile energetice a căror activitate este reglementată de Agenție în conformitate cu prezenta lege și legile sectoriale, directorii Consiliului de administrație nu sînt în drept: a) să desfășoare activități remunerate ori să obțină alte avantaje; b) să dețină acțiuni ale acestei întreprinderi; c) să obțină cîștiguri materiale, inclusiv financiare; d) să faciliteze angajarea proprie sau angajarea altor persoane. (4) Consiliul de administrație organizează activitatea Agenției în conformitate cu prezenta lege, Regulamentul Agenției și regulamentele interne aprobate de Consiliul de administrație. (5) Consiliul de administrație exercită următoarele atribuții: a) aprobă planul anual de activitate al Agenției; b) aprobă regulamentul privind angajarea personalului Agenției, Codul de etică și conduită profesională al Agenției, precum și alte regulamente interne; c) aprobă structura organizatorică, statele	

	următoarele obligații: a) să ia decizii și să acționeze în limitele legii, să fie imparțial și să acționeze în mod independent, în interes public, fără a solicita sau accepta instrucțiuni de la terțe persoane, inclusiv de natură politică; b) să nu divulge informații oficiale cu accesibilitate limitată, obținute în cadrul sau în legătură cu exercitarea mandatului; c) să nu desfășoare alte activități cu excepția celor din domeniul didactic și științific. Se interzice directorului Consiliului de administrație să desfășoare activități didactice sau științifice dacă acestea sînt finanțate direct sau indirect, de întreprinderile reglementate de Agenție în conformitate cu prezenta lege sau cu legile speciale sectoriale; d) să nu întreprindă acțiuni incompatibile cu funcția de director al Consiliului de administrație, stabilite în Legea cu privire la conflictul de interese și în alin. (10); e) să depună declarația cu privire la venituri și proprietate și declarația de interese personale în conformitate cu Legea nr.1264-XV din 19 iulie 2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere și Legea cu privire la conflictul de interese. (10) La întreprinderile care desfășoară activități în conformitate cu prezenta lege și cu legile speciale sectoriale, directorul Consiliului de administrație nu este în drept: a) să desfășoare activități remunerate ori să obțină alte avantaje; b) să dețină acțiuni ale acestei întreprinderi; c) să obțină cîștiguri financiare, inclusiv	de personal, funcțiile, competențele, modul de remunerare a personalului Agenției, precum și condițiile de muncă ale acestuia; d) organizează activitatea Agenției și stabilește modul de coordonare a activității subdiviziunilor structurale ale acesteia; e) aprobă ordinea de zi a ședințelor Consiliului de administrație; f) aprobă procedurile interne de elaborare a actelor normative de reglementare în domeniul energeticii; g) aprobă actele normative de reglementare în domeniul energeticii, prețurile reglementate, tarifele reglementate, planurile de dezvoltare, planurile de investiții și adoptă alte hotărâri în conformitate cu prezenta lege și legile sectoriale; h) adoptă hotărâri cu privire la eliberarea, prelungirea, reperfectarea, suspendarea, reluarea valabilității sau retragerea licențelor, a autorizațiilor; i) examinează rezultatele monitorizării activității întreprinderilor energetice; j) stabilește direcțiile de colaborare ale Agenției pe plan național și internațional; k) aprobă rapoartele de activitate ale Agenției; l) exercită alte atribuții stabilite în prezenta lege și în legile sectoriale. (6) Regulamentul Agenției, Codul de etică și conduită profesională al Agenției, precum și alte regulamente interne se publică pe pagina web oficială a Agenției. (7) Consiliul de administrație este în drept să decidă cu privire la crearea unui consiliu de experți. Modul de constituire și atribuțiile consiliului de experți se stabilesc printr-un regulament aprobat de Consiliul de administrație.	

	materiale; d) să faciliteze angajarea proprie sau angajarea altor persoane. (11) În decurs de 1 an după eliberarea sa din funcție, directorul Consiliului de administrație nu este în drept să ocupe funcții la întreprinderea a cărei activitate este reglementată de Agenție.	(8) Directorii Consiliului de administrație își exercită atribuțiile și beneficiază de drepturi egale în conformitate cu prezenta lege, legile sectoriale și Regulamentul Agenției. Directorii Consiliului de administrație reprezintă Agenția în raport cu terții și examinează reclamațiile și sesizările parvenite în adresa Agenției, în modul stabilit de Consiliul de administrație. (9) Directorul general îndeplinește suplimentar următoarele atribuții: a) convoacă ședințele Consiliului de administrație, din oficiu sau la solicitarea a cel puțin doi directori ai Consiliului de administrație; b) organizează și prezidează ședințele Consiliului de administrație și propune ordinea de zi a acestora; c) angajează personalul Agenției în conformitate cu regulamentul aprobat de Consiliul de administrație, în baza unor cerințe și criterii de calificare, aplicate în mod clar, rezonabil, transparent și nediscriminatoriu, și semnează contractele individuale de muncă; d) modifică, suspendă și desface contractele individuale de muncă, aplică sancțiuni disciplinare personalului Agenției și îndeplinește alte funcții ale angajatorului, stabilite în legislația muncii; e) semnează documentele financiare și bancare ale Agenției, contractează terții pentru prestarea serviciilor Agenției și poartă răspundere pentru activitatea economico-financiară a Agenției; f) asigură pregătirea și perfecționarea cadrelor, organizează dotarea tehnico-materială a Agenției; g) reprezintă Agenția în raport cu		

		Guvernul, Parlamentul și alte autorități publice; h) exercită alte atribuții stabilite în prezenta lege și în legile sectoriale. (10) Directorul general este în drept să delege parțial sau integral unuia din directorii Consiliului de administrație atribuțiile sale pentru perioada absenței.”		
Art. 11	Articolul 11. Organizarea activității Agenției. Funcțiile directorilor Consiliului de administrație (1) Activitatea Agenției este organizată de către Consiliul de administrație în conformitate cu prezenta lege, Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică și potrivit regulamentelor interne aprobate de Consiliul de administrație. (2) Directorii Consiliului de administrație beneficiază de drepturi egale și își exercită funcțiile în conformitate cu prezenta lege, legile speciale sectoriale și Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică. Directorul general îndeplinește suplimentar funcțiile de organizare a ședințelor Consiliului de administrație, de angajator în raport cu angajații Agenției și semnează documentele financiare și bancare, precum și rapoartele Agenției. (3) Directorul general organizează ședințele Consiliului de administrație și le convoacă din oficiu sau la solicitarea a cel puțin doi directori ai Consiliului de administrație. Directorul general prezidează ședințele Consiliului de administrație. (4) Personalul Agenției este angajat de Directorul general în rezultatul concursurilor organizate în conformitate cu un regulament aprobat de Consiliul de administrație, în	Direcția generală juridică a SP 9) Art. 11: - alin. (2), textul propus în reglementare la propoziția a doua este similar celui cuprins la alin. (3). În același timp, considerăm că normele privitoare la desfășurarea ședințelor Consiliului de administrație trebuie să fie reglementate și detaliate în regulamentele interne ale Agenției; - alin. (6), pentru un spor de precizie normativă, precum și întru uniformizarea terminologiei utilizate pe tot cuprinsul proiectului de lege, cuvintele „pagina sa oficială” se va substitui cu cuvintele „pagina sa web oficială”, termen utilizat corect la art. 16 alin. (5) din proiect. Obiecția este valabilă și pentru art. 12 alin. (5) și (6), art. 16 alin. (3) și (4), art. 26 alin. (1); Deputat Marcel RĂDUCAN Pentru a se asigura o transparență mai mare în legătură cu numirea în funcție a directorilor Consiliului de administrație și în legătură cu exercitarea de către aceștia a atribuțiilor prevăzute de lege, precum și pentru a asigura o independență reală a Agenției, <u>articolul 11, devenit articolul 10, se expune după cum urmează:</u> „Articolul 10. Numirea directorilor și încetarea mandatului de director al Consiliului de administrație	Se acceptă redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN	Se acceptă redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN

	baza unor cerințe și criterii de calificare, aplicate în mod clar, rezonabil, transparent și nediscriminatoriu. (5) Structura organizatorică, statele de personal, funcțiile, competențele și remunerarea personalului, precum și condițiile de muncă sunt reglementate prin regulamentele interne aprobate de Consiliul de administrație. (6) Consiliul de administrație aprobă și publică pe pagina sa oficială un Cod de etică și conduită profesională pentru directorii Consiliului de administrație și pentru angajații Agenției.	(1) Directorii Consiliului de administrație sînt numiți în funcție de către Parlament, în bază de concurs. (2) Concursul de selectare a directorilor se organizează de către comisia parlamentară de profil și se desfășoară în mod public. Inițierea procedurii de desfășurare a concursului are loc prin publicarea pe pagina web oficială a Parlamentului, precum și în cel puțin trei surse ale mass-mediei naționale, a unui anunț privind organizarea concursului. Anunțul respectiv se va publica cu cel puțin 1 lună înainte de termenul-limită stabilit pentru primirea cererilor de participare la concurs și va conține în mod obligatoriu cerințele față de candidați, criteriile de selectare, lista documentelor confirmative pe care candidații trebuie să le prezinte, termenul-limită de prezentare a cererilor, alte cerințe relevante, inclusiv cu privire la procedura de desfășurare a concursului. În cazul în care pentru fiecare loc vacant anunțat pentru concurs, nu există cel puțin doi candidați, se organizează un concurs repetat. (3) Evaluarea candidaților înscriși se efectuează de comisia parlamentară de profil. Pentru participare la ședințele comisiei, în calitate de membri observatori fără drept de vot, pot fi invitați reprezentanți ai Guvernului, mediului academic de profil, Secretariatului Comunității Energetice, Delegației Uniunii Europene și experți în domeniul energiei care își desfășoară activitatea pe plan național și internațional. (4) După evaluare, comisia parlamentară de profil propune Parlamentului candidații desemnați.	

		(5) Candidatul la funcția de director al Consiliului de administrație trebuie să întrunească cumulativ următoarele cerințe: a) să dețină cetățenia Republicii Moldova; b) să aibă studii superioare în domeniul tehnic, economic, financiar sau juridic și experiență de lucru de cel puțin 10 ani în unul dintre domeniile menționate, dintre care cel puțin 3 ani în funcții de conducere în instituții publice sau întreprinderi din sectoarele reglementate de Agenție; c) să se bucure de o reputație ireproșabilă; d) să aibă capacitate deplină de exercițiu; e) să cunoască limba de stat și limba engleză; f) să nu fie membru al vreunui partid politic la momentul depunerii cererii de participare la concurs. (6) Se consideră că nu are o reputație ireproșabilă în sensul alin. (5) și nu poate candida la funcția de director al Consiliului de administrație persoana: a) care are antecedente penale, inclusiv stinse, sau cea care a fost absolvită de răspundere ori pedeapsă penală, inclusiv printr-un act de amnistie sau de grațiere; b) care a fost privată de dreptul de a ocupa anumite funcții, ca pedeapsă principală sau complementară, printr-o hotărâre judecătorească definitivă; c) în privința căreia s-a constatat, printr-un act definitiv, încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților sau al restricțiilor; d) în privința căreia există o hotărâre irevocabilă a instanței de judecată prin care		

		s-a dispus confiscarea averii. (7) După numirea în funcție, în termen de 30 zile, directorul Consiliului de administrație este obligat să semneze o declarație pe propria răspundere, indicând întrunirea cerințelor stabilite la alin. (5) din prezentul articol, la art. 9 alin. (2) și (3), precum și lipsa oricăror interese ce ar putea fi considerate susceptibile de a-i prejudicia independența în luarea deciziilor. Declarațiile pe propria răspundere se publică pe pagina web oficială a Agenției. (8) Mandatul unui director al Consiliului de administrație este de 6 ani. Niciunul dintre directorii Consiliului de administrație nu este în drept să dețină funcția de director mai mult de 12 ani. (9) În cazul în care mandatele directorilor Consiliului de administrație încetează în același timp, prin derogare de la alin. (8), la prima desemnare, directorii Consiliului de administrație sînt numiți de Parlament după cum urmează: un director – pe un termen de 6 ani, doi directori – pe un termen de 4 ani, ceilalți doi – pe un termen de 2 ani. (10) Dacă termenul regulamentar de exercitare a mandatului de director al Consiliului de administrație a expirat, iar succesorul său nu a fost numit de Parlament, directorul Consiliului de administrație continuă să-și exercite mandatul pînă la numirea de către Parlament a succesorului acestuia. (11) La propunerea Președintelui Parlamentului, Parlamentul învestește în funcția de director general unul dintre directorii Consiliului de administrație aflați în exercițiu sau selectați prin concursul	

		respectiv, ținând cont de experiența acestora în sectoarele reglementate de Agenție, precum și în funcția de conducere. Învăstirea directorului în exercițiu în funcția de director general nu prelungește durata mandatului acestuia, iar după învestirea directorului Consiliului de administrație exercită atribuțiile de director general pînă la încetarea mandatului de director. (12)Mandatul de director al Consiliului de administrație încetează în cazul demisiei, revocării, expirării mandatului sau al decesului. Directorul se revocă de Parlament în caz de: a) pierdere a cetățeniei Republicii Moldova; b) imposibilitate a exercitării funcției, din motive de sănătate, pe o durată mai mare de 6 luni consecutiv; c) condamnare pentru comiterea infracțiunilor cu intenție și/sau în caz de condamnare la privațiune de libertate, prin hotărîre definitivă și irevocabilă a instanței de judecată; d) rămînere definitivă a actului de constatare al Autorității Naționale de Integritate, prin care s-a stabilit emiterea/adoptarea de către directorul respectiv a unui act administrativ sau încheierea unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese și/sau prin care s-a stabilit faptul că se află în stare de incompatibilitate, în conformitate cu Legea nr. 133/ 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și/sau în conformitate cu art. 9 alin. (2) și (3) din prezenta lege;		

		e) alegerii sau numiri în altă funcție. (13) Comisia parlamentară de profil audiază directorul Consiliului de administrație a cărui revocare se propune, iar în cazul constatării unuia dintre temeiurile indicate la alin. (12), propune Parlamentului revocarea directorului respectiv. În cazul în care se propune revocarea directorului Consiliului de administrație care exercită concomitent atribuțiile de director general, comisia parlamentară de profil propune concomitent candidatura directorului Consiliului de administrație care urmează să asigure interimatul funcției de director general până la învestirea, în conformitate cu alin. (11), a unuia dintre directorii Consiliului de administrație în funcția de director general, după ocuparea tuturor locurilor vacante de directori ai Consiliului de administrație. (14) În cazul funcției vacante de director al Consiliului de administrație, Parlamentul numește, în conformitate cu prevederile alin. (1)–(6) și (11), în termen de cel mult 3 luni, un nou director al Consiliului de administrație, cu împuternicirea unui mandat deplin. (15) În decurs de un an după încetarea mandatului, directorul Consiliului de administrație nu este în drept să ocupe funcții la întreprinderea energetică a cărei activitate este reglementată de Agenție.”. Deputat Vladimir ANDRONACHI La art.11 alineatul (4) se propune după cuvintele ”directorul general” se va completa cu cuvintele ”cu acordul unui membru al Consiliului de administrație” și mai departe după text. Această completare	Se acceptă Completarea propusă va fi operată la articolul care, în rezultatul operării modificărilor și completărilor acceptate, devine art.9 alin.(9)	Se acceptă

		este strict necesară reieșind din faptul că Agenția este condusă de un organ colegial.	lit.c).	
		La articolul 11 după alineatul (4) se propune de a fi inclus un alineat nou, după cum urmează ”(5) Directorul general modifică, suspendă și desface contractele individuale de muncă, aplică sancțiuni disciplinare personalului Agenției și îndeplinește alte funcții ale angajatorului, stabilite în legislația muncii cu avizul Consiliului de administrație”.	Nu se acceptă Astfel de prevedere va limita posibilitățile Directorului general de a exercita eficient funcțiile de management.	Nu se acceptă
Art. 12, devenit art.11	Articolul 12. Bugetul și activitatea financiară a Agenției (1) Agenția își formează bugetul pentru anul următor în baza plăților regulatorii, aplicate anual de Agenție titularilor de licențe, și a altor surse prevăzute de lege. (2) Agenția stabilește mărimea plăților regulatorii pentru anul următor, la un nivel suficient încât să acopere cheltuielile necesare pentru asigurarea activității sale în conformitate cu legea, în baza estimărilor cantităților de energie electrică, de energie termică, a volumelor de gaze naturale furnizate consumatorilor și în baza volumelor de produse petroliere principale și de gaze lichefiate importate pentru anul următor, prezentate de către titularii de licențe pînă la data de 1 noiembrie a anului curent. Mărimea plăților regulatorii se determină după cum urmează: 1) pentru energia electrică: a) în cazul titularului licenței pentru producerea energiei electrice – pornind de la cantitatea de energie electrică livrată de la barele centralei electrice; b) în cazul titularului licenței pentru transportul energiei electrice – pornind de la cantitatea de energie electrică transportată	Pentru a se exclude echivocul în interpretare, alin (2) se divizează în două alineate, alin. (2) și (3), cu următorul conținut: „(2) Agenția stabilește mărimea plăților regulatorii pentru anul următor la un nivel suficient, încât să acopere cheltuielile necesare pentru asigurarea activității sale în conformitate cu legea, în baza estimărilor cantităților de energie electrică, de energie termică, ale volumelor de gaze naturale, necesare pentru aprovizionarea consumatorilor, ale volumului serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și în baza estimărilor volumelor de produse petroliere principale și de gaze lichefiate importate pentru anul următor, prezentate de către titularii de licențe pînă la data de 1 noiembrie a anului curent. Agenția publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova hotărîrea Consiliului de administrație privind cuantumul plăților regulatorii, stabilite pentru anul următor. (3) Mărimea plăților regulatorii se determină după cum urmează: a) pentru energia electrică, din venitul de	Se acceptă La alin.(4) care devine alin.(5) se acceptă propunerea deputatului Ștefan CREANGĂ de reformulare a conținutului alineatului	Se acceptă

prin rețelele electrice de transport, inclusiv ținând cont de fluxurile transfrontaliere de energie electrică; c) în cazul titularului licenței pentru distribuția energiei electrice – pornind de la cantitatea de energie electrică distribuită prin rețelele electrice de distribuție; d) în cazul titularului licenței pentru furnizarea energiei electrice – pornind de la cantitatea de energie electrică furnizată de acesta; 2) pentru gazele naturale: a) în cazul titularului licenței pentru producerea gazelor naturale – pornind de la volumul de gaze naturale livrat în rețeaua de gaze naturale; b) în cazul titularului licenței pentru transportul gazelor naturale – pornind de la volumul de gaze naturale transportat prin rețelele de transport al gazelor naturale, inclusiv ținând cont de fluxurile transfrontaliere de gaze naturale; c) în cazul titularului licenței pentru distribuția gazelor naturale – pornind de la volumul de gaze naturale distribuit prin rețelele de distribuție a gazelor naturale; d) în cazul titularului licenței pentru furnizarea gazelor naturale – pornind de la volumul de gaze naturale furnizate de acesta; 3) pentru energia termică – pornind de la cantitatea de energie termică produsă, distribuită, furnizată consumatorilor; 4) pentru produsele petroliere – pornind de la volumul produselor petroliere principale și al gazelor lichefiate importate. (3) Plățile regulatorii se transferă lunar de către titularii de licență la contul curent al Agenției. Agenția are drept unic de utilizare a mijloacelor de pe contul său. Mijloacele neutilizate în exercițiul financiar curent se	vânzări al titularului de licență pentru producerea energiei electrice, al titularului de licență pentru operarea pieței energiei electrice, al titularului de licență pentru transportul energiei electrice, al titularului de licență pentru conducerea centralizată a sistemului electroenergetic, al titularului de licență pentru distribuția energiei electrice, precum și al titularului de licență pentru furnizarea energiei electrice; b) pentru gazele naturale, din venitul de vânzări al titularului de licență pentru producerea gazelor naturale, al titularului de licență pentru transportul gazelor naturale, al titularului de licență pentru distribuția gazelor naturale, al titularului de licență pentru stocarea gazelor naturale, al titularului de licență pentru furnizarea gazelor naturale, precum și al titularului de licență pentru furnizarea gazelor naturale comprimate pentru vehicule la stațiile de alimentare; c) pentru energia termică, din venitul de vânzări al titularului de licență pentru producerea energiei termice, al titularului de licență pentru distribuția energiei termice, precum și al titularului de licență pentru furnizarea energiei termice; d) pentru produsele petroliere, din venitul de vânzări al titularului de licență pentru importul și comercializarea cu ridicata a benzinei și a motorinei, precum și al titularului de licență pentru importul și comercializarea cu ridicata a gazului lichefiat. e) pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, în conformitate cu legea de profil.” Respectiv alin.(3)-(7) devin alin (4)-(8). În contextul prevederilor art. 15, alin. (1),	

	transferă în bugetul anului următor. Dacă pe parcursul exercițiului financiar curent se formează un deficit de fonduri, Agenția este în drept să-l recupereze din bugetul anului următor, corectând corespunzător plățile regulatorii. Agenția este în drept să contracteze împrumuturi bancare, la dobânzi rezonabile, pentru a acoperi cheltuielile curente ce nu pot fi acoperite din plățile regulatorii colectate. Agenția rambursează împrumuturile din mijloacele obținute de la plățile regulatorii colectate ulterior. (4) În fiecare an, până la 25 noiembrie, Agenția aprobă bugetul la nivelul de până la 0,15 la sută din costul anual al energiei electrice, al energiei termice, al gazelor naturale și al produselor petroliere principale și al gazelor lichefiate importate. (5) În termen de 10 zile lucrătoare de la aprobarea bugetului, Agenția informează Parlamentul despre faptul respectiv. Bugetul Agenției se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se plasează pe pagina oficială a Agenției. (6) Agenția ține contabilitatea în conformitate cu standardele naționale de contabilitate. Anual, până la 1 martie, Agenția întocmește un raport financiar pentru anul precedent în care indică informațiile cu privire la: executarea bugetului aprobat, plățile regulatorii primite pe contul său curent, cheltuielile pe care le-a efectuat de pe acest cont, împrumuturile bancare contractate și alte mijloace pe care le-a utilizat. Raportul financiar se supune verificării de către o companie de audit independentă. În termen de 10 zile lucrătoare de la primirea raportului de audit, raportul financiar, împreună cu raportul de audit, se prezintă Parlamentului pentru	lit. g) din Legea 107/2016 și din Legea 108/2016, la alin. (3), devenit alin.(4) prima frază, cuvântul „lunar” se exclude, iar la sfârșit se inserează următorul text: „, , trimestrial, în termenul stabilit de Agenție”. Alin. (4), devenit alin.(5), La începutul alineatului se înserează o nouă propoziție, cu următorul conținut: „Bugetul Agenției se aprobă de către Consiliul de administrație în limita necesității asigurării unei activități conforme, precum și a independenței sale financiare.”; Pentru a se exclude echivocul în interpretare, la alineatul respectiv cuvintele „din costul anual al energiei electrice” se substituie cu cuvintele „din venitul anual din vânzarea energiei electrice” la sfârșit se inserează cuvintele „precum și din venitul anual din prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare”. Totodată, în contextul propunerii de preluare de către Agenție a funcției de organ al supravegherii energetice de stat, întru asigurarea unui nivel suficient de finanțare a instituției, cuvintele „nivelul de până la 0,15 la sută” se substituie cu cuvintele „nivelul de până la 0,3 la sută”. Pentru a se exclude echivocul în interpretare și pentru a asigura efectuarea unui audit de calitate a activității Agenției, la alin. (6), devenit alin.(7), cea de-a doua frază se completează la sfârșit cu cuvintele „, , precum și alte informații relevante”. Concomitent, propoziția „Raportul financiar se supune verificării de către o companie de audit independentă” se completează la sfârșit cu următorul text: „, ,recunoscută pe plan internațional și	

	b) monitorizează și controlează, în modul și în limitele stabilite în prezenta lege, în Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și în legile speciale sectoriale, respectarea de către titularii de licențe, de autorizații a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate, autorizate, a prevederilor prezentei legi, ale legilor speciale sectoriale, inclusiv a celor menite să asigure protecția drepturilor consumatorilor și calitatea serviciilor prestate; c) promovează dezvoltarea piețelor energeticii în condiții de competitivitate, securitate și sustenabilitate a mediului; d) promovează dezvoltarea concurenței pe piețele energeticii, cu respectarea cerințelor stabilite în legile speciale sectoriale; e) monitorizează activitatea participanților la piețele energeticii, inclusiv prin prisma respectării de către aceștia a actelor normative ce reglementează sectoarele energeticii și aplică sancțiuni în modul și cazurile stabilite în prezenta lege și în legile speciale sectoriale; f) promovează și asigură o politică tarifară echitabilă și argumentată economic, prin elaborarea și aprobarea metodologiilor de calculare, de aprobare și de aplicare a tarifelor, a prețurilor reglementate, în baza unor criterii transparente, obiective și nediscriminatorii; g) aprobă tarife, prețuri reglementate în conformitate cu metodologiile aprobate și monitorizează corectitudinea aplicării de către întreprinderile energetice a metodologiilor respective, precum și a tarifelor, a prețurilor reglementate, aprobate în baza acestora; h) pune în aplicare și supraveghează	în legătură cu dezvoltarea piețelor energeticii RM și integrarea acestora într-o piață regională, inclusiv în conformitate cu obiectivele stabilite de Guvern, prima propoziție de la alin. (1) se modifică și se expune după cum urmează: „(1) În legătură cu reglementarea activităților în sectoarele energeticii, Agenția:” Cu scop de rigoare redacțională, alin. (1) lit. b) se expune după cum urmează: „b) monitorizează și controlează, în modul și în limitele stabilite în prezenta lege și în legile sectoriale, respectarea de către titularii de licențe, de autorizații a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate, autorizate, a prevederilor prezentei legi, ale legilor sectoriale, inclusiv ale celor menite să asigure protecția drepturilor consumatorilor și calitatea serviciilor prestate;” După lit. c) se introduce o literă nouă – litera d), în următoarea redacție: „d) promovează și facilitează, în conformitate cu legile sectoriale, accesul participanților noi, inclusiv al producătorilor de energie din surse regenerabile, la rețelele electrice și de gaze naturale, la piețele energiei electrice și gazelor naturale, în special prin eliminarea barierelor care le-ar putea împiedica accesul;” Corespunzător lit.d) devine lit.e). După lit. e), se introduc două litere noi – litera f) și litera g) în următoarea redacție: „f) creează premisele necesare pentru deschiderea efectivă a pieței energiei electrice și a pieței gazelor naturale pentru toți consumatorii și furnizorii de pe piața	

	respectarea principiului eficienței maxime la costuri minime de către întreprinderile energetice ale căror prețuri și tarife sînt reglementate de Agenție și asigură lipsa subvențiilor încrucișate între activitățile reglementate; i) promovează și asigură protecția drepturilor consumatorilor, colaborează cu organizațiile necomerciale care apără interesele consumatorilor; j) exercită controlul asupra modului de respectare a drepturilor consumatorilor de către întreprinderile energetice, examinează reclamațiile consumatorilor și emite decizii în cazurile stabilite în legile speciale sectoriale; k) exercită alte atribuții stabilite în prezenta lege și în legile speciale sectoriale. (2) În scopul exercitării atribuțiilor și a funcțiilor sale, Agenția elaborează și aprobă regulamente, metodologii și alte acte normative de reglementare prevăzute de prezenta lege și de legile speciale sectoriale. (3) Fără a se aduce atingere principiilor de independență stabilite prin prezenta lege, Agenția colaborează cu Guvernul, cu ministerele, cu alte organe ale administrației publice centrale, cu Consiliul Concurenței, cu autoritățile de reglementare, cu organele fiscale, vamale, cu alte autorități sau organe de stat, cu autoritățile administrației publice locale, cu societatea civilă și consultă, după caz, participanții la piețele energeticii. (4) Consiliul de administrație este în drept să decidă cu privire la crearea unui Consiliu Consultativ. Modul de constituire, componența și atribuțiile Consiliului Consultativ se stabilesc printr-un regulament aprobat de Consiliul de administrație. (5) În legătură cu îndeplinirea atribuțiilor	regională, precum și pentru exploatarea fiabilă și sigură a rețelelor electrice și a rețelelor de gaze naturale, ținând cont și de obiectivele pe termen lung; g) elimină restricțiile care împiedică realizarea schimburilor comerciale de energie electrică, de gaze naturale pe piața regională, inclusiv prin promovarea dezvoltării capacităților de interconexiune pentru a satisface cererea și pentru a contribui la integrarea pieței Republicii Moldova în piața regională, ceea ce ar putea duce la facilitarea efectuării fluxurilor în cadrul Comunității Energetice;” Lit.e) devine lit.h), iar pentru a se exclude echivocul în interpretare, lit. e) cuvintele „a actelor normative ce reglementează sectoarele energeticii” se substituie cu cuvintele „a actelor legislative și a actelor normative de reglementare în domeniul energeticii”. Totodată, la lit. e) se exclud cuvintele „și aplică sancțiuni în modul și cazurile stabilite în prezenta lege și legile speciale sectoriale”. Aceasta pentru a se exclude dublarea cu prevederile din articolul următor. După lit. h) se introduce o literă nouă – litera i) în următoarea redacție: „i) monitorizează și asigură respectarea de către întreprinderile energetice a transparenței în activitatea desfășurată, inclusiv a transparenței prețurilor pe piețele angro;” Lit.f) devine lit.j), iar cu scop de rigoare redacțională, la lit. j) cuvintele „și asigură” se exclud. Lit g) devine lit.k). Lit. h) devine lit.l) la care se exclud	

stabilite prin prezenta lege și prin legile speciale sectoriale, Agenția cooperează, pe plan regional și internațional, cu autoritățile de reglementare ale altor state, inclusiv cu autoritățile de reglementare ale Părților Comunității Energetice, precum și cu organizațiile și organismele internaționale și instituțiile acestora, inclusiv cu Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice, precum și cu Secretariatul Comunității Energetice. Pentru a favoriza cooperarea în domeniul reglementării, Agenția este în drept să încheie acorduri de colaborare cu orice autoritate de reglementare din alte state. (6) Anual, până la 30 aprilie, Agenția elaborează, prezintă Parlamentului și plasează pe pagina sa oficială raportul privind activitatea desfășurată în anul precedent, care include informații cu privire la măsurile întreprinse și rezultatele obținute urmare a îndeplinirii atribuțiilor sale stabilite prin prezenta lege și prin legile speciale sectoriale, precum și rezultatele monitorizării activității participanților la piețele energeticii.	cuvintele „între activitățile reglementate”, deoarece definiția noțiunii de „subvenții încrucișate” se regăsește în legile 107/2016 și 108/2016. Lit.i) devine lit.m). Lit. j) devine lit.n) în care cuvintele „și emite decizii” se substituie cu cuvintele „și adoptă hotărâri, emite decizii”. Corespunzător lit.k) devine lit.o). Cu scop de rigoare redacțională, alin. (3) se expune în următoarea redacție: „(3) Fără a se aduce atingere principiilor de independență stabilite prin prezenta lege, Agenția colaborează cu organele centrale de specialitate, alte autorități ale administrației publice centrale, cu Consiliul Concurenței, cu autoritățile de reglementare, cu alte autorități publice, cu autoritățile administrației publice locale, cu societatea civilă și consultă, după caz, participanții la piețele energeticii.” Pentru motivele invocate mai sus, după alin. (3), se introduce un alineat nou – alin. (4) în următoarea redacție: „(4) La îndeplinirea atribuțiilor sale, Agenția contribuie la realizarea de către Republica Moldova a angajamentelor asumate în baza acordurilor internaționale, inclusiv în cadrul Tratatului Comunității Energetice.” În vederea asigurării transparenței mai mari și a eficienței în activitatea Agenției, după alin. (5) se introduce un alineat nou – alin. (6) în următoarea redacție: „(6) Anual, până la 31 decembrie, Agenția elaborează, aprobă și publică pe pagina sa web oficială programul de activitate pentru anul următor, cu stabilirea indicatorilor de performanță.” În același context, la art. 13 din Proiectul

Art.14, devine articolul 13	Articolul 14. Alte atribuții și drepturi ale Agenției (1) În legătură cu reglementarea sectoarelor energeticii, Agenția are următoarele atribuții și drepturi: a) să efectueze controale, în modul și în limitele prevăzute de prezenta lege, de Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și de legile speciale sectoriale; b) să solicite și să aibă acces la informația din contabilitatea participanților la piețele energeticii, la informația și la documentele aferente activităților practicate conform licenței, la informația și documentele contabile, la informația și la documentele care conțin informații ce constituie secret de stat, secret comercial sau alte informații	legii, prevederea de la alin. (6) care devine (7) se expune în următoarea redacție: „(7) Anual, până la 30 iunie, Agenția elaborează, prezintă în plenul Parlamentului și publică pe pagina sa web oficială raportul privind activitatea desfășurată în anul precedent, care cuprinde informații cu privire la realizarea programului de activitate al Agenției aprobat pentru anul precedent, gradul de îndeplinire a indicatorilor de performanță, măsurile întreprinse și rezultatele obținute în sectoarele reglementate în urma îndeplinirii atribuțiilor sale stabilite prin prezenta lege și prin legile sectoriale, rezultatele monitorizării activității participanților la piețele energeticii, precum și formarea și executarea bugetului Agenției. Câte o copie a raportului se remite Președintelui Republicii Moldova și Guvernului Republicii Moldova pentru informare”.	Se acceptă	Se acceptă
	Deputat Marcel RĂDUCAN În contextul propunerii de preluare de către ANRE a funcțiilor de supraveghere energetică de stat, denumirea art. 14 se modifică și se expune în următoarea redacție: „Alte atribuții și drepturi ale Agenției în legătură cu reglementarea și monitorizarea activităților în sectoarele energeticii”. În contextul propunerilor Direcției generale juridice, alin. (1), lit. a) și h) se expun în următoarea redacție: „a) efectuează controale, în modul și în limitele stabilite la art. 15 din prezenta lege, în Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și în legile sectoriale;”; „h) aplică sancțiuni financiare în mărimea			

	oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv de la organele administrației publice centrale, de la organele fiscale, vamale și de la alte autorități sau organe de stat, în legătură cu activitatea participanților la piețele energeticii; c) să obțină de la participanții la piețele energeticii copii, extrase din documentele menționate la lit. b), în condițiile legii, precum și informații suplimentare necesare; d) să adopte hotărâri și să emită decizii, în limitele competențelor prevăzute de prezenta lege și de legile speciale sectoriale; e) să inițieze și să desfășoare consultări publice și de cooperare în scopul colectării informațiilor și a propunerilor necesare pentru evaluarea soluțiilor și pentru adoptarea de hotărâri și decizii justificate, precum și în scopul armonizării practicilor de reglementare conform planurilor naționale de armonizare; f) să înainteze prescripții în cazul constatării încălcării de către participanții la piețele energeticii a prevederilor stabilite în prezenta lege, în legile speciale sectoriale și în actele normative de reglementare aprobate de Agenție și să adopte hotărâri pentru lichidarea încălcărilor depistate; g) să constate contravenții în sectoarele energeticii și să depună în instanța de judecată procesele-verbale de constatare a contravențiilor; h) să aplice sancțiuni financiare în condițiile stabilite în prezenta lege și în legile speciale sectoriale; i) să participe la forurile și la evenimentele naționale și internaționale în domeniu. (2) Solicitarea informației și a documentelor prevăzute la alin. (1) lit. b) și c) se face prin adresarea scrisă a unuia dintre	și în cazurile stabilite la art. 95 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și art. 113 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și cu respectarea procedurii stabilite în art. 20 din prezenta lege;” Întrucât conform Legilor speciale, Agenția emite nu numai licențe, dar și autorizații, în alin.(1), la lit. b) cuvintele „conform licenței” se substituie cu cuvintele „conform licenței/autorizației”. Întrucât ANRE adoptă hotărâri, dar emite și decizii, la alin. (1), lit. f) cuvintele „și să adopte hotărâri” se substituie cu cuvintele „adoptă hotărâri și emite decizii”. La alin (1) după lit. c) se introduce o nouă literă, cu următorul conținut: ”d) solicită și are acces la obiectele energetice, inclusiv în legătură cu verificarea cheltuielilor suportate și a investițiilor efectuate de întreprinderile reglementate, precum și în legătură cu verificarea circumstanțelor expuse în reclamațiile adresate Agenției;” Corespunzător lit.d)-i) devin lit.e)-j). În contextul deciziei, cu privire la preluarea de către ANRE a funcțiilor de supraveghere energetică de stat, după alin. (2) se introduce alin. (3) în următoarea redacție: „Agenția efectuează supravegherea energetică de stat și îndeplinește în acest scop atribuțiile stabilite la art. 14 din prezenta lege”.	

	directorii Consiliului de administrație, cu indicarea scopului solicitării informației. (3) Agenția exercită alte atribuții și drepturi stabilite în prezenta lege și în legile speciale sectoriale.	Deputat Marcel RĂDUCAN În contextul preluării de către ANRE a funcțiilor de supraveghere energetică de stat, după articolul 14, devenit articolul 13, se introduce un nou articol, art. (14), în următoarea redacție: „Articolul 14. Atribuții și drepturi ale Agenției în legătură cu supravegherea energetică de stat (1) În calitate de organ al supravegherii energetice de stat, Agenția exercită următoarele atribuții și drepturi: a) elaborează și aprobă documentele normativ-tehnice care reglementează modul de amenajare și de exploatare a centralelor electrice, a rețelelor electrice și a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali; b) elaborează și aprobă documentele normativ-tehnice de exploatare și de securitate tehnică în sectorul termoelectric; c) se adresează în instanța de judecată pentru a solicita sistarea procesului de producere a echipamentului electrotehnic de către agenții economici în cazul în care condițiile tehnice nu corespund documentelor normativ-tehnice stabilite la lit. a) din prezentul alineat; d) emite prescripții pe numele proprietarilor sau al persoanelor care exploatează centralele electrice și termice,	Se acceptă	Se acceptă

		rețelele electrice și termice, precum și instalațiile electrice și termice, în cazul constatării abaterilor de la documentele normativ-tehnice stabilite la lit. a) și b) din prezentul alineat; e) cere proprietarilor și persoanelor care exploatează centralele electrice și termice, rețelele electrice și termice, precum și instalațiile electrice și termice, deconectarea imediată a acestora dacă, din cauza stării tehnice, centralele electrice și termice, rețelele electrice și termice sau instalațiile electrice și termice pot provoca avarii, incendii, electrocutări, explozii și/sau dacă pot pune în pericol viața ori sănătatea oamenilor; f) cere operatorilor de sistem din sectorul electroenergetic și distribuitorilor de energie termică să întrerupă prestarea serviciului de transport și/sau de distribuție a energiei electrice, a serviciului de distribuție a energiei termice consumatorilor care nu respectă documentele normativ-tehnice stabilite la lit. a) și b) din prezentul alineat, și care nu întreprind acțiunile indicate în prescripțiile emise în acest sens, ceea ce poate provoca avarii, incendii, electrocutări și/sau explozii; g) are acces la centralele electrice și termice, la rețelele electrice și termice, la instalațiile electrice și termice, indiferent de tipul de proprietate, pentru exercitarea atribuțiilor stabilite în prezentul articol; h) emite prescripții pe numele persoanelor fizice sau juridice în cazul constatării abaterilor de la documentele normativ-tehnice stabilite la lit. a) și b) din prezentul alineat; i) participă la examinarea circumstanțelor	

		și a cauzelor avariilor, incendiilor, electrocutărilor sau exploziilor provocate de centralele electrice și termice, de rețelele electrice și termice sau de instalațiile electrice și termice; j) solicită și primește de la agenții economici, pentru examinare operativă, acte și informații referitoare la respectarea documentelor normativ-tehnice stabilite la lit. a) și b) din prezentul alineat; k) se adresează în instanța de judecată pentru a solicita sistarea producerii sau montării utilajului, a rețelelor electrice și termice, a instalațiilor electrice și termice, a căror exploatare poate provoca avarii, incendii, electrocutări și/sau explozii; l) eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile de electrician autorizat și monitorizează activitatea electricienilor autorizați; m) eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile cu privire la laboratoarele electrotehnice; n) verifică, la solicitare, cunoștințele personalului electrotehnic al agenților economici, al întreprinderilor electroenergetice și termice și al agenților economici care prestează servicii de deservire a obiectelor energetice, cu acordarea grupei de securitate electrică și eliberarea talonului de autorizare în acest sens; o) efectuează controale tehnice ale rețelelor electrice și termice, ale instalațiilor electrice și termice în scopul prevenirii avariilor, incendiilor, electrocutărilor și/sau a exploziilor; p) constată contravenții, în limitele competenței sale, și depune în instanța de judecată procesele-verbale de constatare a		

Art.15	Articolul 15. Controalele Agenției (1) Agenția efectuează controale și stabilește durata de timp necesară pentru efectuarea controalelor care, în funcție de complexitatea controlului, nu trebuie să depășească 90 de zile calendaristice. Perioada de întocmire a actului de control și de prezentare a acestuia persoanelor supuse controlului nu poate depăși 30 de zile lucrătoare de la data încheierii controlului. (2) Agenția efectuează controale	contravențiilor; q) antrenează specialiști de la instituțiile științifice și cele de proiectare, de la alte organizații, în caz de necesitate, la efectuarea de expertize și prezentarea de concluzii pentru soluționarea anumitor probleme conform competențelor. (2) În caz de pericol de avarii, incendii, electrocutări și/sau explozii, Agenția este în drept să dispună sistarea imediată a activităților prevăzute la alin. (1) lit. b) și k), cu adresarea ulterioară în instanța de judecată în termen de 3 zile lucrătoare. În caz de nerespectare a acestui termen, decizia privind sistarea activităților în cauză se anulează. (3) Decizia de sistare, adoptată de Agenție în temeiul alin. (2), produce efecte obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească contrarie, emisă ca urmare a exercitării unei căi de atac. (4) Agenția efectuează controale pentru verificarea respectării documentelor normativ-tehnice stabilite la lit. a) și b) din alin. (1). (5) Agenția exercită alte atribuții și drepturi ce țin de supravegherea energetică de stat, stabilite în prezenta lege și în legile sectoriale.”.	Se acceptă	Se acceptă

	planificate sau controale inopinate. Anual, în termen de până la 31 ianuarie, Consiliul de administrație aprobă lista controalelor planificate. (3) Pe parcursul efectuării acțiunii de control, angajații Agenției au următoarele drepturi: a) să aibă acces în incintele clădirilor (sedile principale și/sau secundare) la rețele, la instalații, precum și în orice alt loc în perimetrul căruia sînt situate instalațiile, echipamente, aparate aferente activităților din sectoarele energeticii, precum și la instalațiile consumatorilor în prezența unui reprezentant al persoanei supuse controlului; b) să examineze și să aibă acces la registre și orice documente aflate în raport cu obiectul și scopul controlului, inclusiv la informațiile din conturile contabile, indiferent de suportul fizic sau electronic pe care sînt păstrate; c) să ridice sau să obțină copii sau extrase, sub orice formă, din registrele și documentele menționate la lit. b). Ridicarea registrelor și a documentelor se admite numai dacă asemenea măsură este necesară pentru prevenirea ascunderii, înlăturării, modificării sau distrugerii acestora sau dacă nu este posibil de a face copii de pe acestea în incinta respectivă. Registrele și documentele ridicate pot fi reținute cel mult 45 de zile calendaristice și vor fi returnate persoanei supuse controlului pînă la întocmirea actului de control; d) să solicite oricărui reprezentant sau angajat al întreprinderii energetice explicații asupra faptelor sau documentelor aflate în raport cu obiectul și scopul controlului. (4) Pe parcursul efectuării acțiunii de control, angajații Agenției sînt obligați:	cu o frază nouă, în următoarea redacție: „Rapoartele privind rezultatele controlului întocmite de angajații autorizați ai Agenției se înaintează spre examinare Consiliului de administrație, care, prin hotărâre, se expune pe marginea acestora și dispune cu privire la măsurile ce trebuie întreprinse pentru înlăturarea abaterilor constatate și/sau cu privire la aplicarea de eventuale sancțiuni.” Concomitent, alin. (2) se expune în următoarea redacție: „(2) Agenția efectuează controale planificate sau controale inopinate, din oficiu sau la cerere. Prevederile art. 3, alin. (1), lit. a), g) și j), ale art. 4, alin. (3), (7¹), (10) și (11), precum și ale art. 5¹ din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nu se extind asupra controalelor efectuate de Agenție.” După alin. (2) se introduc două alineate noi, alin. (3) și (4) în următoarea redacție: „(3) Anual, în termen de până la 31 decembrie, Consiliul de administrație aprobă planul controalelor planificate. pentru anul următor, care se publică pe pagina web oficială a Agenției. Directorul general dispune, prin delegație de control, inițierea controalelor Agenției, indiferent de faptul că acestea sunt planificate sau inopinate. (4) Ieșirile la fața locului ale angajaților Agenției în legătură cu verificarea cheltuielilor suportate și a investițiilor efectuate de întreprinderile reglementate sau a circumstanțelor expuse în reclamațiile adresate Agenției, nu constituie acțiune de control”. Respectiv, alin. (3) – (7) devin alin. (5) –	

	a) să informeze persoana supusă controlului despre drepturile și obligațiile acesteia; b) să efectueze controlul în conformitate cu împuternicirile atribuite și ținând cont de obiectul și scopul acestuia. (5) Pe parcursul desfășurării acțiunii de control, întreprinderile energetice au următoarele drepturi: a) să ia cunoștință de ordinul în baza căruia a fost dispusă efectuarea controlului; b) să prezinte explicații înregistrate sub orice formă referitoare la obiectul și scopul controlului; c) să obțină copii de pe toate registrele sau documentele ridicate pe parcursul controlului și lista acestor registre și documente semnată de angajații Agenției, care desfășoară controlul; (6) Pe parcursul desfășurării acțiunii de control, întreprinderile energetice au următoarele obligații: a) să permită accesul membrilor echipei de control, în condițiile legii, în incintele clădirilor sau în orice alt loc în perimetrul cărui sînt amplasate rețelele, instalațiile, echipamentele, aparatele aferente activităților specifice din sectoarele energeticii, precum și la instalațiile consumatorilor în prezența unui reprezentant al persoanei supuse controlului; b) să pună la dispoziția membrilor echipei de control, la sediul, la locul în care se desfășoară controlul, toate documentele, evidențele și actele specifice solicitate, în original sau în copie, și să permită preluarea acestora în copie. La solicitarea echipei de control, acestea vor fi certificate cu mențiunea „conform cu originalul” și semnate; c) să pună la dispoziția echipei de control un	(9). Pentru a se exclude echivocul în interpretare, la alin. (3), devenit alineat (5), cuvintele „angajații Agenției” se substituie cu cuvintele „angajații autorizați ai Agenției”. La lit. a) cuvintele „în prezența unui reprezentant al persoanei supuse controlului” se substituie cu cuvintele „în prezența persoanei supuse controlului sau a reprezentantului acesteia”, iar la lit. c) cuvintele „procesului-verbal de control” se înlocuiesc cu cuvintele „raportului privind rezultatele controlului”. Totodată, alineatul respectiv se completează la sfârșit cu o literă nouă – lit. e) în următoarea redacție: „e) alte drepturi stabilite în Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.” În prima frază din alin. (4), devenit alin. (6) cuvintele ”angajații Agenției” se înlocuiesc cu cuvintele ”angajații autorizați ai Agenției”, iar cuvintele „sunt obligați” cu cuvintele „au obligația”. Concomitent, alineatul în cauză se completează la sfârșit cu o literă nouă – lit. c) în următoarea redacție: „c) alte obligații stabilite în Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.” Cu scop de rigoare redacțională, la alin. (5), devenit alineatul (7), lit. a) cuvântul „ordinul” se substituie cu cuvintele „delegația de control”, la lit. c) cuvintele „semnată de angajații Agenției care desfășoară controlul” se substituie cu cuvintele „semnată de angajații Agenției autorizați să efectueze controlul”. De asemenea, alineatul respectiv se completează să sfârșit cu o literă nouă – litera d) în următoarea redacție:	

	spațiu adecvat în vederea bunei desfășurări a activității de control. (7) Angajații Agenției, autorizați să efectueze un control, pot solicita sprijinul subdiviziunilor abilitate ale Ministerului Afacerilor Interne, care sînt obligate să acorde asistența necesară angajaților Agenției în exercițiul funcțiunii, în conformitate cu Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul poliștilor.	„d) alte drepturi stabilite în Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.” Totodată, pentru a se exclude echivocul în interpretare, la alin. (6), devenit alineat (8), la lit. a) cuvintele „<i>în prezența unui reprezentant al persoanei supuse controlului</i>” se substituie cu cuvintele „<i>în prezența persoanei supuse controlului sau a reprezentantului acesteia</i>”. Cu scop de rigoare redacțională, la lit.a)-c) din alineatul respectiv, cuvintele „membrii echipei de control a Agenției”, „echipei de control a Agenției” se substituie cu cuvintele „angajaților autorizați ai Agenției”. Totodată, alineatul în cauză se completează să sfîrșit cu o literă nouă – litera d) în următoarea redacție: „d) alte obligații stabilite în Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.” După alin. (7), devenit alineat (9), se introduc 3 alineate noi, cu următorul conținut: „(10) Prin derogare de la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, Agenția înregistrează controalele sale într-un registru propriu, pe care urmează să-l țină cu respectarea principiilor stabilite la art. 8 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. (11) Informația cu privire la controalele efectuate de Agenție pe parcursul unui an se reflectă în raportul privind activitatea desfășurată în anul precedent, întocmit în conformitate cu art. 12 alin. (7) din prezenta lege. (12) Prevederile art. 9, 10–13, art. 21 alin. (5), art. 30, art. 31, art. 31¹ alin. (4) și ale	

		art. 31 ² din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nu se aplică în raport cu Agenția, iar actele emise de aceasta în legătură cu efectuarea controalelor se supun controlului judiciar în conformitate cu Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000.”		
Art. 16	Articolul 16. Transparența și deciziile Agenției (1) Ședințele Consiliului de administrație sînt publice, cu excepția ședințelor în cadrul cărora se discută informații oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv informații care constituie secret comercial, precum și probleme de organizare internă a Agenției. (2) Invitația de participare la ședințele publice ale Consiliului de administrație și agenda aferentă se expediază persoanelor interesate și se publică pe pagina oficială a Agenției cu cel puțin trei zile lucrătoare înainte de ziua preconizată pentru ședință. Invitația de participare la ședințele în cadrul cărora se discută informații oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv informațiile care constituie secret comercial, se expediază numai persoanelor vizate cu cel puțin trei zile lucrătoare înainte de ziua preconizată pentru ședință. (3) În cazul în care Consiliului de administrație i se propun spre examinare proiecte de acte normative de reglementare, cereri privind costurile de bază, prețurile și tarifele reglementate ori alte hotărâri care pot avea impact asupra piețelor energeticii și asupra îndeplinirii obligațiilor de serviciu public, Agenția este obligată să publice pe pagina sa oficială proiectul hotărârii și/sau proiectul actului ce se supune aprobării prin hotărâre și informațiile relevante, în	Direcția generală juridică a SP Art. 16: - alin. (2), pentru a fi în acord cu termenul utilizat la art. 16 alin. (5) din proiect, sintagma „pagina oficială” se va substitui cu sintagma „pagina web oficială”; - alin. (5), cuvintele „cu privire la acestea” au un conținut ambiguu, fiind necesară concretizarea acestora. De asemenea, la propoziția a treia, cu referire la utilizarea cuvintelor „în termenele stabilite” urmează a se indica concret articolele din legea la care se face referință. Reiterăm propunerea pe tot cuprinsul proiectului de lege; - alin. (7) prevede, că Consiliul de administrație adoptă hotărâri pentru organizarea executării legilor în sectoarele energeticii, cu excepția situațiilor ce țin de examinarea și de soluționarea neînțelegerilor dintre părți. În sensul acestei prevederi, dacă situațiile ce țin de examinarea și de soluționarea neînțelegerilor dintre părți, nu vor fi examinate de către Consiliul de administrație, atunci apare întrebarea, în competența cui sunt atribuite examinarea acestor chestiuni? Concretizarea se impune a fi efectuată și din considerentul, că alin. (9) al acestui articol prevede, că „pentru soluționarea neînțelegerilor dintre părți” un	Se acceptă Nu este clară obiecția Conform prevederii respective, Agenția urmează să ofere 15 zile lucrătoare pentru prezentarea recomandărilor pe marginea cererilor depuse de titularii de licențe și a materialelor aferente. Nu se acceptă	Se acceptă Se acceptă redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN

termenele și în condițiile stabilite în Legea nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Persoanele care au solicitat înscrierea adresei lor de poștă electronică pe lista de corespondență a Agenției se informează referitor la începerea consultărilor. (4) În conformitate cu Legea privind transparența în procesul decizional, Agenția publică pe pagina sa oficială proiectele actelor normative de reglementare, nota informativă, analiza impactului de reglementare, sinteza recomandărilor recepționate în cadrul avizării și consultării publice, precum și alte materiale relevante. (5) Cererile titularilor de licențe privind costurile de bază, prețurile și tarifele reglementate, precum și materialele ce justifică nivelul acestora se publică pe pagina web oficială a Agenției în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la înregistrarea cererilor respective. Agenția oferă publicului 15 zile lucrătoare de la publicarea cererilor menționate și a materialelor aferente pentru prezentarea recomandărilor cu privire la acestea. În termenele stabilite în Legea cu privire la transparența în procesul decizional, Agenția publică pe pagina sa web oficială rezultatele examinării cererilor titularilor de licență și propunerile Agenției privind nivelul costurilor de bază, al prețurilor și tarifelor reglementate. (6) Consiliul de administrație este obligat să examineze cererile privind costurile de bază, prețurile și tarifele reglementate, în termen de cel mult 180 de zile calendaristice de la data înregistrării solicitării corespunzătoare din partea unei întreprinderi energetice și după prezentarea tuturor documentelor și a informației necesare, solicitate de Agenție în	director al Consiliului de administrație emite, în numele Agenției, decizii. De altfel, art. 18 alin. (1) din proiect stabilește, că „neînțelegerile dintre întreprinderile energetice în legătură cu aplicarea prezentei legi și a legilor speciale sectoriale se examinează de Agenție”. În acest context, considerăm necesar coroborarea și concretizarea acestor prevederi, în sensul că „neînțelegerile dintre părți” reglementate la alin. (7) al art. 16 sunt considerate aceleași „neînțelegeri dintre întreprinderile energetice” prevăzute la art. 18 alin. (1) din proiect. De aceea, ambele norme necesită a fi uniformizate, iar la alin. (7) al art. 16 necesită a se indica faptul, că aceste „neînțelegeri” se examinează de către Agenție; Deputat Marcel RĂDUCAN În scop de rigoare redacțională, denumirea articolului 16 se modifică și va avea următorul conținut: „Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției”. Pentru a se exclude echivocul în interpretare art. 16, alin. (1) se expune după cum urmează: „(1) Ședințele Consiliului de administrație în cadrul cărora se examinează proiectele actelor normative de reglementare, cererile privind costurile de bază, privind prețurile reglementate, tarifele reglementate ori alte hotărâri care pot avea impact asupra piețelor energeticii și asupra obligațiilor de serviciu public sînt publice. La ședințele în cadrul cărora se discută informații oficiale cu accesibilitate limitată participă numai persoanele vizate.”.	

	conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind aprobarea prețurilor și a tarifelor reglementate, aprobat de Agenție în conformitate cu legile speciale sectoriale. (7) Cu excepția situațiilor ce țin de examinarea și de soluționarea neînțelegerilor dintre părți, pentru organizarea executării legilor în sectoarele energeticii, Consiliul de administrație adoptă, în numele Agenției, hotărâri. Hotărârile Consiliului de administrație se adoptă cu votul a cel puțin 3 directori ai Consiliului de administrație. Fiecare director al Consiliului de administrație deține un singur vot. (8) Directorii Consiliului de administrație deliberază în camera de deliberare sau pot consimți să deliberaze fără a se retrage din sala de ședință. Directorul Consiliului de administrație nu are dreptul de a se abține de la vot, cu excepția cazului în care acesta este în conflict de interese. Directorii care au votat împotriva își consențează opinia separată care se anexează la procesul-verbal al ședinței respective. Pentru fiecare ședință a Consiliului de administrație se întocmește proces-verbal, semnat de directorul general sau de directorul care îl substituie la prezidarea ședinței și de secretarul ședinței. (9) Pentru organizarea executării actelor normative în sectoarele energeticii, precum și pentru soluționarea neînțelegerilor dintre părți, un director al Consiliului de Administrație emite, în numele Agenției, decizii care vizează raporturile juridice dintre consumator, utilizator de sistem și o întreprindere energetică sau raporturile juridice dintre întreprinderile energetice. (10) Hotărârile și deciziile Agenției trebuie	În contextul obiecției expusă în avizul Direcției generale juridice, propun alin.(7) și alin (9) de expus în următoarea redacție: „(7) Consiliul de administrație adoptă, în numele Agenției, hotărâri. Hotărârile se adoptă cu votul a cel puțin 3 directori ai Consiliului de administrație. Fiecare director al Consiliului de administrație deține un singur vot.” „(9) Pentru soluționarea neînțelegerilor dintre părți, un director al Consiliului de Administrație emite în numele Agenției, decizii” Cu scop de rigoare redacțională, la art. 16, alin. (10), în prima frază cuvintele „pe care se bazează, precum și scopul pentru care au fost adoptate” se substituie cu cuvintele „în baza cărora au fost adoptate”, iar în ultima frază, după cuvintele „actele normative de reglementare” se înserează cuvintele „costurile de bază”. La art. 16, alin. 11 din Proiectul legii, după cuvintele „și asupra îndeplinirii obligațiilor de serviciu public se publică” se introduc cuvintele „pe pagina web oficială a Agenției și”.	

	să fie întemeiate, motivate și să conțină normele legale pe care se bazează, precum și scopul pentru care au fost adoptate, emise. Hotărârile și deciziile Agenției pot fi contestate în instanța de contencios administrativ în conformitate cu Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000. Hotărârile și deciziile Agenției produc efecte obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească contrarie, emisă ca urmare a exercitării unei căi de atac. Instanța de judecată este în drept să dispună suspendarea hotărârilor și deciziilor Agenției în conformitate cu prevederile Legii contenciosului administrativ și ale Codului de procedură civilă nr. 225-XV din 30 mai 2003. Hotărârile Agenției prin care se aprobă actele normative de reglementare, prețurile și tarifele reglementate se suspendă doar în raport cu participantul la proces în favoarea căruia a fost dispusă măsura de suspendare. (11) Hotărârile Agenției cu privire la aprobarea actelor normative de reglementare, privind costurile de bază, prețurile și tarifele reglementate, precum și alte hotărâri care pot avea impact asupra piețelor energeticii și asupra îndeplinirii obligațiilor de serviciu public se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Agenția publică pe pagina sa web oficială informații cu privire la licențele și autorizațiile eliberate pentru activitățile reglementate. (12) În conformitate cu Legea nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație, la cererea persoanelor fizice și a persoanelor juridice, Agenția prezintă informațiile solicitate, cu excepția informațiilor oficiale cu accesibilitate		

Art. 17	limitată, inclusiv a informațiilor care constituie secret comercial. Informația din registrele de licențiere se prezintă la cerere. Articolul 17. Expertiza juridică și înregistrarea de stat a actelor normative de reglementare ale Agenției (1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției efectuează expertiza juridică a actelor normative de reglementare aprobate de Agenție. (2) Expertiza juridică a proiectelor de acte normative de reglementare ale Agenției se efectuează după finalizarea procedurii de consultare publică, dar pînă la supunerea spre examinare, în ședință publică, de către Consiliul de administrație a proiectului de act normativ de reglementare. (3) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției examinează proiectul actului normativ de reglementare al Agenției, în termen de 30 de zile de la data primirii acestuia. La proiectul actului normativ aprobat se anexează proiectul hotărîrii de aprobare, nota informativă, analiza impactului de reglementare, sinteza recomandărilor recepționate în cadrul avizării și consultării publice și copiile avizelor primite. Avizul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției este consultativ. (4) După aprobarea de către Consiliul de administrație a unui act normativ de reglementare, Agenția expediază actul normativ de reglementare respectiv organului central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției, pentru înregistrare de stat. La actul normativ aprobat se anexează hotărîrea de aprobare,	Direcția generală juridică a SP Art. 17, cît privește dispozițiile acestui articol, considerăm inoportune a fi instituite în cadrul proiectului de lege din considerentul, că regulile de inițiere, elaborare, avizare, consultare publică, expertiza juridică, înregistrarea de stat a actelor normative sunt detaliat reglementate în Legea nr.317-XV din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale. În temeiul art. 25, art. 73-75 din Legea nr. 317/2003, sugerăm excluderea art. 17 din proiect. În plus, reglementările privitoare la „consultarea publică” a proiectelor de acte normative se conțin deja la art. 16 alin. (4) din proiect, prevederi care tocmai se referă la transparența Agenției. Dacă se va opta pentru păstrarea art. 17, cuvintele „organul central de specialitate al administrației publice” prevăzute la alin. (1)-(4), necesită a fi aduse în corespundere cu art. 107 alin. (1) din Constituție, art. 21 din Legea cu privire la Guvern și art. 9 din Legea nr. 98/2012, fiind necesară substituirea acestora cu cuvintele „organul central de specialitate”; Deputat Marcel RĂDUCAN În contextul obiecției expusă în avizul Direcției generale juridice, propun Articolul 17 să se expună în următoarea redacție: „Articolul 17. Expertiza juridică și înregistrarea de stat a actelor normative de	Se acceptă redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN	Se acceptă redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN

	nota informativă, analiza impactului de reglementare, sinteza recomandărilor recepționate în cadrul avizării și consultării publice, copiile avizelor primite și extrasul din procesul-verbal al ședinței Consiliului de administrație, în cadrul căreia a fost aprobat actul normativ de reglementare care se solicită pentru a fi înregistrat. (5) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției înregistrează actul normativ de reglementare aprobat de Consiliul de administrație în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la primirea acestuia și a materialelor aferente.	reglementare ale Agenției (1) Până la înaintarea spre examinare de către Consiliul de administrație, în ședință publică, a proiectului unui act normativ de reglementare al Agenției, acesta se supune expertizei juridice. Expertiza juridică se efectuează de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției. (2) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției examinează proiectul actului normativ de reglementare al Agenției în termen de 30 de zile de la data primirii acestuia. La proiectul actului normativ aprobat se anexează proiectul hotărârii de aprobare, nota informativă, analiza impactului de reglementare, sinteza recomandărilor recepționate în cadrul avizării și consultării publice și copiile avizelor primite. Avizul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției este consultativ. (3) După aprobarea de către Consiliul de administrație a unui act normativ de reglementare, Agenția expediază actul normativ de reglementare respectiv organului central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției, pentru înregistrare de stat. La actul normativ aprobat se anexează hotărârea de aprobare, nota informativă, analiza impactului de reglementare, sinteza recomandărilor recepționate în cadrul avizării și consultării publice, copiile avizelor primite și extrasul din procesul-verbal al ședinței Consiliului de administrație, în cadrul căreia a fost aprobat actul normativ de reglementare ce urmează a fi înregistrat.	

		(4) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției înregistrează actul normativ de reglementare, aprobat de Consiliul de administrație, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la primirea acestuia și a materialelor aferente. (5) În cazul în care organul central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției nu înregistrează în termenul stabilit la alin. (4) actul normativ de reglementare al Agenției, acesta se consideră înregistrat, iar Agenția este în drept să-l expedieze pentru publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.		
Art. 18	Articolul 18. Examinarea neînțelegerilor și a litigiilor dintre participanții la piețele energeticii (1) Neînțelegerile dintre întreprinderile energetice în legătură cu aplicarea prezentei legi și a legilor speciale sectoriale se examinează de Agenție. La reclamația oricăreia dintre părți, Agenția emite decizie în termen de cel mult două luni de la data primirii reclamației respective. Agenția este în drept să prelungească motivat termenul respectiv cu două luni, comunicând acest fapt persoanei care a depus reclamația. (2) Agenția examinează în procedură extrajudiciară neînțelegerile dintre consumatori, utilizatori de sistem și întreprinderi energetice ce survin în legătură cu prezenta lege și legile speciale sectoriale și emite decizii în cazurile stabilite în legile speciale sectoriale. Agenția examinează reclamațiile depuse de consumatori, de utilizatori de sistem în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la înregistrarea reclamației, iar pe cele care nu necesită o studiere și examinare suplimentară în termen	Direcția generală juridică a SP Art. 18 alin. (2), sintagma „în legătură cu prezenta lege” va fi însoțită de indicarea concretă a articolelor din legea la care se face referință. Propunerea este valabilă și pentru art. 19 alin. (1) și art. 21 alin. (1); Deputat Liliana PALHOVICI La articolul 18 alin. (1) propun în propoziția a doua de substituit textul „două luni” cu textul „30 de zile lucrătoare”. Consider necesară această modificare deoarece potrivit prevederilor art.8 alin.(5) al Legii nr.190 din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare, petițiile care conțin elemente de extraneitate se examinează în termen de până la 90 de zile lucrătoare, și nu 120 de zile lucrătoare cum stabilește autorul în proiectul de lege. Astfel pentru a aduce în concordanță norma propusă de autor în proiectul de lege cu prevederile legislației în vigoare propun ca termen de bază pentru examinarea și emiterea deciziei pe	Nu se acceptă Nu este necesar de enumerat toate articolele din legile sectoriale, care reglementează raporturile juridice dintre participanții la piețele energeticii. Nu se acceptă Norma de la art. 18, alin. (1) vizează întreprinderile energetice și nu consumatorii de energie. Astfel, Legea cu privire la petiționare nu se aplică în acest caz, ci în situația descrisă în art. 18, alin. (2) din Proiect. Totodată, în cazul acceptării propunerii respective, va exista neconcordanță între art. 18, alin. (1) din Proiectul legii și art. 91, alin. (1) din Legea nr. 107/2016 și art. 109, alin. (1) din Legea nr. 108/2016.	Nu se acceptă

	de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării. Termenul de examinare a reclamației se prelungește cu cel mult 30 de zile lucrătoare, fapt despre care este informată persoana care a depus reclamația. (3) În termen de 3 zile lucrătoare de la data emiterii, Agenția remite decizia asupra neînțelegerii spre executare părților implicate, cu expunerea motivelor pe care se întemeiază acest act. (4) În cazul în care consumatorul final nu este de acord cu răspunsul Agenției la petiția depusă, acesta este în drept să conteste acest răspuns în instanța de judecată în conformitate cu Legea nr. 190-XIII din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare. Deciziile Agenției de soluționare a problemelor invocate în reclamație pot fi contestate în termenele prevăzute de Legea contenciosului administrativ. (5) Participanții la piețele energeticii se pot adresa în instanța de judecată pentru soluționarea litigiilor în legătură cu aplicarea prezentei legi și a legilor speciale sectoriale. În cazul în care un participant la piețele energeticii adresează Agenției o reclamație în conformitate cu prevederile alin. (1)-(3), acesta este în drept să se adreseze în instanță după examinarea acesteia de către Agenție și după primirea răspunsului din partea Agenției sau la expirarea perioadei în care urma să primească răspunsul Agenției, dacă nu a primit vreun răspuns din partea acesteia.	marginea unei reclamații să fie 30 de zile lucrătoare. Termen care poate fi prelungit cu două luni, dar care nu va depăși în ansamblu 90 de zile. Deputat Marcel RĂDUCAN În contextul prevederilor de la art. 91 din Legea 107/2016 și ale art. 109 din Legea 108/2016, la alin. (1), cuvintele „să prelungească motivat termenul respectiv cu două luni” se substituie cu cuvintele „să prelungească motivat termenul respectiv cu cel mult două luni”. Alin (1) se completează la sfârșit cu următoarea frază: „Ulterior, Agenția este în drept să extindă suplimentar termenul de examinare a reclamației cu acordul persoanei care a depus reclamația.”. Pentru motivele invocate mai sus, la alin. (2) cuvintele „cazurile stabilite în legile speciale sectoriale” se substituie cu cuvintele „în caz de necesitate”, iar cuvintele „se prelungește” se substituie cu cuvintele „poate fi prelungit”. La art. 18, după alinatul (2) se introduce un alineat nou, alin. (3), cu următorul conținut: ”(3) În scopul verificării circumstanțelor expuse în reclamațiile adresate Agenției în conformitate cu alin. (1) și (2) din prezenta lege, angajații Agenției pot efectua ieșiri la fața locului.” Corespunzător alin.(3)-(5) devin alin.(4)-(6). Totodată, cu scop de rigoare redacțională la alin. (4), devenit alin.(5), după cuvintele „consumatorul final” se inserează cuvintele „utilizatorul de sistem”.	Se acceptă
Art.20	Articolul 20. Procedura de aplicare a sancțiunilor financiare	Deputat Marcel RĂDUCAN	Se acceptă

(1) Sancțiunile financiare se aplică în baza hotărârilor Consiliului de administrație adoptate în cadrul ședințelor organizate în conformitate cu principiile stabilite la art. 16. (2) La ședința Consiliului de administrație în cadrul căreia se examinează aplicarea sancțiunii financiare se invită în mod obligatoriu administratorul întreprinderii energetice în privința căreia se aplică sancțiunea financiară. Invitația de participare la ședință se expediază administratorului întreprinderii energetice cu cel puțin 30 de zile lucrătoare înainte de data preconizată pentru ședință, în formă scrisă, și prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire. (3) Concomitent cu invitația de participare, Agenția expediază întreprinderii energetice copile de pe toate materialele care se află în dosarul de aplicare a sancțiunii financiare. Întreprinderea energetică este în drept să prezinte, în scris, Agenției opinia argumentată cu privire la aplicarea sancțiunii financiare, cu prezentarea de documente justificative. (4) În cazul în care administratorul întreprinderii energetice sau reprezentantul legal al acesteia nu se prezintă la ședință, Consiliul de administrație amână ședința și stabilește examinarea pentru o altă dată, comunicând acest fapt întreprinderii energetice, în scris, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, cu condiția că administratorul întreprinderii energetice sau reprezentantul legal al acesteia a comunicat, în scris sau oral, despre imposibilitatea participării la ședință. (5) La solicitarea scrisă și motivată	La alin (2), în a doua frază cuvintele "cel puțin 30 de zile lucrătoare" se substituie cu cuvintele "20 de zile lucrătoare". Conform opiniei ANRE, termenul de 20 de zile lucrătoare este suficient pentru ca întreprinderea reglementată să-și pregătească poziția de apărare; aceasta cu atât mai mult cu cât există posibilitatea amânării examinării dosarului de aplicare a sancțiunii financiare, în cazul în care întreprinderea va avea nevoie de mai mult timp pentru pregătirea argumentelor sale, inclusiv în virtutea invocării unor circumstanțe noi; La alin. (5), - în prima frază, cuvintele "cel mult de două ori" se înlocuiesc cu sintagma "o dată" . Aceasta pentru a nu se tergiversa procedura de examinare a dosarului de aplicare a sancțiunii financiare. - în fraza a treia, după cuvintele, "sau reprezentantul legal al acesteia nu se prezintă" se include cuvântul "nemotivat", sintagma " în scris sau oral" se exclude, iar cuvintele „începe examinarea dosarului” se substituie cu cuvintele „examinează dosarul”.	Pentru a nu se exclude posibilitatea înmânării de către ANRE reprezentantului întreprinderii reglementate, a hotărârii motivate cu privire la aplicarea sancțiunii financiare, la alin (9), în prima frază, cuvintele "și se expediază întreprinderii energetice" se substituie cu cuvintele „se înmânează sau se expediază întreprinderii energetice”, iar cuvintele „cel mult 3 zile lucrătoare” se înlocuiesc cu cuvintele „cel mult 10 zile lucrătoare”. Alineatul (12) se completează la sfârșit cu o nouă propoziție, în următoarea redacție:

	a administratorului întreprinderii energetice sau a reprezentantului legal al acesteia, Consiliul de administrație este obligat să aștepte cel puțin două ore ședința de examinare a dosarului de aplicare a sancțiunii financiare, din cauza neprezentării motivate a acestuia. Data ședinței în caz de amânare se stabilește reieșind din datele posibile comunicate de administratorul întreprinderii energetice sau de reprezentantul legal al acesteia. În cazul în care administratorul întreprinderii energetice sau reprezentantul legal al acesteia nu se prezintă și nu comunică, în scris sau oral, despre imposibilitatea participării la ședință, Consiliul de administrație începe examinarea dosarului de aplicare a sancțiunii financiare, consemnând acest fapt în procesul-verbal al ședinței. (6) Pentru fiecare ședință a Consiliului de administrație în cadrul căreia se examinează dosarul de aplicare a sancțiunii financiare se întocmește un proces-verbal al ședinței, semnat de directorul general sau de directorul care îl substituie la prezidarea ședinței și de secretarul ședinței. Conform solicitării administratorului întreprinderii energetice sau a reprezentantului legal al acesteia, ședința Consiliului de administrație se înregistrează pe suport audio. La solicitarea administratorului întreprinderii energetice sau a reprezentantului legal al acesteia, Agenția este obligată să-i elibereze extrasul din procesul-verbal și copia înregistrării audio a ședinței. (7) Administratorul întreprinderii energetice sau reprezentantul legal al acesteia este în drept să participe la ședința Consiliului de administrație, însoțit de un	”În cazul încălcărilor repetate sau cu caracter continuu, termenul de prescripție începe să curgă de la data încetării încălcării.”. Articolul 20 se completează la sfârșit cu un alineat nou, cu următorul conținut: „(13) Agenția va indica în raportul privind activitatea desfășurată în anul precedent, întocmit în conformitate cu art. 12 alin. (7) din prezenta lege, numărul cazurilor de aplicare a sancțiunilor financiare conform art. 95 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și conform art. 113 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, cu informații relevante despre acestea, inclusiv sub aspectul respectării principiului eficienței, proporționalității și a efectului de descurajare al sancțiunilor financiare.”.	

	avocat, și să depună înscrisuri sau alte probe pentru susținerea poziției sale. În cazul în care în cadrul ședinței Consiliului de administrație administratorului întreprinderii energetice sau reprezentantului legal al acesteia i se prezintă, de către angajații Agenției, înscrisuri, probe care nu i-au fost aduse la cunoștință anterior, la solicitarea acestuia, Consiliul de administrație este obligat să amâne ședința de examinare a dosarului de aplicare a sancțiunii financiare pentru o altă dată. (8) După audierea administratorului întreprinderii energetice sau a reprezentantului legal al acesteia, a personalului Agenției implicat în pregătirea dosarului de aplicare a sancțiunii financiare, a altor persoane invitate la ședință, precum și după examinarea tuturor probelor prezentate în cadrul ședinței, directorii Consiliului de administrație încep deliberarea. Hotărârea Consiliului de administrație se comunică în ședință și se consemnează în procesul-verbal al ședinței. (9) Hotărârea motivată a Consiliului de administrație cu privire la aplicarea sancțiunii financiare se redactează în scris și se expediază întreprinderii energetice, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, în termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la data pronunțării hotărârii Consiliului de administrație. Hotărârea Consiliului de administrație cu privire la aplicarea sancțiunii financiare se contestă în termenele și condițiile stabilite în Legea contenciosului administrativ. (10) Întreprinderea energetică este în drept să achite jumătate din mărimea sancțiunii financiare stabilită dacă o plătește		

	în cel mult 72 de ore din data în care a primit hotărârea Consiliului de administrație cu privire la aplicarea sancțiunii financiare. În acest caz, se consideră că hotărârea cu privire la aplicarea sancțiunii financiare este executată integral. (11) În cazul în care decizia de aplicare a sancțiunii financiare a fost anulată, integral sau parțial, printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, suma corespunzătoare a sancțiunii se restituie plătitorului acesteia din bugetul de stat în termen de 30 de zile calendaristice. Termenul de prescripție pentru aplicarea unei sancțiuni financiare, în conformitate cu prezentul articol, este de 1 an de la constatare, fără a depăși 3 ani de la săvârșirea acesteia.			
Art. 21	Articolul 21. Principii de activitate (1) Toate întreprinderile energetice își desfășoară activitatea în conformitate cu principiul eficienței economice, cu respectarea principiilor, a parametrilor și indicatorilor de calitate, stabiliți în prezenta lege și în legile speciale sectoriale. Prețurile și tarifele aplicate de întreprinderile energetice se stabilesc în conformitate cu legile speciale sectoriale. (2) Autoritățile administrației publice centrale și locale, alte autorități sau organe de stat, organizațiile necomerciale nu au dreptul: a) să intervină în activitatea întreprinderilor energetice; b) să distragă personalul întreprinderilor energetice de la îndeplinirea atribuțiilor de serviciu; c) să se implice în relațiile contractuale dintre întreprinderile energetice și consumatori, utilizatori de sistem, cu	Direcția generală juridică a SP Art. 21: - alin. (1), cu referire la folosirea sintagmei „cu excepțiile stabilite în prezenta lege”, considerăm necesar indicarea expresă a articolelor din legea la care se face referință; - alin. (4), pentru a fi în acord cu terminologia utilizată în Legea nr. 98/2012 și Legea nr. 436-XVI din 28.12.2016 privind administrația publică locală, cuvântul „organele”, se va substitui cu cuvântul „autoritățile”. Deputat Marcel RĂDUCAN În scop de rigoare redacțională, la alin. (1) după cuvintele „prețurile și tarifele” se inserează cuvintele „, inclusiv cele reglementate”. Pentru a fi în concordanță cu prevederile Legii nr. 98/2012, alin. (2) și (3) se expun	Nu se acceptă Se acceptă Se acceptă redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN	Nu se acceptă Se acceptă redacția propusă în amendamentul deputatului Marcel RĂDUCAN

	excepțiile stabilite în prezenta lege și în legile speciale sectoriale. (3) Autoritățile administrației publice centrale și locale, alte autorități sau organe de stat sunt obligate să notifice Guvernul cu privire la înstrăinarea elementelor de infrastructură energetică, aflate în proprietatea lor, cu cel puțin 6 luni înainte de încheierea actelor de înstrăinare. (4) Măsurile întreprinse de Agenție, de organele administrației publice centrale sau locale, de alte autorități sau organe de stat, în conformitate cu prezenta lege și legile speciale sectoriale, inclusiv privind licențierea, autorizarea, monitorizarea și supravegherea activității întreprinderilor energetice, nu se consideră a fi un amestec în activitatea întreprinderilor energetice în sensul stabilit la alin. (2). (5) Obiectele energetice pot fi construite și admise în exploatare în conformitate cu Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. Exploatarea obiectelor energetice se efectuează doar după obținerea de către întreprinderile energetice a licențelor, a autorizațiilor, a altor acte permissive eliberate în conformitate cu termenele și condițiile stabilite în lege. (6) Întreprinderile energetice, indiferent de tipul de proprietate, sînt obligate să prezinte Agenției, rapoarte în termenele și condițiile stabilite în legile speciale sectoriale. Operatorii de sistem, distribuitorii de energie termică sunt obligați să prezinte Agenției planurile de dezvoltare și planurile de investiții în termenele și condițiile stabilite în legile speciale sectoriale, precum și rapoartele privind realizarea acestora în perioada precedentă.	după cum urmează: „(2) Organele centrale de specialitate, alte autorități ale administrației publice centrale, autoritățile de reglementare, alte autorități publice, autoritățile administrației publice locale, organizațiile necomerciale nu au dreptul: a) să intervină în activitatea întreprinderilor energetice; b) să distragă personalul întreprinderilor energetice de la îndeplinirea atribuțiilor de serviciu; c) să se implice în relațiile contractuale dintre întreprinderile energetice și consumatori, utilizatorii de sistem, cu excepțiile stabilite în prezenta lege și în legile sectoriale. (3) Organele centrale de specialitate, alte autorități ale administrației publice centrale, autoritățile de reglementare, alte autorități publice, autoritățile administrației publice locale sînt obligate să notifice Guvernul cu privire la înstrăinarea obiectelor energetice aflate în proprietatea lor cu cel puțin 6 luni înainte de încheierea actelor de înstrăinare.” În scop de rigoare redacțională, alin. (4) va avea următorul conținut: „(4) Măsurile întreprinse de Agenție, de organele centrale de specialitate, alte autorități ale autorităților administrației publice centrale, de autoritățile de reglementare, de alte autorități publice, de autoritățile administrației publice locale în conformitate cu prezenta lege și legile sectoriale, inclusiv privind licențierea, autorizarea, monitorizarea și supravegherea activității întreprinderilor energetice, nu se consideră a fi un amestec în activitatea întreprinderilor energetice în	

	(7) Întreprinderile energetice sînt obligate să efectueze în termen lucrările curente de exploatare și de reparație a obiectelor energetice, cu respectarea actelor normative și a documentelor normativ-tehnice cu privire la calitate, securitate, inclusiv securitatea industrială, și referitor la protecția mediului, astfel încît consumatorii să fie aprovizionați cu energie, cu resurse energetice, în mod fiabil și continuu. (8) Întreprinderile energetice au drept de acces la terenurile terților cu condiția obținerii acordului proprietarilor terenurilor respective, pentru efectuarea lucrărilor de construcție, de întreținere, de exploatare, de reparație, de reabilitare, de modernizare, inclusiv de re tehnologizare a obiectelor energetice. Efectuarea lucrărilor menționate trebuie să fie coordonată cu proprietarii terenurilor cu excepția lucrărilor necesare pentru prevenirea avariilor, a căror producere este iminentă, și pentru înlăturarea consecințelor lor. După finalizarea lucrărilor menționate, întreprinderile energetice sînt obligate să asigure degajarea terenului și repunerea lui în situația inițială în termenele convenite cu proprietarii terenurilor respective. Întreprinderile energetice sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile stabilite în prezentul articol și să achite proprietarului de teren sau de alte bunuri, proprietate privată, despăgubirea cuvenită pentru pagubele produse la efectuarea lucrărilor menționate, inclusiv în cazul înlăturării consecințelor avariilor. (9) Producătorii care exploatează centralele electrice, centralele termice, care funcționează pe bază de combustibili fosili, cu excepția celor care desfășoară activitate sezonieră și/sau care produc energie	sensul stabilit la alin. (2) din prezentul articol.”. Întrucât condițiile de elaborare a planurilor de dezvoltare și de investiții sunt stabilite în legile sectoriale, alin. (6) se expune în următoarea redacție: „(6) Întreprinderile energetice, indiferent de tipul de proprietate, inclusiv distribuitorii de energie termică, sînt obligate să prezinte Agenției planuri, informații și rapoarte în termenele și în condițiile stabilite în legile sectoriale.”. În scop de rigoare redacțională, în legătură cu reformularea definiției de „energie”, la alin. (7) cuvintele „și cu resurse energetice” se exclud. În scop de rigoare redacțională, pentru a se asigura utilizarea unitară a noțiunilor în tot textul legii, la alin (8) cuvintele „de construcție, de întreținere, de exploatare, de reparație, de reabilitare” se substituie cu cuvintele „de construcție, exploatare, întreținere, reabilitare”, iar cuvintele „prevenirea avariilor și” „consecințele avariilor” se substituie cu cuvintele „prevenirea producerii avariilor, incendiilor, electrocutărilor și/sau a exploziilor ori” și, respectiv, „consecințelor avariilor, incendiilor, electrocutărilor și/sau ale exploziilor”. Totodată, la alin. (10) cuvintele „în legile speciale sectoriale” se substituie cu cuvintele „în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și în Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile”.	

	electrică, energie termică exclusiv pentru necesități proprii, sînt obligați să mențină rezerve de combustibil la nivel suficient pentru a asigura securitatea aprovizionării cu energie, în condițiile stabilite de Guvern. (10) Consumatorii care dispun de centrală electrică sînt în drept să livreze în rețelele electrice surplusul de energie electrică cu respectarea principiilor stabilite în legile speciale sectoriale.			
Art.22	Articolul 22. Proprietatea în energetică (1) În energetică proprietatea este publică sau privată. (2) Obiectele energetice, proprietate publică, pot fi supuse privatizării în cazurile și condițiile stabilite în Legea nr. 121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deținutarea proprietății publice. (3) Nu sînt pasibile privatizării obiectele energetice, proprietate a statului, enumerate în anexa la Legea nr.121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deținutarea proprietății publice. (4) Obiectele energetice, proprietate privată, pot fi expropriate numai în cazurile și modul stabilite în Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488-XIV din 8 iulie 1999, cu condiția despăgubirii proprietarului obiectului energetic respectiv.	Deputat Marcel RĂDUCAN În contextul prevederilor Legii nr. 154/30.07.2015, <u>art. 22</u> se completează la sfîrșit cu un alineat nou, în următoarea redacție: „(5) Rețelele electrice, rețelele de gaze naturale, rețelele termice, precum și obiectele pentru păstrarea și comercializarea produselor petroliere, indiferent de tipul de proprietate, sunt supuse înregistrării de stat în Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară. ”	Se acceptă	Se acceptă
Art. 23	Articolul 23. Raporturile juridice dintre întreprinderile energetice și consumatori, utilizatori de sistem (1) Raporturile juridice dintre întreprinderile energetice și consumatori, utilizatori de sistem se stabilesc potrivit contractelor încheiate, în conformitate cu prezenta lege, legile speciale sectoriale și Legea privind protecția consumatorilor. (2) Furnizarea gazelor naturale, a energiei	Direcția generală juridică a SP Art. 23: - alin. (1), cuvintele „în conformitate cu prezenta lege” urmează a fi concretizate în sensul indicării exprese a articolelor din lege; - alin. (2) sugerăm a se indica articolele din toate actele legislative invocate la acest alineat. Obiecția este valabilă și pentru art. 28 alin. (3).	Nu se acceptă	Nu se acceptă

electrice, a energiei termice, a produselor petroliere, a altor resurse energetice se efectuează cu respectarea prevederilor stabilite în prezenta lege, în legile speciale sectoriale, în Legea privind protecția consumatorilor, precum și în Codul civil nr. 1107-XV din 6 iunie 2002. (3) Furnizarea energiei, a resurselor energetice se efectuează în bază de contract, încheiat între furnizor și consumator, în care se stipulează, în mod obligatoriu, informațiile cu privire la: denumirea și adresa furnizorului, obiectul contractului, cantitatea, parametrii de calitate, condițiile de fiabilitate și regimul de furnizare a energiei, a resurselor energetice, prețurile și tarifele, modalitățile de plată, cuantumul compensațiilor sau modalitatea de calcul al acestora în cazul încălcării de către furnizor a obligațiilor sale, durata contractului, cazurile și modalitatea de prelungire, de modificare, de suspendare și de reziliere a contractului, inclusiv să prevadă expres dreptul consumatorilor finali de a rezilia contractul, în mod unilateral și gratuit, modalitățile de soluționare a neînțelegerilor și a litigiilor aferente neexecutării sau executării defectuoase a clauzelor contractuale, precum și penalitățile aplicate de furnizor în cazul nerespectării de către consumator a termenelor de plată pentru energia, pentru resursele energetice furnizate, dacă părțile consimt cu privire la aplicarea penalităților, alte clauze stabilite în legile speciale sectoriale. (4) Consumatorii au dreptul: a) să racordeze instalațiile lor la rețele electrice, termice, de gaze naturale, în condițiile stabilite în legile speciale sectoriale;	entru a se exclude echivocul în interpretare, în denumirea articolului și la alin. (1) cuvintele „raporturile juridice dintre întreprinderile energetice și consumatori” se substituie cu cuvintele „raporturile juridice dintre întreprinderile energetice, dintre întreprinderile energetice și consumatori”. Deputat Marcel RĂDUCAN În scop de rigoare redacțională, în legătură cu reformularea definiției sderide „energie”, la art. 23, alin. (2), (3), (6), (7) și (9) cuvintele „a altor resurse energetice”, „a resurselor energetice”, „pentru resursele energetice”, „de resurse energetice” se exclud. În scop de rigoare redacțională, la alin. (4), lit. c) cuvintele „legile speciale sectoriale” se substituie cu cuvintele „Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și, respectiv, în Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale”. Pentru a se asigura utilizarea uniformă a noțiunilor în Legea cu privire la energetică și în legile speciale sectoriale, la alin. (5) cuvintele „întreruperea livrării energiei” se substituie cu cuvintele „întreruperea, limitarea sau sistarea livrării energiei electrice”, iar cuvântul „energie” se substituie cu cuvintele „energie electrică”. La alin. (6) și (7) „cuvintele „întreruperea”, „întrerupță” se substituie cu cuvintele „sistarea”, „sistată”.	Se acceptă Se acceptă

	b) să solicite majorarea puterii electrice, a debitelor de consum al gazelor naturale, a puterii termice, în modul și termenele stabilite în legile speciale sectoriale; c) să schimbe furnizorul de energie electrică, de gaze naturale, în condițiile stabilite în legile speciale sectoriale. (5) Consumatorii în cazul cărora întreruperea livrării energiei sau deconectarea de la rețea poate periclita viața oamenilor sau provoca pierderi materiale trebuie să fie aprovizionați cu energie din două surse distincte. În scopul majorării gradului de fiabilitate, aceștia sînt în drept să instaleze din cont propriu a treia sursă de energie de rezervă. (6) În cazul în care consumatorul nu achită integral plata pentru energia furnizată, pentru resursele energetice furnizate, în termenele stipulate în contract, furnizorul este în drept să întreprindă măsurile necesare pentru întreruperea furnizării la respectivul loc de consum, cu respectarea condițiilor stabilite în legile speciale sectoriale. (7) Furnizorul este obligat să asigure reluarea furnizării energiei, a resurselor energetice, care a fost întreruptă în conformitate cu alin. (6), după achitarea de către consumator a datoriei pentru energia furnizată, pentru resursele energetice furnizate, în condițiile stabilite în legile speciale sectoriale. (8) Pentru pagubele cauzate consumatorului, furnizorul poartă răspundere în conformitate cu legislația civilă, în cazurile stabilite în legile speciale sectoriale și în contractele de furnizare încheiate între părți. (9) Pentru plata întârziată a consumului de energie, de resurse energetice, consumatorii plătesc penalitate dacă aceasta este		

Art. 24	prevăzută în contract și numai în mărirea stabilită de părți, în conformitate cu legile speciale sectoriale. Eventualele neînțelegeri survenite între părți în acest sens nu pot servi drept temei pentru refuzul furnizorului de a încheia contract cu consumatorul dacă acesta a respectat toate condițiile necesare pentru încheierea contractului, stabilite prin prezenta lege, prin legile speciale sectoriale. (10) Se interzice conectarea instalațiilor ce aparțin consumatorilor la rețelele electrice, termice, de gaze naturale fără acordul prealabil al operatorului de sistem, al distribuitorului de energie termică. Deconectarea instalațiilor ce aparțin consumatorului de la rețelele electrice, termice, de gaze naturale se efectuează în condițiile și cu respectarea procedurilor stabilite conform legilor speciale sectoriale. (11) Consumatorul nu este în drept să împiedice accesul personalului operatorului de sistem, al distribuitorului de energie termică pentru control și pentru citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, precum și pentru controlul privind deservirea și reparația rețelilor electrice, a rețelilor termice, a rețelilor de gaze naturale ce aparțin operatorului de sistem, distribuitorului de energie termică și sunt situate pe proprietatea consumatorului. (12) Drepturile consumatorilor în raport cu întreprinderile energetice sînt garantate și protejate prin prezenta lege, prin legile speciale sectoriale, precum și prin Legea privind protecția consumatorilor.			
Art. 24	Articolul 24. Evidența energiei și a resurselor energetice (1) Cantitatea energiei și a resurselor energetice produse, depozitate, transportate, distribuite și furnizate se măsoară prin	Direcția generală juridică a SP Art. 24 alin. (4), prevede că pentru consumatorii casnici, cheltuielile legate de procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și	Se acceptă parțial La alin.(6) se conțin deja prevederi clare care raspund cerinței invocate. În scop de rigoare	Se acceptă parțial

	intermedii echipamentelor de măsurare. (2) Echipamentele de măsurare care servesc la măsurarea, determinarea și decontarea consumurilor de energie și de resurse energetice se verifică metrologic, conform Legii metrologiei nr. 647-XIII din 17 noiembrie 1995, iar operatorii de sistem, distribuitorii de energie termică sînt responsabili de instalarea și sigilarea lor în prezența consumatorului sau a reprezentantului acestuia, cu întocmirea procesului-verbal în acest sens și cu respectarea condițiilor stabilite în legile speciale sectoriale. Se permite utilizarea doar a echipamentelor de măsurare verificate metrologic, ale căror tipuri sînt incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare al Republicii Moldova, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și plasat pe pagina web oficială a Institutului Național de Metrologie. (3) Caracteristicile tehnice ale echipamentelor de măsurare instalate la consumator se stabilesc de către operatorii de sistem, distribuitorii de energie termică în funcție de parametrii, de condițiile specifice și de tipurile energiei și a resurselor energetice, în conformitate cu prevederile actelor normative de reglementare aprobate de Agenție. (4) Pentru consumatorii casnici, cheltuielile legate de procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare se suportă de către operatorul de sistem, de distribuitorul de energie termică. Cheltuielile respective justificate se includ în tariful reglementat pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, a gazelor naturale și, respectiv, în tariful de distribuție	înlocuirea echipamentelor de măsurare se suportă de către operatorul de sistem, de distribuitorul de energie termică. Art. 55 alin. (5) din Legea nr. 107/2016 dispune, că cheltuielile legate de procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare la consumatorii casnici sînt suportate de operatorul sistemului de distribuție din sursele incluse în tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, cu excepția situațiilor în care consumatorul casnic solicită instalarea unui echipament de măsurare inteligent, care permite înregistrarea orară a energiei electrice consumate. În acest din urmă caz, consumatorul casnic respectiv suportă cheltuielile de procurare, întreținere și înlocuire a echipamentului de măsurare respectiv. Se poate observa, că există o neconcordanță în ceea ce privește subiecții care suportă cheltuielile legate de lucrările prevăzute la acest alineat. Totodată, art. 55 alin. (5) din Legea nr. 107/2016 conține excepții de la achitarea cheltuielilor, excepții care le considerăm utile a fi înserate și în conținutul articolului vizat. Deputat Marcel RĂDUCAN În scop de rigoare redacțională în legătură cu reformularea definiției de „energie”, în denumirea articolului și la alin. (2) și (3) cuvintele „și a resurselor energetice”, „și de resurse energetice”, „și ale resurselor energetice” se exclud. Pentru a se asigura utilizarea uniformă a noțiunilor în tot textul Proiectului de lege, alin. (1) se expune în următoarea redacție: „Cantitatea energiei produse, exportate,	redacțională, la alin. (4) de sintagma „operatorul de sistem” se substituie cu sintagma „operatorii sistemului de distribuție din sectorul electroenergetic, din sectorul gazelor naturale”	Se acceptă

	a energiei termice. (5) Cheltuielile privind procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare la consumatorii noncasnici se suportă de consumatorii noncasnici. (6) Consumatorii casnici sunt în drept să solicite operatorilor de sistem concursul la instalarea echipamentelor de măsurare inteligente care permit înregistrarea orară a cantităților de energie electrică și a volumelor de gaze naturale. În acest caz, costurile aferente procurării, instalării, întreținerii, reparării și înlocuirii echipamentelor de măsurare inteligente se suportă integral de consumatorii casnici respectiv. (7) În cazul în care deteriorarea echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate acestuia se produce din vina consumatorului, acesta suportă costul de demontare, reparare, verificare metrologică, instalare sau înlocuire a echipamentului de măsurare deteriorat.	importate, transportate, distribuite, stocate, furnizate și/sau comercializate se măsoară prin intermediul echipamentelor de măsurare.”	
Art.25	Articolul 25. Rapoartele statistice (1) Întreprinderile energetice prezintă organelor statisticii oficiale, în condițiile stabilite în conformitate cu Legea nr. 412-XV din 9 decembrie 2004 cu privire la statistica oficială, rapoarte de un anumit tip despre importul, exportul, producerea și consumul de energie și de resurse energetice. (2) Responsabilitatea pentru corectitudinea rapoartelor prezentate este pusă pe seama persoanelor cu funcție de conducere ale întreprinderilor energetice.	Deputat Marcel RĂDUCAN În denumirea cap.V și la art.25, alin.(1) cuvintele ”și a resurselor energetice”, ”și de resurse energetice” se exclud.	Se acceptă
Art.26	Articolul 26. Transparența	Deputat Marcel RĂDUCAN	Se acceptă

	(1) Întreprinderile energetice sînt obligate sa publice pe paginile lor oficiale informațiile privind activitatea desfășurată în modul și condițiile stabilite în legile speciale sectoriale. (2) Persoanele cu funcții de conducere ale întreprinderilor energetice poartă răspundere pentru denaturarea și tănuirea informației prevăzute la alin.(1).	Pentru a se exclude echivocul în interpretare, în articolul 26, cuvintele „în legile speciale sectoriale” se substituie cu cuvintele „în actele legislative și normative, inclusiv cele de reglementare aprobate de Agenție”.		
Art. 27	Articolul 27. Zonele de protecție (1) Obiectele energetice au grad sporit de pericol. Pentru asigurarea exploataării lor în siguranță se stabilesc zone de protecție. Modul de delimitare a zonelor respective, dimensiunile și regimul lor se stabilesc prin regulamentele aprobate de Guvern în conformitate cu legile speciale sectoriale. (2) Orice lucrare în zona de protecție se efectuează numai cu acordul întreprinderii energetice.	Direcția generală juridică a SP Art. 27: - alin. (2) prevede, că „orice lucrare în zona de protecție se efectuează numai cu acordul întreprinderii energetice”. În acest sens, art. 62 alin. (4) din Legea nr. 107/2016 prevede, că „se interzice emiterea autorizațiilor de construcție care permit efectuarea lucrărilor de construcție în zonele de protecție a rețelelor electrice”. Totodată, art. 62 din Legea nr. 107/2016 reglementează detaliat regimul de protecție a rețelelor electrice, instituind interdicții în scopul protecției rețelelor electrice. Deși propoziția a doua a alin. (1) al art. 27 din proiect propune, că „modul de delimitare a zonelor respective, dimensiunile și regimul lor se stabilesc prin regulamentele aprobate de Guvern în conformitate cu legile speciale sectoriale” avînd în vedere, că potrivit alin. (1) prima propoziție a acestui articol, obiectele energetice au grad sporit de pericol, sugerăm ca art. 27 să conțină mai multe prevederi referitoare la zonele de protecție a obiectelor energetice ori să se facă referință la legile speciale sectoriale care conțin reglementări desfășurate în partea ce ține de regimul zonelor de protecție.	Se acceptă parțial Alin. (2) se completează la sfîrșit cu textul ”și cu respectarea cerințelor stabilite în legile sectoriale.”.	Se acceptă parțial
	Deputat Marcel RĂDUCAN			Se acceptă

		Cu scop de rigoare redacțională, la art. 27, alin. (1) cuvintele „prin regulamentele aprobate de Guvern în conformitate cu legile speciale sectoriale” se substituie cu cuvintele „în legile sectoriale și în regulamentele care reglementează zonele de protecție ale rețelilor, aprobate de Guvern.”.		
		Deputat Marcel RĂDUCAN Reieșind din necesitatea stringentă de a introduce măsuri concrete în legătură cu asigurarea securității energetice a Republicii Moldova, după capitolul VI, se introduce un capitol nou, Capitolul VII, în următoarea redacție: „Capitolul VII DEZVOLTAREA ȘI EXPLOATAREA OBIECTELOR DE INFRASTRUCTURĂ ENERGETICĂ CU IMPORTANȚĂ STRATEGICĂ Articolul 30. Obiectele de infrastructură energetică cu importanță strategică (1) La propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, Guvernul poate acorda unor interconexiuni sau rețele de transport din sistemele electroenergetice și al gazelor naturale statut de obiecte strategice în măsura în care acestea servesc pentru interesul economic general, precum și pentru asigurarea securității energetice. Acordarea statutului de obiect strategic nu exonerează participanții la piețele energeticii de obligațiile stabilite prin prezenta lege și prin legile sectoriale în legătură cu obiectul strategic respectiv. (2) În legătură cu dezvoltarea și modernizarea obiectelor strategice, precum și în legătură cu exploatarea și/sau întreținerea acestora, Guvernul poate	Se acceptă	Se acceptă

		impune, cu respectarea prevederilor alin. (3)-(6) din prezentul articol, obligații de serviciu public în conformitate cu art. 31 și poate institui plăți pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectelor strategice în cazul în care venitul obținut din sau în legătură cu dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectelor strategice nu acoperă costurile justificate ce țin de activitățile respective. (3) Plățile pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectelor strategice se determină de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, în baza calculelor estimative efectuate de Agenție și se înaintează spre aprobare Guvernului, cu precizarea obiectului strategic vizat, a mărimii și structurii plăților, a modului de finanțare sau de cofinanțare a obiectului strategic respectiv din contul plăților impuse, a persoanelor care urmează să efectueze plățile respective și a perioadei pe parcursul căreia urmează să fie achitate plățile, a mecanismului de colectare și de evidență a plăților respective și a altor argumente justificative. (4) Plățile pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectelor strategice se calculează de Agenție în baza unei metodologii aprobate în acest sens și trebuie să corespundă cerințelor privind obligațiile de serviciu public, stabilite la art. 31 din prezenta lege, în legile sectoriale, precum și condițiilor privind acordarea ajutorului de stat prevăzute în Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.	

		(5) Plățile pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectelor strategice pot fi stabilite pentru a acoperi total sau parțial costurile justificate aferente dezvoltării, modernizării, exploatării și/sau întreținerii unui obiect de importanță strategică și pot fi impuse unor categorii sau tuturor participanților la una dintre piețele energeticii sau la toate piețele energeticii, în mod neechivoc, transparent și nediscriminatoriu, în funcție de importanța obiectului strategic a cărui dezvoltare, modernizare, exploatare și/sau întreținere este necesară. (6) Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii sau a Agenției, este în drept, înainte de expirarea termenului stabilit să revizuiască sau să anuleze plățile pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectelor strategice, cu indicarea argumentelor justificative și cu condiția ca prin revizuirea sau anularea plății respective să nu fie pusă în pericol funcționarea obiectului strategic în cauză. Articolul 31. Obligații de serviciu public (1) Guvernul este în drept să impună obligații de serviciu public întreprinderilor energetice pentru a asigura finanțarea dezvoltării, a modernizării, exploatării și/sau a întreținerii obiectelor strategice. (2) Obligațiile de serviciu public se stabilesc de Guvern, în mod neechivoc, transparent și nediscriminatoriu, pentru o perioadă de timp predefinită și se revizuiesc cu regularitate, din oficiu ori la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în	

		domeniul energeticii sau a Agenției, în scopul determinării necesității menținerii obligațiilor respective, în special în cazul în care datorită circumstanțelor noi fiabilitatea financiară a obiectelor strategice poate fi asigurată prin aplicarea de alte mecanisme, inclusiv prin aplicarea mecanismelor de piață. (3) Obligațiile de serviciu public pot fi impuse în conformitate cu prezentul articol, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și pot fi justificate în contextul asigurării securității, inclusiv a securității aprovizionării cu energie, al continuității, calității și prețului furnizării și/sau al protecției mediului, inclusiv în contextul promovării eficienței energetice și/sau al utilizării energiei din surse regenerabile. (4) Obligațiile de serviciu public trebuie să fie proporționale, ușor de verificat și trebuie să garanteze accesul egal și pe bază de reciprocitate al întreprinderilor energetice din țările părți ale Comunității Energetice la consumatorii din Republica Moldova. (5) Hotărârea cu privire la stabilirea obligațiilor de serviciu public, aprobată în conformitate cu prezentul articol, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, trebuie să fie argumentată și se supune, în prealabil, consultărilor publice în conformitate cu Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, precum și se consultă cu autoritățile de resort, inclusiv cu Agenția și Consiliul Concurenței. La argumentarea hotărârilor cu privire la stabilirea obligațiilor de	

		serviciu public, aprobate în conformitate cu prezentul articol, trebuie să se țină cont de necesitatea lor pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectului strategic respectiv, în conformitate cu obiectivul său strategic definit. Hotărârea motivată cu privire la stabilirea obligațiilor de serviciu public se expediază pentru informare Secretariatului Comunității Energetice.		
Art. 30, devenit art.32	Articolul 30. Dispoziții finale și tranziții (1) Directorii Consiliului de administrație care au fost numiți până la intrarea în vigoare a prezentei legi exercită funcțiile până la finalizarea mandatului. (2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr. 1525-XIII din 19 februarie 1998 cu privire la energetică (Monitorul	(6) Monitorizarea îndeplinirii de către întreprinderile energetice a obligațiilor de serviciu public impuse în legătură cu obiectivele de importanță strategică este de competența Agenției. (7) În baza informației prezentate de Agenție, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii elaborează și prezintă, o dată la doi ani, Guvernului raportul referitor la îndeplinirea de către întreprinderile energetice a obligațiilor de serviciu public impuse în conformitate cu prezentul articol și îl publică pe pagina sa web oficială. Raportul respectiv se expediază pentru informare Secretariatului Comunității Energetice.” Respectiv, <u>Capitolul VII din Proiectul legii cu privire la energetică, în redacție nouă, devine Capitolul VIII, iar art. 30 devine art. 32.</u>	Se acceptă	Se acceptă
	Deputat Marcel RĂDUCAN Prevederea de la alin. (2) se transferă la sfârșitul articolului. După alin. (1), se introduce un alineat nou – alin. (2) în următoarea redacție: „În termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Guvernul și Agenția vor întreprinde acțiunile necesare pentru preluarea de către Agenție a			

	Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 50–51, art. 366), cu modificările și completările ulterioare, se abrogă. (3) Agenția, în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative de reglementare în concordanță cu prezenta lege, va elabora, va publica și va pune în aplicare actele normative de reglementare noi, prevăzute de prezenta lege. (4) Guvernul, în termen de 12 luni: - va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege; - va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege; - va aproba, în temeiul prezentei legi, actele normative care asigură funcționarea obiectelor energetice.	activități de supraveghere energetică de stat. Pentru a asigura continuitatea la desfășurarea activității de supraveghere energetică de stat, Agenția este în drept să angajeze prin transfer angajații Inspectoratului Energetic de Stat.”. Deputat Vladimir ANDRONACHI La articolul 30, după alineatul (1), se introduc două alineate noi – alin.(2) și (3) în următoarea redacție: ”(2) Condițiile tehnice de racordare la rețea a capacităților de producere a energiei electrice din surse regenerabile, care au fost eliberate până la intrarea în vigoare a prezentei legi și pentru care nu au demarat proiectele și nu s-au efectuat lucrările de construcție, se consideră nevalabile. (3) Până la aprobarea Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la energia electrică nr.107 din 27.05.2016, operatorii de sistem vor elibera solicitanților condițiile tehnice de racordare la rețea a capacităților de producere a energiei electrice din surse regenerabile doar după primirea avizului semnat de un director al Agenției”.	Nu se acceptă Nu se acceptă
		Deputat Marcel RĂDUCAN Trimiterile la articole, alineate și litere din proiectul de lege, care rețese din prezentul amendament, în cadrul redactării proiectului de lege, vor fi ajustate la numerotarea potrivită.	Se acceptă Se acceptă

 Președintele Comisiei
 Ștefan CREANGĂ